XIV. évfolyam. Budapest. 271. szám. Csütörtök, 1880. szeptember 30.

Hirdetések és nyiltterek felvétetnek árszabály szerint a kiadó hivatalban: Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.

Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Rudolf Mosse, 40. rue notre dame-des-Victoires (place de la Bourse.)
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal: Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.

Előfizetési dij:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egy évre	20.—
Félévre	10.—
Negyedévre	5.—
Egy hóra	1.80

Egy szám 6 krajczár.

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA

A régi nóta.

A dulcignói tengeri haderőről beszélünk, hanem azért Tisza Kálmánról van a szó. Ez a „jeles“ miniszterelnökünk ugyanis megint azt a nótát kezdi, melyet 1876-tól 1778-ig fujdogált a keleti kérdésben. Hallgatni, mig nem szoritják, valótlant mondani, ha kérdezik; eltagadni, amit tenni szándékozik s igérgetni olyas valamit, ami tetszik a nemzetnek, végre pedig megszegni, kijátszani minden igéretét. Igy történt a török háboruval, az orosz szövetséggel, a bosnyák okkupáczióval s minden külpolitikai kérdéssel, mely kormányon léte alatt felmerült vagy a melynek szinrehozatalába köteles szolgálatkészséggel beleegyezett. Most ismét vihar korong a keleti láthatáron. Most ismét akczióba kezdett a magyar-osztrák közös külügyminiszter, most megint fojtogatnak egy szabad népet ott az adriai tengerparton, most megint készül valami okkupáczió s most megint hallgat Tisza Kálmán.

Van egy törvény, az a „közösügyes“ törvény, mely a magyar kormánynak jogot és hatalmat ád Ausztria és Magyarország külügyi politikájának intézésébe befolyni. E jog és hatalom egyuttal rettentő kötelesség. A ki élén áll ez idő szerint az ország kormányának: az felelős minden intézkedésért, mely keleten ma a közös kormány hozzájárulásával vagy épen kezdeményezésével történik. Ez intézkedések közt lehetnek s bizonyára vannak olyanok, mely a magyar nemzet jövendőjének fundamentumköveit ingatják meg. Ilyen volt négy éven át egész keleti politikánk s kivált annak betetőzése: a két török-délszláv tartomány elfoglalása. Ilyennek mutatkozik ma az az ép oly őrült mint szégyenletes kaland, mely Dulcigno viskói előtt kezdődik, s mely folyamatában és végkifejlődésében teljesen utánzója lehet annak a nevesinjei lázadásnak, melyet 1875. májusban osztrák generálisok ott Herczegovinában szitottak. S Tisza Kálmán most megint hallgat, mint a nyul.

Azt mondják: Európa harmoniában van s a mi kormányunk benne van a konczertben. Lehet. Kormányok, ha bolondságot cselekesznek, mindig valamely jelszóval, valamely principiummal fedezik azt. Ostoba és gonosz kormányok kezében a jelszavak és principiumok nem is egyebek, mint dőre és hitvány intézkedések takaró palástjai. Ilyen ma az európai konczert. Miért kell az albán népet leigázni? Miért kell Montenegrót ott közvetlen szomszédságunkban a nyakunkra növeszteni? S ha már ilyesmit tesznek is egyéb hatalmak: miért kell Magyarország kormányának karöltve járni azokkal, kik Magyarországra nézve átkozottul rossz politikát folytatnak? Miért kell a magyar pénzen is megalapitott és fentartott magyar-osztrák tengeri haderőnek a szegény albán népet fenyegetni, halálba kergetni? Avagy nem igy áll a dolog? Hajóink tán az albánok szövetségeseiként mulatnak az orosz és angol hajók között? Miért hallgat tehát Tisza Kálmán?

Minden nemzet tisztában van azzal, hogy kormánya mit akar. Tudja azt az angol s vagy helyesli vagy kárhoztatja önkormányát. Jól tudja azt még az orosz is, e minden népek közt a legelnyomottabb. Sőt mi magunk is jól tudjuk hirlapokból, miniszteri és parlamenti nyilatkozatokból: mit akar az olasz, a franczia, a porosz és a többi kormány. Azt azonban, hogy mit akar a magyar kormány vagy a magyar-osztrák közös kormány: azt nem tudhatjuk. Pedig Tisza Kálmán azt beszéli, hogy van alkotmányunk. Sőt egy év előtt többször is ismétlé, hogy ez alkotmány az ő kezei alatt erősen áll, utána azonban az özönviz következhetik. No hiszen, megköszönjük ezt az alkotmányosságot, nemzetünknek ezt a jogát. Puskaporos hordó házunk alatt, családostul bent vagyunk a házban, égő kanócz a puskapor körül s azt sem tudjuk: mi lesz már ebből. Mert Tisza Kálmán hallgat.

S hallgatása bizony gonosz jelenség. Körömfeketényi vivmánynyal el szokott dicsekedni vagy maga, vagy barátai és közlönyei által. Most nem dicsekszik. Most hallgat. Együtt van a parlament. Épen csak most nyillott meg. Párthivei feljöttek ide teljes számmal. Hirt tudnak mondani arról a nyomorról, mely sok helyütt s arról az elégedetlenségről, mely mindenütt uralkodik az országban. Szervezni akarják a kormánypártot. Egy kis lelket kellene önteni, kedvező igéretet kellene adni a pártnak. Hogy meghalljuk azt mi is s meghallja maga a nemzet. De azért Tisza Kálmán hallgat. Mi történik Albániával, mi történik Törökországgal, mi történik az aldunai kérdésekkel, mit jelent e nyomasztó hangulat Európaszerte, mitől féljünk, miben bizzunk, mire legyünk készen: mind e kérdésekre Tisza Kálmánnak nincs felelete. Pedig e kérdések intézésébe kötelessége befolyni s intézkedéseiről számot kellene adni nemzetének.

Persze nem érett a kérdés. A bosnyák okkupáczió se volt érett addig, mig együtt volt az országgyülés s mig felelősségre lehetett vonni Tisza Kálmánt. A mint erdélyi várépités czimén kezében volt a 60 millió: rögtön elkergeté az országgyülést s rögtön marsoltak és véreztek katonáink Boszniában. Pedig csak ezt tagadta Tisza Kálmán legkonokabbul. Egyik csatlósa megint fenyeget azzal, hogy rövid időn haza kergethetik az országgyülést. Épen tiz nappal fenyegetett ezzel, mikor a novibazári okkupácziót s az albánok megtámadását emlegették. Gyönyörü taktika. Épen Tisza Kálmáné. Ekként tisztelni az alkotmányt s a nemzet jogait csakis ő képes. Tudniillik ekként kijátszani azokat. Majd meglássuk. A függetlenségi párt részéről kérdést fognak hozzá intézni legközelebb. Majd meglássuk, mit fog felelni. De bármit felel is: ne vegye rossz néven, ha szavainak csak annyi hitelt adunk, a mennyire bennünket hat évi minisztersége alatt oly készségesen feljogositott.

Budapest, szeptember 29.

Az országos függetlenségi párt ma d. u. 5 órakor Mocsáry Lajos elnöklete alatt értekezletet tartott s mindenek előtt a képviselőház muzeumi bizottságába Herman Ottót, közalapitványi bizottságba pedig Mocsáry Lajost és Gáspár Lajost kijelölte.

Mocsáry Lajos inditványára az ötös bizottság szervezési javaslatának tárgyalása a pénteki értekezletre elhalasztatott.

Madarász József bejelenti, hogy a dulcignói flotta s a magyar és osztrák hajóknak abbani részvét tárgyában holnap interpellácziót fog intézni Tisza Kálmán miniszterelnökhöz. Az értekezlet Mocsáry Lajos, Madarász József, Kállay János, Törs Kálmán és Eötvös Károly felszólalása után az interpellácziót helyeslő tudomásul veszi.

A Bartók-Verhovay ügyben nehány képviselő által előterjesztett inditvány Komjáthy Béla felszólalása után elhalasztatott azon időre, a mikor a képviselők teljes számmal jelen lesznek.

Szalay Imre képviselő előterjeszti,— hogy saját nevében egy levelet fog intézni a képviselőház elnökéhez, — melyben kérni fogja őt, hogy a Bartók-Verhovay-ügy alkalmából munkáljon közre egy a képviselői immunitást szigoruan védelmező törvény alkotásában — s egyuttal kijelenti, hogy bár e levelet saját nevében akarja az elnökhöz intézni: hajlandó még is a párt véleményét meghallgatni s arra tekintettel lenni. Komjáthy Béla nem helyesli e lépést s véleményét Kállay János, Madarász József és Eötvös Károly hozzájárulása után az érkezlet ellenmondás nélkül elfogadja. Ezzel az ülés feloszlott.

A főrendiház október 2-án és 4-én ülést tart, mely utóbbi ülésben a közös ügyek tárgyalására kiküldendő országos bizottság főrendi tagjai fognak megváltoztatni.

Az országgyülési szabadelvü-párt ma d. u. 7 órakor tartott értekezletén első sorban végleg megállapittatott a bizottságokba kijelölendők névsora. A véderő bizottság tagjai meghagyatván, a megürült helyre Nagy Gábor jelöltetett ki.

Ezután kijelöltettek a delegaczióba a következők rendes tagokká: Bánhidy Béla b., Vizsolyi Gusztáv, Ráday Gedeon gr. ifj., Jókai Mór, Apponyi Albert gr., Baross Gábor, Eber Nándor, Rudics József, Bánffy Béla gróf, Boros Bálint, Falk Miksa, Karácsonyi Guidó gróf, Kemény Kálmán b., Csernatony Lajos, Szlávy Olivér, Apáthy István, Hegedüs Sándor, Fröhlich Gusztáv, Harkányi Frigyes, Kármán Lajos, Prileszky Tádé, Bohus Zsigmond, Dániel Ernő, Láng Lajos, Ivánka Imre, Bausznern Guidó, Sváb Károly, Wahrmann Mór, Poór Antal, Wodiáner Albert b., Andaházy Pál, Szilágyi Dezső, Andrássy Mihály, Tisza Lajos, Kazy János. A horvátok közül: Bartolovics János, Kussevics Szvetozár, Mihálovics Károly, Vonesina Iván.

Póttagokká: Dániel Gábor, Teleky Domokos gr., Rohonczy Gedeon, Rakovszky Géza, Lázár György, Matuska Péter, Szeberényi Andor, Hoffgräff Jáncs, Latinovics János. A horvátok közül: Ozsegovics Lajos b.

Andrássy és Haymerle.

Bécs, szept. 28.

Az „Egyetértés“ multkori közleménye, mely az Andrássy és Haymerle közötti feszült viszonyra ugy a király viszonyára ez ügyhöz világot vetett, a dementik, találgatások, kommentárok egész raját verte fel. Leghivatalosabb, hivatalos, félhivatalos, negyedhivatalos, reptil és nem reptil közegek rendezték a hangversenyt s mi készakarva helyezkedtünk tartózkodó állásba addig, a mig az utolsó hang is elhangzott. Most már megirhatjuk a kommentárt.

Valóban meglepő az az apparátus, a mely az entrefilet megczáfolására mozgásba hozatott; meglepő változatosságra és tarthatatlanságra, ürességre nézve.

Az „Abendblatt“, mely az utolsó szót mondja, többek között avval is érvel, hogy hiszen a király Czeglédre utaztában megállittatta a vonatot, hogy Katinka grófnőt üdvözölhesse; továbbá — ez még több! — teljesen bizonyos, hogy Andrássy és Haymerle utolsó találkozásuk alkalmával politikáról egyáltalában nem is beszéltek (!!)

A király ismeretes lovagiassága nagyon érthetővé teszi a vonat megállitását; ez courtoisia, a mely kivül áll a politikán, és belül az illemnek s Andrássy gróf viszonyára nézve mit sem bizonyit.

Hogy a két államférfiu, kiknek egyike végrehajtója annak a politikának, a melyet a másik inaugurált (legalább ez állittatott mindig) egy találkozás alkalmával csak egymás egészségi állapotáról tudakozódjék, hát ehhez oly hit kell, a minővel józaneszü ember rendszerint nincsen megáldva.

Mi mást tudunk s e tudomás alapján más szinben látjuk a dolgot. Senki sem győzhet meg arról, hogy normális a viszony, a midőn gróf Andrássy elébe helyezi a zergevadászatot a király üdvözlésének oly nevezetes alkalommal, a midőn már az egyszerü illem is megköveteli, hogy Andrássy gróf Katinka grófné mellett legyen; és senki sem győzhet meg arról, hogy normális a viszony, a midőn a király a képzelhető leghivatalosabb és legföltünőbb alakban t. i. a külföldi katonai képviselet jelenlétében, vizsgát tart a honvédség, tehát azon intézmény fölött, melynek megalkotása Andrássy gróf nevétől elválaszthatatlan, a melynek kötelékébe Andrássy gróf maga is tartozik, s Andrássy gróf Tőke-Terebesre utazik.

Hanem igen is ugy áll a dolog, hogy Haymerle báró jónak látta a maga lábán indulni, mi után meggyőződött, hogy az Andrássy örökség veszélyes bonyodalmakhoz vezet. Arról az aggressiv irányról, a melyet Andrássy inaugurált s a mely Szerajevóba és Novi-Bazár felé vezetett, ma szó sincs, mert a berlini pótkongresszus más irányt adott az eredeti földosztási stipuláczióknak, a melyekkel Andrássy viszketegé Salonichiig akart vágtatni — orosz példa szerint és orosz értelemben. — Haymerle jónak látta oly fordulatot tenni, mely Oroszország ellen magyarázható, mely a király utjában találta legprägnansabb kifejezését és tökéletes desavouálása az Andrássy által ápolt muszkabarátságnak. Haymerle báró jól tudja megbecsülni azt a megnyugtató érzetet, mely a magyar és lengyel nemzetet megszállja, mihelyt e két nemzet tudja, hogy az áramlat muszkaellenes irányt vesz fel, hogy igy biztosabban valósithatja terveit, mint valósithatná belbonyodalmak fölidézése mellett, a minőket Andrássy gróf oroszbarát iránya mind kevesebb lüktetésbe hozott.

Mi jól emlékszünk arra is, hogy a király utolsó budapesti fogadtatása alkalmával, a megjelent volt külügyért csak külön figyelmeztetés után vette észre s igy értjük a fokozatosságot, a mely most Andrássy gróf feltünő jelennemlétében mu tatkozik s épen ezért nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a dolgot más szinben lássuk, mint a minőben föltüntettük, annyival is inkább, mert nincsen semmi okunk forrásunk hitelességének kétségbevonására.

Budapest, szept. 29.

A flotta-demonstráczió szerencsésen belejutott a zsákutczába. Montenegró azt mondja a hatalmaknak, hogy adjanak neki anyagi segélyt, mert különben ő nem eszik pastétomot. S a hatalmaknak ott áll a flottájok és ma, a „visszavonhatatlanul“ legutolsó napon ismét csak azt halljuk, hogy a hajóhad akcziója ismét elhalasztatott. Montenegró Törökország ellen nem mer támadó hadjáratot inditani — pedig a diplomaczia ma oda vitte a dolgot, hogy török-montenegrói harczról van szó. Ha pedig Mentenegró nem akar mozdulni, mit tegyen a flotta? Visszagőzölögjön szégyen-szemre, ki erre, ki arra? Mert arra az „egyértelmü“ Európának gondolnia sem lehet, hogy „anyagi segélyt“ nyujtson Montenegrónak. Rögtön az első pillanatban kisülne, hogy az a hires egyetértés nem létezik, s hogy az a gyönyörü harmónikus konczert nem más, mint zürzavaros zsivaj — a mit egyébiránt elejétől fogva látott, tudott, mondott mindenki, csak a diplomaczia nem látta, nem tudta, nem hallotta. És nem szégyenlik bevallani félhivatalos kommunikékben, hogy „az európai nagyhatalmakra nézve eddig nem gyanitott uj helyzet állott elő“! Persze, hogy uj helyzet. Hiszen Gladstone egyenesen kijelentette volt a parliamentben, hogy az albánok ellentállása hazugság, melyet a portán koholtak s onnan terjesztenek, s ugy ő, mint a külügyminiszter többször használta azt a frázist, hogy nem akar annyira ildomtalan lenni a porta iránt, hogy föltegye róla, hogy nem fog engedni az egyesült Európa követeléseinek. — És ő volt az is, a ki a montenegróiak vitézséget egekig magasztalta. A diplomáczia pedig esküdött a vezérkos szavára. Ma kisül, hogy az albánok ellentállása hatalmasabb, mint a legvérmesebb reményüek is hitték, hogy a porta nem enged az egyesült Európa követeléseinek, hanem ő tüz ki föltételeket; s végül hogy a montenegróiak vitézségével nem lehet elkezdeni a kivánt akcziót. De kisül az is, hogyha tényleges akczióra akarják keriteni a dolgot, — azonnal megszünik az európai egyetértés. — Igy tehát „uj alkudozások váltak szükségessé“. — Alkudoznak is egyre a portával oly buzgón, hogy követelés helyett már szinte kérésre veszik a dolgot. Ha már — igy szólnak — a konstantinápolyi nagykövetek, tényleg közremüködni Dulcigno átadásában nem akar a porta, tegye meg legalább azt, hogy maradjon semleges, s utasitsa ily irányban Riza pasát. A porta azonban hajthatatlan. — Engedje hát a porta, hogy az albánok és a montenegróiak maguk végezzék el a dolgukat egymással. — Figyelemre méltó eszme, de nem uj. Mi már ezt régen mondottuk általában valamennyi balkáni mozgalomra nézve. Végezzék el magok. De mit tett Európa? Mikor az albánok megtagadták a Zem-terület átadását, a hatalmak nem mondották azt Montenegrónak, hogy foglalja el a területet, ha kell neki, a maga erejéből; hanem meginditották ezt a diplomácziai akcziót, mely a mai „eddig nem gyanitott uj helyzet“-hez vezetett. Csakhogy ma a porta azt

AZ „EGYETÉRTÉS“ TÁRCZÁJA.

Aquincum romjai.

— Az ó-budai ásatások. —

Eddig ó-budai ásatásokról beszéltek, ezentul Aquincum romjairól fog szólni az irás. Mert nem keresik többé, megtalálták a régi római város romjait. S ha a miniszter ugy akarja, pár év alatt a Duna partján, középen Békás-Megyer s Ó-Buda közt egy másik Pompéji fog előtünni a föld alól templomaival, palotáival, középületekkel, polgárházakkal. S Torma Károly nevét a tudományos világ arra a lapra jegyzi, melyen egy Schliemanné áll. Ő volt, ki a lezajlott mult másfélezredes emlékeiről levonta a szemfedelet.

Ő volt, kit nem hagyott nyugodni a tudat, hogy fővárosunk tövében a mult emlékeinek egész kincsesháza fekszik eltemetve, s mi mint tudatlan barbárok egykedvüen termelünk répát és burgonyát a téren, hol egykor egy müvelt nagy nép virágzó városa állott. A szentendrei országut Ó-Budáról Békás-Megyer felé ott vezet el a Krempl-malom mögött. — Jobbról s balról ez ut mentében egymást érik az oszlopromok, a hajdani vizvezeték maradványai. Hol három-négy ásónyomnyira hatolnak a szántóföldbe, követ ér az ásó, sőt néha a szántóvas éle is föliratos táblák kemény szögletein lesz csorbává. A muzeumba csak nemrég is vittek be uj leletet, — melyet szántóvető talált, s melynek feliratából megérteni lehetett, hogy e kő valaha a Templum Nemezisnek falában állt.

Torma Károly bünnek tartá a közönyt, melylyel a mult emlékei iránt viseltetünk, holott ez emlékek hirt adnak önmagukról, mintegy figyelmeztetve a késő kor fiait: keressetek és találni fogtok!

A buzgó tudós találni akart, s bejárta az ó-budai határt; aztán összeegyeztetve a krónikák hagyományait a tapasztaltakkal, egy emelkedett ponton megkezdette az ásatást. Csekély erővel ugyan, mert a kormány csak 1200 forintot adhatott e czélra, hanem egyelőre ez is elég volt arra, hogy fényesebb legyen a kutatás eredménye, mint a minőről a udós csak álmodni is mert volna. Ő a castrum alapfalait kereste, s talált helyette a mphitheatrumot.

Negyvenhat emberrel fogott a munkához e hó 20-án. Az első nap meghozta azt az eredményt, hogy falat találtak, másnap már e fal jókora része körül volt ásva, s Torma ur, ki minden ásónyomot fokozódottabb érdeklődéssel tekintett, már konstatálhatta, hogy a kiásott falrész egy kerülékvonalnak képezi ivét. A fölfedezés kettőztette az érdeklődést, s miután még egy napig ezen a ponton folytatta az ásatást, negyednap a kiásott rész hajlásából következtetve az elypsis többi részeire, az átellenes ponton kezdete meg az ásatást. S imelalig négy öt ásónyomnyi mélyen a falra ujólag rátaláltak. Szakadatlanul folytatták most a munkát, mert a további eredményből lehetett csak megitélni, vajjon a castrum valami körbástyájának, szinháznak, vagy amphitheatrumnak alapjait találták-e meg. A körbástya alapjának szabályos körvonalat kellett képeznie, a szinházénak félkört, s azt, hogy valóban amphitheatrumot találtak, csak akkor lehetett egész határozottsággal állitani, mikor a föntebbi esetek már mind kizárva voltak az eredmény által, s a kiásott részekből világosan lehetett látni, hogy az alapfal teljes elypsist képez. S ez folyó hó 25-én, az ásatás hatodik napján volt konstatálható.

Torma ur ekkor fölvette az amphitheatrum méreteit. S a fölmérés nem csekélyebb meglepetést szült, mint maga a fölfedezés. Mindenekelőtt kitünt, hogy az épület elypsis enék tengelyei mathematikai pontossággal a négy világtáj felé vannak irányulva, s pedig a hosszabbik tengely kelettől nyugatnak, a kisebb tengely északtól délnek fut. Rendkivüli érdekü továbbá, hogy ez amphitheatrum nagyságra jóval fölülmulja a pompéjii hires társát, mert mig annál az amphitheatrum belső gyürüje által képzett elypsysnek vagyis a küzdőtérnek kisebb átmérője csak 39 meter, az aquincumi amphitheatrum megfelelő részének mérete 51 métert tesz; a hosszabb átmérő a pompéjiinél 69 méter, az aquincuminál hihetőleg 76—80 méter lesz.

E méreteknél természetesen jóval nagyobbak a külső gyürüfal tengelyének méretei, minthogy a két párhuzamos gyürü közti távolság mintegy 6 métert tesz. Az épület eme méter vastagságu két főfalán kivül azonban a köztük párhuzamosan futó vékonyabb körfalak, ugynevezett balteusok, s a küllő-szerüleg szétágazó ékfalak, cuneusok egész rendszere jött napvilágra. Balteust kettőt fedeztek föl, a cuneusok számát hozzávetőleg 60-ra lehet tenni, minthogy eddigelé a kiásott tizedrészen 6-ot találtak.

Hogy a rendkivül jelentőséggel teljes épületmaradványok leirását könnyebben érthetővé tegyük, szükségesnek találjuk, hogy az amphitheatrumok tervéhez némileg hasonló circusépületek megfelelő részeivel tegyünk összehasonlitásokat. Az ülések tudvalevőleg mindkét épületnél a külső s belső gyürü közt lépcsőzetesen vannak elhelyezve. E lépcsőzet valamint a circusnál, ugy az amphitheatrumnál is magasság szerint különböző, egymástól szük körfolyósók által elkülönitett gradusokra van osztva. A gradusok azonban páholyszerüleg is tagolva vannak, csakhogy a közfalak a körfolyosók emeletjeit kötik egymással öszsze, s lépcsőzetül szolgálnak. E különböző falak alapjait mind föltalálták, viszonylag igen jó állapotban, s az aquincumi amphitheatrum romokat főleg ez teszi rendkivül becsesekké.

Az amphitheatrumnál azonban a belső ülés-sor jóval magasabb volt, mint a circus belső ülés-sora, mit a küzdelemre bocsátott vadak veszélyessége tett szükségessé. Ennélfogva a belső gyürü magassága is jelentékeny volt. Torma ur számitása szerint 3—4 öles, mig a külső gyürüfal legalább 6 öl magas lehetett. A belső falba ajtók voltak vágva a vadállatok kamaráiba, melyek az amphiteatrum küzdőterével voltak egy szinvonalban. Egy ily kamarát Torma ur teljesen kitisztittatott, s megtalálta a küszöböt eredeti helyén. Ennek az a haszna, hogy általa az amphitheatrum szinvonala pontosan meg van határozva.

De eddigelé ez aztán az egyedüli faragott kő lelet. Szinte lehangoló, hogy egy lépcsődarabot vagy egy koczkakövet sem lehetett találni. A még kiásatlan nyugati rész azonban jobb eredménynyel kecsegtetett, mithogy ott magasabb halom emelkedik, melyet hihetőleg barbár kéz még nem hányt szét soha, s aztán az épület kapuja is ott volt; remélhető, hogy ennek köveiből föltalálnak nehányat.

Érdekes a megemlitésre, hogy Torma ur a keresett castrum alapfalát is föl találta 25—30 ölnyi távolban az amphitheatrumtól délre, mig ugyanez épülettől 12 ölnyi távolban nyugatra a már emlitett Templum Nemesis alapjait véli rejleni. Egyelőre azonban ezek kutatásáról lemond, s csak az amphitheatrum romjai kiásatásával foglalkozik. Ez tudvalevőleg a második amphitheatrum, Aquincum helyén, melynek nyomait föllelték. Az első bent van Ó-Budán a főut közelében s helyén ma épületek állanak. Ugy látszik ama a város lakói, emez pedig a castrumbeli őrség használatára épült volt, minthogy ez közvetlen a castrum tövében áll s az északi részen végpontja volt a városnak. Tul rajta Békás-Megyer felé épületek már nem állottak. Ha e munka kész lesz, egész Európa irigylését magára vonandja a becses müemlék, s mi fejlett müérzékünkről s előhaladott müvelődésünkről alig tehetünk ékesszolóbb bizonyságot, mintha e nevezetes és jelentékeny fölfedezéseket érdemük szerint méltányolni fogjuk tudni.

A Kisfaludy-társaság havi ülése.

— szept 29.

Három havi szünet után a Kisfaludy-társaság ma vette fel üléseinek fonalát. A mai havi ülés, melyen igen nagy számmal megjelent közönség vett részt, élénk bizonyitéka annak, hogy a társaság müködése nagy érdekeltséggel találkozik, mit a Kisfaludy-társaság valóban meg is érdemel. Az irodalom terjesztése és népszerüsitése körül a társaságot a feltétlen elismerés illeti még, s mindig érdeme marad, hogy nem fukar ott, hol ugy hazai irodalmunk felvirágoztatása, mint a külföld jeles termékeinek ismertetése által tenni kell. Havi ülései, melyeken mondhatni mindig kiváló irodalmi értékü müvekkel van alkalma megismerkedni a közönségnek, szintén nagyban előmozditják a társaság iránti érdekeltséget is, miről ma is alkalmunk volt meggyőződést szerezni, látva azt a lelkes közönséget, mely leginkább a hölgyvilág és az ifjuság tagjaiból alakulva, zsufolásig megtölté az akadémia kis termét.

A ma tartott havi ülésen Gyulay Pál elnökölt. Üdvözölvén a megjelenteket, megnyitó beszédében utalt a társaságot Csengery Antal elhalálozása által ért veszteségre, az elhunyt emlékének pár meleg szót szentel.

Gyulai megnyitó beszéde a következő: „Tisztelt társaság! Van szerencsém megnyitni az ülést, s egyszersmind üdvözölni önöket szünet után. De mielőtt az ülés tárgyaihoz fognánk, engedjék meg uraim, hogy nehány perczet szenteljek ama kitünő férfiu emlékének, a ki egykor társaságunk tagja volt s a ki midőn elszakadt is tőlünk, végperczéig nem szünt meg bennünket részvétével támogatni. Csengeri Antalt értem, a ki szünetünk alatt julius 13-án hunyt el, s kinek hült tetemét társaságunknak Budapesten levő tagjai annyi fájdalommal kisérték végső nyughelyére.

Őt ujraalakulásakor 1860-ban választotta társaságunk tagjának, mint jeles kritikust és kitünő prózairót. Nehány szépirodalmi birálata a történetirás elméletéről s a magyar mythologia kérdésről irt értekezései mindmegannyi jeles müvek, a melyek szorosan társaságunk körébe tartoznak de szabatos, tömör, komoly szépségü prozájának ereje nemcsak e müveiben nyilatkozik. A forradalom előtt mint hirlapiró folyvást igyekezett hirlapi stilünket kivetkőztetni a megyei szónoklat sallangjaiból és európaibb szinvonalra emelni; a forradalom után irt jellemrajzai és essay-i e müfaj legjobbjai közé tartoznak nyelvünkön, Macaulay Anglia történetének forditása pedig e kor legjobb prózai müforditmánya. Mint a magyar müpróza egyik kiváló képviselője foglalt ő társadalmunkban helyet s már ujraalakulásakor befolyt szervezetére. Az ő inditványának és rábeszélésének köszönhetjük, hogy Arany János a fővárosba költözött s átvette társaságunk igazgatását, az ő fáradozásainak volt eredménye zilált pénzviszonyaink rendezése is. Azonban 1865 végén elfoglaltsága miatt lemondott tagságáról s bár a társaság nem fogadta el lemondását, ő megmaradt mellette és kért bennünket, hogy fiatalabb és buzgóbb erővel töltsük be helyét, a ki inkább áldozhatja idejét a társaság czéljainak. Igy vált meg tőlünk, de folyvást részvéttel viseltetett törekvéseink iránt. Ő tanácsolta és eszközölte ki, hogy pénztárunk kezelését a magyar földhitelintézet vegye át s halála előtt egy pár évvel nehány száz forint jelentékeny összeggel járult alaptőkénkhez. — Valóban tudósaink és politikusaink közt senki sem szerette annyi bensőséggel a költészetet, mint Csengery Antal s ez nemcsak a szép formák kultusából sokoldalu és öszhangzatos müveltségéből folyt, ha-

Lapunk mai számához egy iv melléklet van csatolva.

feleli, hogy ő szivesen kész volna az egész dolgot pusztán a montenegróiakra és az albánokra hagyni — de ne avatkozzanak bele a dologba a hatalmak se, hanem küldjék szépen haza a flottájokat. Erre pedig a hatalmak nem tudnak mit felelni, s ezért „uj“ a helyzet.

Hogy különben az egyetértelmüség a hatalmak közt tényleg meg van bontva már is, ezt bizonyitja Franeziaország magatartása. A francia kabinet, mint a tegnapi miniszteranács is kimondta, el van határozva megmaradni tartózkodó állásában. A kormány ezzel csak az ország közvéleményének felel meg. Valamennyi lap a leghevesebben kel ki az ellen, hogy Franeziaország az esetleges ellenségeskedésekben részt vegyen. A „Republique francaise“, az egyetlen lap, mely a bombázásban való részvevést a kormánynak tanácsolja. A többi köztársasági lap még azt is sajnálja, hogy Franeziaország egyáltalában hajót küldött a demonstrációhoz. A „Temps“ ezt irja: „Hajóink azt a parancsot kaptak, hogy semmi nemü ellenségeskedésben, sem lődözésben, sem partraszállitási kisérletben résztnevegyenek. Az 1875. jul. 16-ki törvény IX. czikke azt mondja, hogy a köztársaság elnöke a két ház beleegyezése nélkül nem üzenhet hadat; a czikk szigoru tartózkodást parancsol a kormánynak; s a kormány erre el is van határozva. Lafont tengernagy szigoruan követni tartozik ily értelemben nyert utasitásait.“

Ugy látszik, hogy Franeziaországon kivül mások is vannak, kik aggodalmakat táplálnak az erőszakos rendszabályok iránt, melyeket csakis Oroszország és Anglia óhajt. Mert „a szükségessé vált uj alkudozások“ nem csupán a portával, hanem magok a hatalmok közt is folynak, még pedig nagyobb gyorsaság kedvéért a flottaparancsnokok közvetitésével, nem pedig a nagykövetek utján. Erre vonatkozólag egy párisi magántávirat a következőt jelenti: A porta ama vonakodása következtében, hogy Dulcignot átadja, teljesen uj helyzet állott elő. Nem csupán a montenegróiak, hanem a parancsnokoló tengernagyok is vonakodnak a törökökkel egyesült albánok ellen föllépni, s erről jelentést is tettek illető kormányaiknak. A hatalmak most tárgyalásokat kezdek meg az iránt, hogy a flotta demonstrációt nem Törökország ellen intézettnek kellene-e tekinteni. Némely részről még azt az eszmét s fölvetik, hogy a flottának be kellene hatolnia egészen a török vizekbe. Ha e tekintetben megegyezés nem jő létre, s a demonstrációnak különös nyomatékat nem lehetne kölcsönözni, az esetre nem valószinütlen a hajóhadi tüntetés teljes elejtése. Ezt az utóbbi eshetőséget előmozditaná az, ha Franeziaország a sajtó és a közvélemény egyhangu ostromának engedve, visszavonulna minden további ellenséges aktustól, a mire a kormánynak egyébiránt nagy hajlandósága van.

A helyzet ilyetén fordulatán sehol sem boszszankodnak annyira, mint Londonban. Hogy mily nagyfoku itt az ingerültség, mutatja az, hogy a cityben azt a hirt terjesztik, hogy Konstantinápolyban minden pillanatban katasztrófát várhatni, mert a szultán állapota közel van a paroxizmushoz. A tőzsde a helyzet veszélyes volta miatt igen ellanyhult Dufferin tegnap hosszasan értekezett Dilke külügyi államtitkárral, ki hosszu táviratijelentést küldött Lord Granville külügyminiszternek Balmoralba. Gladstonet mára visszavárták Londonba.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hó végével lejár, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak.

Lapunk előfizetési ára:

oktober hóra	—	—	1 frt 80 kr.
oktober – november	—	—	3 frt 60 kr.
oktober – deczember	—	—	5 frt — kr.

Lapunk mindennap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán s olvasható kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben eselekszenek, ha czimszalagjukat a postautalvány szélére ragasztva beküldik a kiadóhivatalnak.

Az előfizetési pénzek és postai utalványok Budapestre az „Egyetértés“ kiadóhivatalába (himző-utcza 1, szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés“ kiadóhivatala.

UJDONSAGOK.

— szept. 29.

— **Lapunk mai száma mellékletének tartalma: Szinház, müvészet. Tanügy. Egyletek, társulatok. Törvényszéki csarnok. Közgazdaság. Tárcza: Az indiai gyémánt.**

— Időjárás szeptember 29. Európában. Délen, délkeleten és a baeocziai tengeröből felett a legnyomás közepes nagyságu (760—762), a nagyobb többi részben egyenletes nagy (765—770) Közép-Európában északias gyenge szelek mellett az idő általában felhős. A hőmérséklet többnyire kisebbedett, csak Oroszországban emelkedett. — Hazánkban: Többnyire mersékelt északias szelek mellett a légnyomás (764—769) általában nagyobbodott; a hőmérséklet alig változott Általában véve kevés, többnyire permetező esővel, a delnyugati nagyobb félben napos, felhössel váltakozó; az északkeleti kisebb félben többnyire borus idő van. Kilátás a jövőre Hazánkban: Általában derengés, borongás mellett inkább szárazat időt várhatni. — Budapesten ma többnyire tiszta idő volt Hőmérő állása ma reggel + 10 R°.

— Személyi hirek. Rudolf trónörökös mint egy temesvári lap jelenti, legközelebb Krassómegyébe utazik zergevadászatra. — Báró Orczy Béla király személye mellett miniszter tegnap este Bécsből Budapestre érkezett. — Jekelfalussy Lajos min. tanácsos tegnap d. u. Bécsbe utazott. — Kenessey Kálmán osztálytanácsos a földmivelési miniszteriumban a mezőgazdasági ügyek előadója betegség által okozott hosszu szabadságáról már visszatért s osztályavezetését át is vette. — Dr. Siklóssy Gyula kitünő szemorvos e hóban ismét nevezetes mütétet hajtott végre. — Simonyi Rezső czimzetes kanonok s drégelypalánki plébános szeméről teljes sikerrel háritá el a veszélyes tok-lencse-hályogot. — Bulyovszky Károly honvédezredes a pécsi sátortábor és lövölde felépitése körül szerzett érdemeiért a B. C. szerint, III. osztályu vaskoronarendett kapott. — Eugenia excsászárné, mint a párisi Figaro állitja, Angliát örökre el akarja hagyni s Arénenbergbe Svajezba költözik. Férjének és fiának tetemeit ugyanoda akarja szállittatni.

— A vértanuk lelki üdvéért, mint minden évben, ugy az idén is október 6-án két misét szolgálnak a barátok templomában, az egyiket d. e. 9, a másikat 10 órakor. Az első misét Hollán Antonia asszony a 13 aradi vértanu, a másodikat gr. Ziehy Károlyné gr. Batthányi Lajos emlékére alapitotta 1851, febr. 18 án.

— A király a honvédségről. Mint az Ellenőr közli, a király állitólag a következő levelet intézte volna József főherczeghez:

„Kedves rokonom, József főherczeg ur. Megelégedésemre szolgált, hogy hosszu megszakitás után ismét alkalmat találhattam a magyar honvédségnek a nagy gyakorlatokra összpontositott szakaszait Czegléden és Pécsett megszemlélhetni. Mindenekelőtt teljes megelégedésemet kell kijelentenem a Czeglédnél összpontositott honvédlovasezredek felett, melyek — tekintetbevéve az ezen fegyvernemre nézve különösen fentorgó nehézségeket — a legénység kiképzésének foka, a lovak állapota, a kivonult szakaszok erős létszáma és általában hadgyakorlati képességük által, a multhoz képest szembeötlő és igen elismerésreméltó haladást tanusitottak. Ez első sorban az egyesitett lovashadosztály parancsnoka, lovag Henneberg tábornoknak, valamint az egyes osztályparancsnokok kipróbált és lankadatlan buzgalmának érdeme. A székesfehérvári kerületnek Pécsett összpontositott gyalogzászlóaljai, valamint 8-ik számu honvéd-huszárezred, belső szolgálatkezelésük és a legénység részletes kiképezése által, szintén kielégitettek s látom, hogy a gyalogsági szolgálatban való kiképzés becsére és fontosságára a megkivánható gond fordittatik és hogy az ottan vezényelttel megbizott közegek óvatosan és erélylyel igyekeznek folytonos haladást elérni. Elvárom, hogy az ez idei hadgyakorlatok és azok kielégitő eredménye az egész magyar honvédségnek ujabb ösztönül fog szolgálni s hogy minden egyes tiszt buzgalma azáltal még inkább fog fokozódni. Kedvességed sziveskedjék ezen elismerésemet megfelelő módon közzétenni. Kelt Pécsett, 1880. évi szeptember hó 25-én. Ferencz József, s. k.

— Tárczánk uj regény közleménye az októberi évnegyedben Bouvier legujabb és érdekfeszitő regénye lesz: „A szépen mosolygó hölgy.“ Közlését az október 1-ső számban kezdjük meg.

— Honvédek czéllövése. Pécsről irják nekünk: F. hó 26-án a legénység tartott dijlövészetet, mely igen szépen sikerült, az eredmény a következő: 1. dijt 5 arany Kozári János tizedes nyerte. 2. dijt Takács Ignácz, Princzes Lajos tizedesek, Szeit Pál közhonvéd egy-egy aranyat; nyert továbbá Fülöp István őrvezető egy szép tajtékpipát dohányzacskóval, és végre: Baranyai Gábor őrvezető egy szivartárczát telt trabucczoval, mindezeket a magy. kir. 65. honv. zászlóalj legénysége nyerte. Figyelmet érdemel, hogy az összes ittlévő sátortábori zászlóaljak közül a 65. székesfehérvári zászlóalj tünt ki leginkább a czéllövésben. A többi zászlóaljaknál látható, hogy a lövészek nem igen remekeltek, kitünik abból, hogy a legénység részére több mint 200 frt osztatott szét a czéllövészetnél, és a 65. zlj felinél többet elvitt. A tiszti czéllövés 28-án tartatott meg; a dijak száma ismét több értékes tárgyakkal szaporodott. A király is 80 db aranyat adott s Graef, Szende stb. szintén adományoztak.

— Az ó-budai ásatások eredménye nagy szenzációt gerjeszt nemcsak a tudományos körökben, hanem átalában a főváros minden müvelt osztályában. Senki sem remélt ily fényes eredményt; legfeljebb csak egy régi kornak a földbe elrejtezett nagyobb épületei, vagy egy castrum romjai után kutatni indult meg Torma Károly jeles régészünk s ime egy nagy amphitheatrum maradványait találták föl, melynek kiterjedése felülmulja a sokszor emlegetett pompéjii amphitheatrumot. A páratlan leleten kivül még több nagy romnak is nyomában vannak, s Aquincum maradványai nem is gondolt arányokban kezdenek kibontakozni sirjokból. Mindezekről részletesen szól tárczánk egyik közleménye. Figyelmeztetjük rá olvasóinkat.

— Munkácsy-uteza Szegeden. Munkácsi Mihály hires festőnk a következő levélben köszöni meg azon kitüntetést, hogy Szeged egyik utczáját utána nevezték el: „Mélyen tisztelt polgármester ur! Néhány heti távollét után visszatérve, veszem azon rendkivüli megtiszteltetés hirét: melyben engem Szeged város tekintetes tanácsa részesit, s melyet, mint oly kitüntetést vesznek, mire örökké és mindenekfölött büszke leszek. — Midőn e fölött mély megindulásom és legbensőbb köszönetemet nyilvánitom, nem hallgathatom el, mily buzditásul és mily lelkesitőleg hatott reám látni, hogy szeretett hazám legmagyarabb városa, müködésemet s annak szerény eredményét ily érdemen fölül jutalmazza. Legyen meggyőződve a tekintetes tanács, hogy ezen megtiszteltetést kiérdemelni legfőbb törekvésem lesz. Megkülönböztetett tisztelettel maradok a tekintetes tanács és polgármester ur alázatos szolgája: Munkácsi Mihály.“

— Gyilkos ivóviz. A soproni gazdasági egyesületnek Himódról egy rendkivüli betegség tüneteit jelentik. Himód községbeli 24 arató, Biringer Mátyás haszonbérlő „Nyárai“ majorjánál a pomogyi határban dolgozván, négy kivételével mind megbetegedett, s közülök egy erős testalkatu volt huszár meg is halt, a többiek csak nyomorogva járkálnak, egészen kiaszva, olyanok mint a viasz. A tudósító kutatva a betegség okát pozitiv eredményre nem tudott jönni, azonban gyanitja miszerint a viz okozta volna e járványt, mert az estéről reggelre megmaradó vizes üvegben majdnem kisujjnyi mészréteg rakódik le. Megemlitendő, hogy az illető hely a Fertő partján van. A gazdasági egyesület áttette ez ügy megvizsgálását a közigazgatási hatósághoz.

— Trefort miniszter és az oláh pópa. A Bukarestben megjelenő „Correspondance Roumaine“ egy Brassóból keltezett levelében olvassuk a következőket: Trefort közoktatásügyi miniszter nem rég látogatásával tisztelt meg bennünket. Természetesen megadták neki a kellő tiszteletet, s hivatalnokaink és testületeink bemutatták neki hodolatukat. A hétfalusi oláh pópa szintén tisztelgett és „természetesen“ román nyelven üdvözölte a miniszter. A miniszter csak az első szavakat hallgatta meg s hátat fordiván a tisztelgőnak ezt mondá neki: „Tanuljon magyarul!“ Mint emlitettük ez incidenst egy Bukarestben megjelenő lap jegyzi föl, mi csak azt jegyezzük meg rá, hogy az egészet valószinütlennek tartjuk.

— Egy iparos öngyilkossága. Kolozsvár egyik legkitünőbb iparosa Veress Dániel tegnapelőtt sziven lőtte magát. Egy hat lövetü revolverből négy lövést intézett szive tájékára. Tegnap reggel még nyugodtan reggelizett övéivel. Kilencz óra tájban elbucsuzott fiatal feleségétől, megcsókolgatta gyermekét s aztán eltünt. Senki sem tudta hova. Délután 5 órakor kapták meg udvarán, egy fáskamrában vérében. Hogy a lövések zaja nem hallatszott, az oka az, mert Veress nagy és igen keresett lakatos műhelyt tartott, hol sok segéd foglalkozott. Mint olvasóink emlékezhetnek, a párisi világtárlaton igen nagy feltünést keltett volt, kitünően s betörésmentesen készitett záraival. Akkor a Wertheim-czég megbizottja alkudozásokba bocsátkozott vele müve iránt. Néhány évvel ezelőtt sokat törte magát azon, hogy a Wertheim-féle szekrényeken most alkalmazásban levő zárakat saját készitményü kulcsaival kinyithassa. Sikerült is ez neki. Akkor tán, mert az e feladat megoldójának kitüzött dijt nem kapta meg, vagy agyának tulfeszitett munkája következtében — őrülési rohamok lepték meg. — Kigyógyult s csak tavaly is a székesfehérvári kiállitáson annyira feltünt készitményeivel, hogy a legfelsőbb helyről kitüntetésben részesült. Öngyilkosságának okairól alig lehet valamit mondani. Levelet hagyott hátra, melyben egy vállalatjáról beszél, hol, mint mondja „Számitását eltévesztette, s becsülettel tul nem élheti.“ (Valószinüleg a helyi takarékpénztár uj épületénél való 5000 frtos vállalatát érti.) Nemcsak szorgalmas, értelmes, de kitünően képzett iparos volt. Simo az öreg kolozsvári rajztanár mondta róla: mi rajzolunk mind — Veress a lakatos művész. Ő, ki acélból dolgozik, finomabban munkál, mint mi az ecsetünkkel.“ Az az általános hit, hogy elméjének ujabb megzavarodása vitte e szomoru lépésre.

— Földrengés. Mármarosmegyének Alsó-Neresnicze, Irholcz és Kökényes községeiben f. hó 23-án d. e. 8 órakor több másodperczig tartó földrengés volt érezhető. A lökések éjszakkelet-délnyugoti irányu hullámzást mutattak s oly nagy mérvü rázkodást idéztek elő, minőre rég nem emlékeznek. A lakosság közt nagy félelem uralkodik, mert ebből mindenféle bekövetkezendő isten csapásokat jósolnak. E vidéken a földrengés különben egy idő óta igen gyakori. A. Neresniczén két hettel ezelőtt is volt érezhető, mely alkalommal egy szikla is leszakadt a szomszéd hegyből s a falu utczáján két hétig közlekedésakadályt képezett.

— A német szinház ügye. Lapunk egy barátja a következőket irja nekünk: Becses lapjának tegnapi 270. számában közöltetett hire amaz agitációnak, melyet bizonyos egyének a német szinház érdekében megindittak. — A közönség és a birlapok tájékozására szükséges még a következőket megjegyezni. — A hühó csinálói nem mások, mint ez ügyben érdekelt felek. Igy a volt és leendő (?) német szinház pénztárnoka, Rosenzweig, ütötte fel főhadiszállását a váczi-körüti Páris kávéházban és attaquiroz minden jövő menőt a felebbezés aláirása végett. Költött és kicsikart nevek figurálnak, mint aláirások. Tehát az agitálók Müller igazgatónak fizetett emberei. Ezeket tudva, a közönség meg fogja itélhetni a mozgalom minéműségét és nem tartja azt majd ügyünkre nézve valami fontosnak. Megjegyzem még, hogy több szivartőzsdében is, (milyen a váczi-körüti Burger-féle trafika) fekszenek ily aláirási ivek; de azt még vajmi kevés budapesti, valóban létező polgár irta alá sajátkezüleg. A kik aláirták, azokat pénzzel és igéretekkel, hogy jegyet kapnak bármikor a német szinházba, kenyerezték le.

— Halálozások. Wolvátz Gyula bezdáni plébános a napokban meghalt. A boldogult 82 évet élt s 57 évenat viselte a papi tisztet. — Náthán József nagyiparos a fogarasi zsidóhitk. elnöke e hó 22. Fogarason 61 éves korában meghalt. — Reisch Ede nyug. főtörvényszéki tanácsos e hó 25-én 85 éves korában Sopronban meghalt. Nagy-Czenken e hó 27-én temették el Lex Jánost, ki 25 évenát volt birája N.-Ozenk községének. — Veszprémmegyében Nagy-Alásonyban e hó 25-én elhunyt Halász Gyula IV. éves orvosnövendék. Még csak 23 éves volt; tüdővész vetett véget életének. Béke poraikra!

— A közlekedési miniszteriumban ma Ordódy miniszter elnöklete alatt értekezlet tartatott a tiszavidéki állami vasutnak a fővárossal való: közvetlen összekapcsolása tárgyában. Az értekezlet, melyen Hieronymi államtitkár, Nagy János felügyelő, továbbá Tolnay az államvasutak igazgatója, Ribáry miniszteri tanácsos és Nagy László osztálytanácsos voltak jelen, délelőtti 11 órától délután 4 óra utánig tartott, s az „Orsz. Értesitő“ szerint az Ujszásztól a hatvani vonalon Rákosra a főváros közelében levő első állomásra vezetendő vonal tervezete megállapittatott.

— A portugal király és a magyarok. A folyó hó 20-án megnyitott liszaboni irodalmi kongressuson Magyarországot Romer Flóris apátkanonok és jeles régészünk képviseli. Báró Salzburg követségi ügyvivő Romert a gyülésen az atyakirálynak bemutatta. Dr. Romer magyarul üdvözlé a királyt e szavakkal: „Szerencsésnek tartom magamat, hogy hazámtól ily messze jöve, föléggeddel saját nyelvünkön beszélhetek“. A király örömét fejezte ki a felett, hogy magyart lát, mert ugymond mindig különös örömére szolgál magyarral beszélhetni. A portugal király különben a legtobb európai nyelvet folyékonyan beszéli, igy a németekkel, spanyolok, francziák és olaszokkal anyanyelvükön társalgott. Az uralkodó, ki félfejjel kimagaslik a gyülekezetből, nagybátyja a Magyarországon élő Coburg herczegeknek. Romer, ki kiméritő levélben értesité hazai barátjait a gyüles eseményeiről, alelnökké választatott meg a kongresszuson.

— Házasságok. Heinzlmann Alfréd gömöri földbirtokos a napokban vezette oltárhoz Konopon Konopy Sándor vostohaleányát Agárdy Jolán urhölgyet. — Szitágy-Somlyón Weinberger Kálmán jegyet váltott Brüll Czeczilia kisasszonynyal. — Dr. Grosz Sándor hirneves fővárosi orvos és megyei tiszteletbeli főorvos ma delőtt vezette oltárhoz Neumark Teréz kisasszonyt a dohány-utczai zsidó templomban.

— Apa és fia. Rybniskben S. gabnakereskedő s nagy tőkepénzes, egyszerre 700,000 rubel passivával megbukott. Néhány nappal a katasztrófa előtt ismerősei előtt még azt beszélte, hogy az üzletpangás folytán nem tudja, mit miveljen senyvedő tőkéjével, s hogy a bankba folyó számlára 510,000 rubelt tett be. S. azonban ugy látszik nem vett figyelembe minden körülményt, s főleg elfeledni látszott azt, hogy neki Pétervároni egy általa teljhatalommal felruházott fia van. E derék fiu, egy szép reggel a következő levelet intézte S.-hez: „Kedves papa. Kötelességemnek tartom önnel tudatni, hogy egy vállalatnál ennyi meg ennyi, egy másiknál ismét annyi százezer, kártyán vagy háromszázezer rubelt vesztettem, 100,000 rubelről egyátaljan nem is tudom hová lett. Azt hiszem helyzetemben kényteleu vagyok felakasztani magamat — „mit mond ön a dologhoz?“ Az apa lehető leggyorsabban Pétervárra utazott, hol a következőleg találta a dolgok állapotját: Vagyona el volt költve, házai birói zár alatt s végül 700,000 rubel tiszta adósság.

— Egy embertelen tett tartja izgalomban Amsterdam közönségét. Mult csütörtökön d. u. 3 órakor egy iskolából hazamenő 13 éves fiut valami ismeretlen ember koesijába hurczolt s elhajtatott vele. A nyomozásoknak eredménye nem volt. A rendőrség a legkisebb jelre sem akadt, mely utba igazitotta volna. A fiu atyja az elrablás napjának estején névtelen levelet kapott, melyben felszólitják, hogy tegyen le 75.000 frtot egy meghatározott helyre, különben fia meghal. Csakis pénteken talaltak meg a fiunak hat tőrszurástól elételenitett hulláját a zátonyok között.

— Tüzesetek Oroszországban. A mult hóban a tüzesetek száma Oroszországban igen nagy volt. Jelentést 3388 esetről tettek, ezen eseteknél a kár nem kevesebbre, mint 9.885.206 rubelre rug. 211 esetnél a veszteség nem jelentetett be. A tüzet 355-ször villámcsapás okozta, 998 esetben vigyázatlanság folytán támadt, 505-ször szándékosan gyujtottak. 1530 esetben ismeretlen okból támadt a tüz. A legnagyobb kár a moszkvai kormányzóságra esik, ugyanis itten 1.934,656 rubel a kár. A pétervári kormányzóságra 621,900 rubel esik, a kostrovaira 722,668. Perm, Charkov s Tanuskból tüzkart nem jelentettek. Ugy is mint Akmohusk, Amursk, Sarevschan, Turgaiból sem (mert ott t. i. házak nem égtek) és Derbentből sem, A tüzesetek megakadályozására kötelezett társaság, hallgat. Az évi 120 milliónyi kár rettenetes, s a hatóságok figyelmét is felébreszti. A belügyminiszternek oly gyakori elővigyázati rendszabályai alig vétetnek figyelembe.

— A harmadik osztály költségei. A pétervári „Golosz“ érdekes adatokat közöl a nem rég felosztatott „harmadik osztály“ fentartási költségeiről. Az osztály főnökének évi fizetése 18 ezer rubel volt s 3600 rubelje ló- és kocsitartásra: az osztály igazgatója fizetése összesen 7000 rubelre rugott, s az 50 hivatalnok évenkint összesen 65.048 rubel fizetést huzott; ezenkivül az állam e hivatalnokoknak különféle titkos kiadások födözésére évenkint 558.957 rubelt költött. A politikai foglyok eltartására az államtól a „harmadik osztály“ 4000 rubelt, fütés, világitás és szolgálatra 10,000 rubelt, különféle irodai kiadásokra 6000 rubelt kapott évenkint.

— Konstantinápolyban nagy izgalom uralkodik az ottani magyarságban az osztrák-magyar consulság ellen A magyar országgyülés f. évi márczius 1-én hozott határozatában vizsgálatot rendelt a consulatus ellen bizonyos Nagy Sándor ügyében, de e vizsgálatnak még semmi nyoma. Ez ügyben egyéb iránt ujabb folyamodvány adatott be a magyar országgyüléshez.

Rövid hirek. **A király** Bechero község tüzkárosult lakosai részére 200 frtot adományozott. — **Pályázat.** A keresk. és földm. miniszterium pályázatot hirdet a pusztapéklai öntöző telepen rendszeresitett gazdasági intézői állomásra. A feltételeket a hivatalos lap mai (szept. 29.) nem annak élénk érzéséből is, hogy az izlés ügye szoros kapcsolatban áll a társadalom és állam nagy erkölcsi érdekeivel. Csengery a tudományt izléssel s mindkettőt erős erkölcsi érzéssel párositotta. Nem szenvedések nélkül, de tisztán és fölemelt fővel futotta meg irodalmi és politikai pályáját; a forradalom, a reakczió napjaiban s az alkotmányos küzdelmek közepett mint hirlapiró, tudós és képviselő, soha sem alázta meg magát a hatalom és népkegy csábjai előtt és személyes becsvágy nélkül véglehelteteig a közügyeknek élt. Nemcsak irodalmi és politikai érdemei hivják fel kegyeletünket, hanem amaz erkölcsi erő is, a melynek egyik kiváló képviselőjévé emelkedett. Ez erkölcsi erő tisztelete kétszeres szükség napjainkban, a midőn, ugy tetszik, mintha a személyes becsvágy, sőt hiuság nagyobb szerepet kezdene játszani közügyeinkben, mint a mennyi emberi gyarlóságunknál fogva is megengedhető s mintha hirlapirodalmunkban fogyatkoznék a politikai jellem, de annál inkább emelkednék a könnyelmüség, hóbort és izléstelenség. Csengery pályájának képe emeljen bennünket magasabb eszmények felé. Áldás porára s lebegjen emléke közöttünk.

Elnök az ülést megnyitottnak jelentvén ki, Beöthy Zsolt titkár jelenti, hogy Moliére halhatatlan müvét magyar forditásban birni, nem sokára alkalma lesz a közönségnek, miután az Athaeneum társulatot sikerült megnyerni a teljes Moliére kiadására. Egyuttal titkár jelenti, hogy a még le nem forditott molieri müveknek nyelvünkre leendő átültetésére a társaságnak jeles müforditókat sikerült megnyerni s Szász Károly, Lévay József, Győry Vilmos, Csiky Gergely és Markus Miklós már is foglalkoznak a le nem forditott müvek átültetésével, ugy, hogy a jövő évben a teljes magyar Moliere ki fog kerülni a sajtó alól. Titkár jelenti továbbá, hogy Kvassay Ede 100 forinttal a társaság alapitó tagjai közzé lépett.

Ezután megkezdődtek a felolvasások. Elsőnek Győry Vilmos olvasta fel „Az öreg béres“ czimü népszinművének első felvonását. Győry uj népszinműve 3 felvonásból áll. Az első felvonás „Az arató ünnep“ szakaszt képezi a két első felvonás mindegyike két-két szakaszt foglal magában. A 2-ik felvonás szakaszai: „Publikaczio“ és „A kézfogó;“ a 3-ik felvonás szakaszai: „A betlehemesek“ és „Ki a kutya?“

Véleményt mondani az egészről a felolvasott első felvonás után természetesen nem lehet, Annyi bizonyos, hogy a „Notás Kata“ szerzője a felolvasott részlet után itélve a jelenetezésben sokat haladt s a szinpadi hatás titkaiból sokat elsajátitott. Nyelvezete az uj népszinmünek igen szép s a népélet és népies nyelv kiváló ismerőjére vall. A szereplő személyek nagy gonddal vannak rajzolva s a typikus alakot jól eltalálvák. Az első jelenet egy kardallal kezdődik.

Megérett a sárga buza kalásza,
Arany tenger, mikor a szél megrázza.
Kaszát vetek sárga buza szárának stb.

Az e dalra következő jelenetekről legyen elég megemliteni, hogy azok igen szépen irvák s határozott irányban haladnak, miért is állithatjuk, hogy a darab expoziciója jól van megalkotva. Következtetést vonni a népszinmü nyelvezetére és az alakrajzokra bemutatjuk a hatodik jelenetet, melyben „Az öreg béres“ két főalakja a szerelmes leány és legény szerepelnek.

Julcsa: Én hát itt vagyok . . .

Bálint: (észrevétlenül utána lopózott s hátulról megöleli) Hála isten!

Julcsa; (ijedten) Jaj! Eresszen már! (Bálint szétveszi karjait, de Julcsa csak ott marad, keblére dölve háttal) Eresszen el hát!

Bálint: Hiszen eresztelek már, kis galamb.

Julcsa: (megszégyenülve) Vagy ugy: (félre). De kár! olyan jó volt igy megijedni.

Bálint: De hogy ilyen egyedül jöttél.

Julcsa: Édes szülém előre küldött, hogy megteritsek a vendégeknek, én meg ugyan kétszer se monda tam magamnak, — jöttem, majdnem futottam, hogy annál hamarább meglássam . . . (megzavarodik) meglássam a . . . .

Bálint: (Örömmel, melegen) Kit?

Julcsa: (zavartan, félénken) A kis csibrimet.

Bálint; (elszomorodva) A kis csibéidet? No hát csak nézd meg. (A tanya felé mutat.) Ott a tarlón kapargálnak. (Elfordul.)

Julcsa: (pilianatnyi habozás után.) Nem! Nem azokért jöttem! Tehozzád siettem, szivem szerelméhez, mint a szerető madár szeretett hivéhez!

Bálint: (melegen.) Julcsám!

Julcsa: Hogy szemedbe nézzek, szavadat hallhassam, bűmat, bánatomat elpanaszolhassam!

Bálint: Bánatodat?

Julcsa: Jaj, Bálint! Láttam valamit a mi engem nagyon, de nagyon megijesztett!

Bálint: (megdöbbenve.) Láttál? . . . Mit?!

Julcsa: (gyermekded mosolygással) A Gyárfásné keresztanyám asszonyt, taréjos fejkötőben.

Bálint: (elneveti magát) Üsse part a Gyárfásné keresztanyád asszonyt! . . .

Julcsa: (befogja ijedten a Bálint száját) Most mindjárt elhallgasson kend! (iskolás leányos hangon és állásban, sebesen) Tiszteljed atyádat és anyádat, hogy jól legyen dolgod és hosszu idejü légy a földön!

Bálint: (gyengéden) Ugy van, igaz, szelid kis galamb. De hát mi van ijesztő abban a . . .

Julcsa: (Közbevág.) Taréjos fejkötőben! Hát valahányszor az én keresztanyámasszony abban jött el hozzánk: rittig, mindig valami szerencsétlenség történt. Egyszer tüz lett, máskor egy kocsit ragadtak el a lovak. Aztán meg, a mint a nagyobb lányoktól hallottam, hejh! mindig gyanus, mikor az öregebb asszonyok igy összesugnak, hogy (utánozza a sugdosást) si-si-si, — se-se-se; hm, hm, — oh, — oh! . . . . Asz'ondják, hogy akkor mindég valami leányt akarnak összeboronálni valakivel.

Bálint: (elkomolyodva) Hm. Pedig nehezen velem.

Julcsa: Hát nem épen! . . .

Bálint: (hevesen megragadja Julcsa kezét) Julcsám! Ha máshoz adnának! Hozzá mennél?

Julcsa: Máshoz! Én!

Bálint: (melegen): Köszönöm rózsám! Maradj egy kicsit. (Bemegy a tanyaházba).

Julcsa: (meglepetve utána néz): Mit akarhat?

Bálint: (kijön, kezében virágbokréta.) A mai ünnepre! Csak mezei virág; de ezine állandó, soha el nem hervad: mint az én szerelmem! Feltüzhetem?

Julcsa: (pirulva, szemérmesen, ártatlanul, karjait lebocsátja s keblét oda tartja) Bálint!

Bálint: (még mielőtt a virágot feltüzi, igen mély érzéssel.) Soha más leánynak koszorut nem füztem; más szivére soha virágot nem tüztem ezt teneked szedtem, s mikor szakasztottam: minden egyes szálnál nevedet áldottam! (feltüzi.)

Julcsa: (ép oly melegen) Minden egyes szálnál nevemet áldottad; ezerszer áldott légy, hogy ezt nekem adtad! Nem is tüz virágot más soha szivemre! Fogadom egy élő igaz istenemre! (mindkét kezével megszoritja Bálint két kezét.)

Bálint: Hanem most már rózsám, gyere csak . . . (az előtérben levő buzakereszthez megy, levesz a tetejéből két kévét, s a kalászos végökkel forditva egymással, leteszi ülésnek) üljünk ide, aztán hányjuk vessük meg kissé a sorunkat.

Julcsa: (fogja a nyoszolyára letett kosarat s a kévékhez viszi) Kegyelmed meg azalatt meg is kóstolja a turós lepényemet. Magam sütöttem! (Leülnek mind a ketten a két kéve szélső végére, egymástól eleinte egészen távol.)

Julcsa: (Kivesz a kosárból egy darab lepényt s a kezéből nyujtja egyenesen Bálint szája felé). Kóstolja meg csak. No lelkem. (Bálint elfogadja kézzel, enni kezd.)

Bálint: (Julcsához,) Ejnye de jó! Adsz-e még egy darabot?

Julcsa: Akár az egész garabollyal; (kinálja a kosárból).

Bálint: No már rózsám, a ki ilyen lepényt tud sütni, az csakugyan megérdemli, hogy fejkötőt tegyenek a fejére.

Julcsa (tapsol s fel-felugrál ültéből, gyermekded örömmel): Fejkötőt? Igazán?! De jó lesz! (Felugrálása közben egészen közel csuszik a szintén közelitő Bálinthoz; észreveszi, körülnéz az ülésre meglepetve.) Ejnye, hallja kedves, de fura ülés e! Az imént még milyen messze voltunk, aztán most már milyen közel csusztunk.

Bálint (átöleli): Sz' azért tettem igy véggel össze a kévéket galambom! Ez a szeretők tempoja.

Julcsa (félre, csalfán): De okos tempo!

Bálint: A meg a másik: hogy ilyenkor a legény leteszi a kalapját; (megteszi és a kereszt fölé helyezi) a his leány pedig a fejkendőjét, (leveszi ő maga Julcsa fejéről és kalapja mellé teszi a kereszt tetejébe) aztán megengedi, hogy a legény ugy körül csókolja azt a szép hajat, mint a napsugár az illatos virágot.

Julcsa (Bálint kebelére borul.) Bálint! Kedvesem! (hirtelen felsikolt.) Krisztusom! Jönnek!

Az első felvonásban előforduló dalok is szépen vannak irva. Ime mutatványul a szerelmes leány (Julcsa) egyik dala:

Gyenge harmat leszállott a virágra
Felesőkolta a nap tüzes sugára,
Sirtam én is, de csak éjjel könyeztem,
De könyemet felesőkolta
Felesőkolta napsugaram, szerelmem.

A sötétség ráborul a világra,
De elüzi fényes hajnal világa.
Rám is borult setét éjjel, homályos,
De mint megesőkoltál,
Megesőkoltál, egész éltem világos.

A felolvasást élénken megéljenezték és megtapsolták.

Vajda János: „Mert lelkem oly tükör“ czimü hangulatteljes lyrai költeményét Vadnai Károly olvasta fel.

Hegedüs István: „A költő leánya“ czimü drámai költeményét Beöthy Zsolt olvasta fel. A görög történelmi adomán alapuló költemény párbeszéd alakjában van irva s négy személy szerepel benne. A tetszéssel fogadott költeményből adjuk az atyja előtt mentegetődző leány szavait, ahogy lelkesedni tud a költő müvén:

Bocsásd meg, balga lányod esdve kér;
Csak nő vagyok, kit részvét ugy megejt
S az ifju költő csábos szózatán
Perczig feledtem, hogy megbántalak.

Majd a költő mondja:

A gyöngéd érzés még nem gyöngeség,
Az elme éle nem tompul hamar.
Zordon időkben zordon szép a lét,
Erő erővel durván sikra száll,
A békés élet sokkal bájolóbb.
A szellemek csatája, hareza tán
Költő szivének szebb harmonia?

A folyó ügyek közül megemlitjük a titkár azon jelentését, hogy Bánoczy elkészült Kisfaludy Károly életrajzának megirásával s a november hóban Kisfaludy Károly halálának ötvenedik évfordulója alkalmából a társaság által rendezendő ünnepélyre meg is jelenik. A Kisfaludy ünnepély rendezésével egy bizottság bizatott meg. A Toldy-siremlék szintén elkészült már s legközelebb fel is fog állittatni.

A társasághoz benyujtott Racine „Eszther“-jének forditását Ziehy Antal és Győry Vilmos birálók kiadandónak véleményezik.

száma közli. — **A vasuti balesetek** meggátlására két magyar technikus Apáthy és Kozmata mentőkészüléket szerkesztettek. E készülékkel a vonatot gyorsan meg lehet állitani, s kisiklás esetében lehetővé tenni, hogy a vonat a földbe ne furódjék, hanem bármely talajon is rövid ideig tovább mozogjon. A készülékek tervezete benyujtatott a kormánynak, s a kisérletek a magyar államvasutak vonalán legközelebb valószinüleg meg étetnek. — **Négy rab** meg akart szökni a debreczeni városháza alatti börtönök egyikéből. Már 15 téglát ki is szedtek bicskájokkal a falból, de azontul az óriási köveket nem tudták megmozgatni. A rabok egyike 15 évre itélt rablógyilkos. — **Magyarosodás.** Zombor város képviselőtestülete, mint az ott megjelenő „Bácska“ irja, szavazattöbbséggel elejtette azt a tervet, hogy az utczafeliratok magyar, szerb s német nyelven legyenek, s tisztán a magyar felirat mellett nyilatkozott. — **Nyugdijazott hirlapirók.** A pesti Lloyd társulat igazgatósága tegnap Falk Miksa inditványára elhatározta, hogy a Pester Lloydnak három munkaképtelenné vált szerkesztőségi tagját, egyenkint 750 frtnyi nyugdijban fogja részesiteni. Elvileg elhatározta az igazgatóság egyuttal, hogy a Pester Lloyd munkatársainak ezentul nyugdij biztosittatik, és hogy a kiviteli módok legközelebb szabályoztatni fognak. — **Villanyos vasut.** A pétervári közuti vaspálya igazgatósága elhatározta, mint a pétervári lapok jelentik, vasutainál lovak helyett villanyosságot használni. — **Ögyilkos orvos.** Vág-Ujhelyből irják, hogy dr. Spitzer ottani orvos, közkedveltségben álló egyén öngyilkos szándékkal, torkát elmetszette. Nem halt ugyan meg mindjárt, de életéhez nincs remény. — **Sikkasztás.** Rokyczán csehországi város vasbányaiban nagy rendetlenségekre bukkantak. A könyvek évek óta rosszul vannak vezetve s 200,000 frt hiány találtatott.

—

A hivatalos lapból. Kitüntetések. A király Hartl Ede egri lakos és birtokosnak, közhasznu tevékenysége és emberbaráti müködése elismeréseül, saját és törvényes utódai részére a magyar nemességet, Aidinger János, Pécs szabad királyi város polgármesterének, a közügyek előmozditása, különösen pedig a pécsi honvédségi sátortábor létesülése körül szerzett kiváló érdemei elismeréseül a királyi tanácsosi czimet dijmentesen adományozta.

Kinevezések. A kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság által Waehner József VI. oszt m. kir. adótiszt, a marosvásárhelyi m. kir. adóhivataltól saját kérésére hason minőségben a beszterczei m kir. adóhivatalhoz helyeztetett át; továbbá Bardocz Imre és Gyöngyösi Ferencz dijtalan adóhivatali gyakornokok a marosvásárhelyi illetve a szamosujvári adóhivatalhoz végleges minőségben, és Maksai Albert illetékkiszabási hivatali dijnok a deési kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségben VI. oszt magyar kir. adótisztekké, Molnár Ede vámhivatali gyakornok a kolozsvári fővámhivatalhoz ideiglenes minőségü vámtisztté, Pocsa Ferencz marmarosszigeti adófelügyelői dijnok és Almássy Balázs tordai adófelügyelői dijnok a kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóság számosztályához dijas számgyakornokokká neveztettek ki.

Névváltoztatások. Engel Dávid budapesti lakos vezetéknevének „Angyal“-ra, Potyondi Géza budapesti lakos vezetéknevének „Szilasi“-ra, Hirsch Mór budapesti lakos saját valamint Berta, Gyula, Jenni, Olga és Hajnalka nevü kiskoru gyermekei vezetéknevének „Harkai“-ra, Reder Ferencz budapesti lakos vezetéknevének „Rédei“-re, Schäfer Illés kecskeméti lakos saját valamint Kálmán, József, Sarolta, Sámuel és Lajos nevü kiskoru gyermekei vezetéknevének „Szántó“-ra kért átváltoztatása megengedtetett.

x. Mai lapunkhoz **Édeskuty L.** m. kir. udvari ásványviz-szállitó árlapja van mellékelve, mely árlapból látható, hogy a nevezett czég nemcsak ásványvizekből, hanem füszér-, csemege-, tea és rumból is dusan felszerelt raktárt tart, — figyelmet érdemel tehát a kezdődő „őszi idényre“, és ajánljuk a nagyérdemü közönség szives pártfogásába.

Fővárosi ügyek.

A főváros közgyülése.

— szept. 29.

Csekély számu tag jelenlétében nyitotta meg *Ráth Károly* főpolgármester a közgyülést. Elnök bejelenté az üresedésben levő tanácsnoki állomásra történt kijelöléseket; a választás az október 13-iki közgyülésre tüzetik ki.

Több miniszteri leiratot olvastak fel ezután, köztük azon belügyminiszteri ukázt, melylyel a rendkivüli közgyüléseknek 20 tag kivánatára történő összehivása másodszor sem engedtetik meg. Ennélfogva ez a tárgy elejtetik.

Weisz B. F. interpellál most Az ujságból olvasta, hogy azon kár konstatálása, a mit Keinert es Hegedüs a városnak sikkasztásaikkal okoztak, csak annak tulajdonitható, hogy ők maguk pontos sikkasztási naplót vezettek. A kárt máskép megállapitani nem is lehet, mert 12,000 hátralékosa van a házi pénztárnak. Kérdi, igaz-e, hogy 12,000 hátralékos van s ha van, minek tulajdonitható ez?

Gerlóczy a vizsgáló bizottság elnöke elismeri ugyan, hogy ennyi hátralékos van, de ezek száma időről-időre az előirások szerint változik. Sajnálja, hogy a vizsgálat befejezése előtt egyes részleteket kapkodnak ki az anyagból s vele hivatalos nyilatkozatokat óhajtanak előre nyerni. A bő és alapos jelentés mihamarább elő fog terjesztetni; Weisz ur addig függessze fel itéletét.

Miután interpelláló kijelenté, hogy nem tudta, miszerint a vizsgálat még befejezetlen, a közgyülés a választ tudomásul vette.

Erre a napirend tárgyai vétettek elő.

Igen sok szó folyt a balparti szemétkotrás ügyében. Végre nagy szótöbbséggel a tanács javaslata fogadtatott el.

A királyi pár ezüst menyegzője alkalmából kiküldött bizottság terjedelmes végjelentését adtuk most elő. A bizottmány inditványozza, hogy az ünnep emlékére tett 100,000 frtos „Ferencz József- alapitvány felhasználása tekintetében külön bizottság küldessék ki.

A közgyülés több apró tárgy elintézése után ezzel bezáródott.

TÁVIRATOK.

Zürich, szept, 29. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az itt megjelenő „Socialdemokrat“ utolsó száma pétervári levelezést közöl, melyből kitünik, hogy a Jekaterinoslav közelében fölfedezett két akna, mely a vasuti akna alatt ásatott, nem lőpor, hanem dynamittal volt töltve. Ezen fölfedezés folytán számtalan elfogatás történt Moszkva és Livádiában Moszkvában igen sok tanuló lett elzárva.

Páris, szept. 29. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A Montpellierben megjelenő „Petit méridional“ az eddig nem ismert tényt közli, hogy Thomassin tábornok küldetését — ki több franczia tiszttel Athenbe készült utazni a görög katonaság ujjá szervezése végett — Gambetta hiusitotta meg, még pedig egyenesen Freycinet akarata ellen.

Pétervár, szept. 29. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Schweinitz báró tábornok, német nagykövet az orosz udvarnál, néhány napra Berlinbe utazott. — Liegnitz őrnagy helyébe német katonai attachevé Lemke porosz táborkari őrnagy neveztetett ki.

Páris, szept. 29. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Ha az egyesült hajóhad támadást fog intézni, a franczia hajók az adriai tenger bejárásánál fognak horgonyt vetni, hogy sakkban tartsák az albán partokhoz közeledni akaró hajókat. Beszélik, hogy ha Dulcigno átadását Törökország erőszakosan megfogja akadályozni a hajóhad Konstantinápolyba küldése tárgyában konferenczia fog összeülni.

Páris, szept. 29. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A pápai nunczius csakugyan parancsot kapott Párist azonnal elhagyni, mihelyt a márcziusi dekretumok végrehajtatnak.

Berlin, szept. 29. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A szultán a német császárnak levelet irt, melyben felkéri, hogy a flotta-akcziót befolyásával akadályozza meg, de elutasitó választ nyert.

Ragusa, szept. 29. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Montgascon b., franczia ügyvivő Cetinjében, állomásáról ide visszatért.

Páris, szept. 29. (Az Egyetértés távirata.) A szultán egy titkos fermánt irt alá, melyben Riza pasát főkormányzóvá nevezi ki. A fermán csak az ellenségeskedések kitörésének napján bontandó fel. Riza pasa utasitásai ugy hangzanak, hogy Dulcignot ne adja át, a határt erélyesen védelmezze, az albánokat szervezze, élükre török tiszteket állitson s ha a montenegróiak haderejüket egy pontba összpontositanák, törjön be országukba.

Róma, szept. 29. (Az „Egyetértés“ távirata.) Garibaldi agitacziót indit meg a minisztérium ellen az irredenta nevében s a Francziaországhoz való közeledés érdekében.

Róma, szept. 29. (Az „Egyetértés“ távirata.) Megczáfolják a lehetőséget, hogy az európai flotta a Bosporusba fog evezni. Csak Anglia és Oroszország pártolják a tervet.

London, szept. 29. (Az „Egyetértés“ távirata.) Az itteni politikai körök nézete szerint a dulcignói ügy azáltal, hogy Riza pasa kinyilatkoztatta, miszerint a montenegróiak előnyomulásának fegyverrel fog ellentállani, török-európai differencziává lett.

Róma, szeptember 29. (Az „Egyetértés“ távirata.) A pápa Dechamps bibornokot október elejére magához hivatta. A lépésnek nagy politikai fontosságot tulajdonitanak.

A sajtó megtámadja Villes minisztert, kit klerikalismussal vádol.

Prága, szept. 29. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A „Politik“ azt jelenti, hogy a hadügyminiszterium és a mindkét minisztérium közt fennálló differencziák még nem egyenlittettek ki. Dunajewski a legközelebbi minisztertanácsban referálni fog a nézeteltérésekről, mely után határozat fog hozatni. Válság a hadügyministeriumban nem fog beállani.

A „Reichenberger Zeitung“ a kharinthiai helytartóság jelöltjéül Metternich Lothár herczeg s udvari tanácsost, ki jelenleg a linczi helytartóságnál van alkalmazva, s Chorinsky gróf, kormánytanácsost, ki jelenleg a klagenfurti helytartóságnál van, nevezi.

London, szept. 29. (Az „Egyetértés“ távirata). Holnap minisztertanács lesz. Máskor a minisztertanácsok csak novemberben szoktak kezdődni, mert e szokatlan lépést az teszi szükségessé, hogy a minisztereknek Seymurnak adandó uj utasitások saze kérdésben alkalmazandó rendszabályok felett kell tanácskozniok.

Róma, szept. 29. (Az „Egyetértés“ távirata.) Cialdini tábornoknak, Olaszország párisi nagykövetének értekezése volt Gambettával a franczia külügyminiszterrel. Gambetta kinyilatkoztatta, hogy az uj franczia miniszterium Olaszországgal szemben engedékenységre hajlandó a keleti keresztények fölötti protektorátus ügyében.

London, szept. 29. (Az „Egyetértés“ távirata.) Podgorizában összeesküvést fedeztek föl, melynek czélja a város átadása az albánoknak. Az előkelőbb mohamedánok, köztük a prefektus elfogatott.

Nem erősült meg az a hir, hogy az olasz tengernagy utasitásai megmásitattak volna. A Times kijelenti, hogy végtelenül nevetséges lenne az a látvány, mit a törökök fenyegetései elől meghátráló egyesült Europa nyujtana.

Róma, szept. 29. A római bajor követ, Bibra, meghalt.

Róma, szept. 29. Ma bocsátották tengerre az „Italia“ pánczélhajót Castellamareban. Jelen voltak: a király, a miniszterek és a diplomacziai testület számos tagja. Garibaldi eljövetelét is várták.

London, szept. 29. Granville lord, kinek egy hétig Balmoralban Viktoria királynőnél kellett volna maradni, sürgős államügyek miatt ide visszatért.

Prága, szept. 29. Pilzen választókerülete 284 szavazattal Steidl, öreg cseh pártbelit választá képviselőnek a reichsrathba. Ellenfele Schönborn gróf a konzervativ párt jelöltje 129 szavazatot nyert. Przibram községe Worel öreg cseh pártbelit választá reichsrathképviselőnek.

Drezda, szeptember 29. A „Dresdener Journal“ jelentése: A szász király okt. 14-én Kölnbe utazik, hogy jelen legyen a székesegyház beszentelési ünnepélyén.

Bukarest, szept. 29. A „Romanul“ a dunai kérdésről irt ujabbi czikkében azt állitja, hogy az osztrák-magyar előzetes tervezet Ausztria-Magyarország érdekében a hajózás szabadságának korlátozására irányul. A „Romanul“ meg van győződve, hogy ez a korlátozás jelentékenyen kárositaná Ausztria-Magyarország közgazdasági érdekeit Bulgáriában, de kiváltkép Romániában. — Az idézett hirlapszámok és statisztikai adatok alapján szándékszik bebizonyitani, hogy az előzetes tervezet elfogadása által Ausztria-Magyarország és Románia tetemes veszteséget szenvednének. — Mi a szivélyes viszonyok további fentartását óhajtjuk — irja a Romanul — azonban a „clara pacta, boni amici“ példabeszéd szerint, az egyezségnek csak akkor volna sikere, ha a közgazdasági érdekekre nézve teljes megegyezés jönne létre. — Ennélfogva szükséges, hogy az illetők elemezzék a kölcsönös érdekeket, s azok felől tájékozást szerezvén maguknak, ez alapon kössék meg az egyezséget.

LEGUJABB.

Az ügyvédrendtartási javaslat tárgyalása.

IV. ülés, szeptember 29.

A javaslat 4—7. §§ ai vétetvén fel, az értekezlet a joggyakorlat beosztásának s az ügyvédi vizsgának részleteivel s a közben fölmerült egyes elvi kérdésekkel foglalkozott.

Mindenekelőtt kimondatott Szentgyörgyi Imre figyelmeztetése folytán, hogy a mult ülés azon megállapodása, melyszerint, ha a kamari választmánynak a vizsgát megengedő határozata nem felebbeztett, az iratokat átteszi az ügyvéd vizsgáló bizottsághoz, akkép értendő: hogy a kamara átteszi határozatával együtt a folyamodványt mellékleteivel együtt s a kir. és kamarai ügyésznek történt kézbesitésekről szóló vétbizonyitványokat is csatolja.

Ezután **Vajkay** Károly tesz észrevételt a 4. §, 1. pontjának azon kitételére, mely szerint a fennálló tanrendszerben meghatározott tanfolyam bevégzése kivántatik.

Ez nézete szerint magában véve, épen a kellő gyakorlat elsajátithatása szempontjából nem elég, mert a jogtudori szigorlatra bocsátás az államtudományi vizsgától levén feltételezve, a gyakorlat megkezdése előtt az ifju az államtudományi tárgyakkal kénytelen foglalkozni a vizsga miatt, azután meg az első szigorlatra oz elméleti tárgyakkal.

Felvétetni kivánja tehát, hogy köteles legyen az ügyvédi gyakorlatra lépni kivánó jogtudományi állam vizsgát tenni s igy a gyakorlat megkezdése előtt a tételes jogból vizsgát kiállani.

Ez nem is ütköznék a tanrendszerbe, mert abban csak az van mondva, hogy aki jogtudor akar lenni, nem köteles jogtudományi államvizsgát tenni, de ily vizsga letétele nincs megtiltva.

Ez azonban tekintettel arra, hogy az értekezlet nem kivánta az elméleti vizsgákat szaporitani s a bajon a tanrendszernél kell segiteni, nem fogadtatott el.

A 4-ik §. 1 ső pontjából másrészről, kihagyatni határoztatott azon intézkedés, mely kizárná a külföldi egyetemek látogatását és mint czélszerübb fentartatott az 1874-iki törvény idevágó rendelkezése.

A joggyakorlat beosztása és minőségének arányára nézve **Szentgyörgyi** Imre nem fogadja el a javaslatot, mert e szerint az ügyvédjelölt épen ügyvédi praxisban töltene legkevesebb időt.

Ajánlja, hogy az 5 évi gyakorlatkól 2 év a jogtudorság előtti időre essék, 3 év pedig a jogtudorságtól számittassék és köteles legyen a jelölt a jogtudorság előtti gyakorlatból legalább biróságnál, kir. ügyésznél, közjegyzőnél tölteni, a jogtudorság utáni 3 évet pedig okvetlenül ügyvédnél.

Vajkay Károly figyelembe kivánja vétetni, hogy egyesek nem tehetik le a jogtudori szigorlatokat mindig két év alatt, azért a mellett van, hogy a jogtudorság után essék a gyakorlatból 2 év.

A biróság, ügyészségnél való praxist ő is nagyon hasznosnak ismeri el, de ez nagy nehézségekbe fogna ütközni. Ha kötelezőleg kimondatik a birósági praxis, akkor arról is kellene intézkedni, hogy erre alkalom adassék; és még e mellett is elő fogna állani, hogy egyik biróságnál sok is lenne, másiknál senki.

Ennélfogva facultative kivánja a $1^1/_2$ évi birósági praxist megállapittatni.

Kovács Kálmán a gyakorlat idejének beosztására nézve Szentgyörgyi véleményéhez csatlakozik, de nem találja helyesnek, hogy a biróságnál töltendő gyakorlat a jogtudorság előtti időre essék, mert ezzel meg a biróságokon nincs segitve, sőt a gyakornokon sincs, mert nem levén alkalmas, nem használnák s a fogalmazási szakban nem volna gyakorlata.

Nézete az: hogy a tudorság előtti gyakorlat hagyassék szabad választásra, ellenben a tudorság utáni 3 évre nézve mondassék ki kötelezőleg, hogy első fele biróságnál vagy ügyészségnél, másik fele ügyvédnél töltendő.

Hodossy Imre osztozik azon nézetben, hogy a gyakorlat sikerének első feltétele a tételes jog ismerete, de ha ezen a tanrendszer változtatása nélkül nem segithetünk, a gyakorlatot kell ugy berendezni, hogy ha nem is az egész — mi tulságos nehezitést képezne, — hanem annak nogyobb része töltessék a jogtudorság után, amikor már t. i. az illető a tételes jogból szigorlatot tett.

Figyelembe véve másrészt, hogy a jogtudorsági szigorlatokra elég 2 év, a mellett van, hogy a gyakorlatból 2 év essék a jogtudorság előtt, 3, a jogtudorság után.

A birósági praxist fakultative kivánja megállapittatni, mert nehéz lesz a biróságokat arra kötelezni, hogy mindenkit felvegyenek s jobb az az illetőkre magokra bizni a kiképzés ezen kellékét.

Lényeges az, hogy a ki ügyvéd akar lenni, az ügyvédi praxisban töltsön elegendő időt, minélfogva azt kivánja kötelezőleg megállapittatni, hogy tekintet nélkül arra, mikor nyeri el a jelölt a jogtudorságot, legalább 3 évet legyen köteles ügyvédnél tölteni gyakorlaton.

Bercelly Jenő: nem találja alaposoknak a birósági praxis kivihetősége iránt felmerült aggodalmakat, mert a tapasztalat most is azt mutatja, hogy e rendszeresitett gyakornoki állomások fele folyton üresen áll.

Mindenesetre szükséges volna a törvénynek megfelelő intézkedésekről gondoskodni s ezek közt czélszerü volna a segély-dijak fokozatossá tétele.

A birósági praxis kötelező megállapitásának nincs semmi akadálya, de viszont szükséges, hogy a biróságokra nézve is hasznos legyen; minélfogva ez a jogtudorság után volna kitöltendő.

Ügyvédnél, a már előtte hangsulyozott szempontnál fogva legczélszerübb 4 évi gyakorlat kitöltését megkövetelni.

E szerint az 5 évi gyakorlatból 4 év ügyvédnél, 1 év biróságnál, de utóbbi a jogtudorság utáni időre volna kötelezőleg megállapitandó.

Szedenics János, a gyakorlat idejének beosztására, valamint a biróságnál töltendő gyakorlatra nézve, nem akarván a birósági praxis kötelező voltának megállapitásával nehezíteni a helyzetet, Hodossy véleményéhez járul.

Győry Elek a gyakorlat idejének beosztására nézve elfogadja azon véleményt, hogy az öt évből 2 év a jogtudorság előtt, 3 év a jogtudorság után számittassák, a biróságnál, illetőleg kir. ügyészségnél való praxist azonban szükségesnek tartván, kötelezőleg kivánná megállapitani, hogy legalabb egy év és pedig a jogtudosság előtt töltessék ily gyakorlaton.

A felhozott nehézségeket nem látja, mert ha ez kimondatik a törvényben, ennek alapján meg fog kelleni az intézkedést, hogy erre alkalom is nyujtassék s a mi a dijazást illeti, ügyvédnél sem részesülnek a jelöltek jelenleg sem olyanban, hogy abból magukat fentarthassák.

A birósági praxis üdvös voltát mindenki hangsulyozta s ha czélszerü az ügyvédrendtartásban kell arról gondoskodni, s nem abból kell kiindulni, hogy mi haszonnal fog ez járni a biróságokra.

Hogy a birósági praxis a jogtudorság előtti időre essék, azt az ügyvédnél való gyakorlat sikeresebb volta s azon ok igényli, hogy az ügyvédnél töltött gyakorlat folytonosságának megszakitása lehetőleg kerültessék.

Az ügyvédnél töltendő gyakorlatra nézve kimondatni kivánja, hogy az az 5 évből legalább 3 év legyen.

Siegmund Vilmos a mellett van, hogy kötelező legyen legalább egy évi praxis, de ne határoztassék meg, hogy annak a jogtudomány előtti vagy utáni időre kell-e esnie, mert ezt legjobb az egyéni viszonyokra bizni, s oda megy az illető, a hol helyet talál. Egyebekben Hodossy véleményéhez járul.

Kovách Kálmán és **Vajkay** Károly megjegyzik, hogy ez a biróságoknál tultengésre vezet s az ifjak helyzetét is nehéziti, másrészről le szorulhatnának a birói pályáról, kik épen arra akarnak lépni.

Ezzel szemben Siegmund kiemelvén, hogy ha viszont az ifjak csupán ügyvédnél való gyakorlatra szorittatnak, a kinálkozó kevés hely miatt a jelöltek helyzete semmivel sem jobb, a kérdés felett az eszmecsere befejeztett és az értekezlet többségi megállapodásaként konstatáltatott: hogy a gyakorlatból 2 év a jogtudorság elnyerése előtt 3 év után töltendő, és pedig legalább 1 év biróságnál és legalább 3 év ügyvédnél.

A 4. §. 4-ik pontja, minthogy a 3-ik pontban emlitett kifogástalan magaviseletben ugy is benfoglaltatik, elejtetett.

Kifejezendőnek nyilvánittatott egyszersmind, hogy senki egyszerre két minőségü gyakorlaton (pl. ügyvédnél is, meg biróságnál is ne lehessen).

A gyakorlat beszámitását illetőleg a javaslat, mint a mely betegség vagy katonai szolgálat tekintetében gyakran méltánytalanságra vezethet, mellőztetett s e helyett a budapesti ügyvédi kamara által ajánlott azon intézkedés fogadtatott el, „hogy a szabadságidő évenként egy hónál hoszszabb tartammal be nem számitható, s azt, hogy mennyiben számitható be a gyakorlat másnemü félbeszakitása, a fennforgó körülményekhez képest a kamara választmánya határozza meg.

A gyakorlat félbeszakitását köteles azonban a jelölt, a beszámitás kedvezményének különbeni elvesztése mellett késedelem nélkül bejelenteni.

A javaslat 5. §-nál **Vajkay** hivatkozva korábbi nyilatkozatára, az ügyvédi vizsga tárgyainak kevesbitése mellett 1 szóbeli s két irásbeli vizsga megállapitását kivánja s felhozza, hogy a jelenlegi tapasztalat is azt mutatja, hogy ily sok tárgy mellett alig lehet intenziv vizsgáról szó.

Kihagyatni kivánja a bányajogot, mint speciális s csak némely időben szükséges tárgyat, továbbá a pénzügyi s közigazgatási törvényeket, s e törvényt pótló vagy törvény alapján kiadott rendeleteket, az utóbbi okot különösen, mivel a többi tárgyaknál, mint források ugyis benfoglaltatnak.

Hodossy Im. a javaslatot pártolja, mert csupán a szorosan vett jogi tárgyak egyoldaluságra vezetnének, holott az ügyvédnek a többiekben is tájékozottság szükséges, különösen pedig a közigazgatási és pénzügyi joggal való gyakori vonatkozásoknál fogva, ezekben okvetlen kell jártasággal birni és igy szükséges ennek a vizsgán is jelét adni.

A rendeletek felemlitése felesleges s hogy azok iránt a kétely eloszlattassék, legczélszerübb e közigazgatási, pénzügyi törvények kifejezés helyett, közigazgatási jog, pénzügyi jog kifejezést használni.

Kovách Kálmán figyelmeztetvén ezután arra is, hogy a közigazgatási biráskodás s ennél is az ügyvédi ellenjegyzés behozatala is igényli a javaslatban foglalt intézkedést: a javaslat a vizsgák tárgyaira nézve, Hodossy módositásával elfogadtatott.

A vizsgadijakra nézve azon nézetből indult ki az értekezlet, hogy lehetőleg mód nyujtassék az elkerülhetlen költségek fedezésére, s ennek folytán oda nyilatkozott, hogy egy-egy vizsga dija 20 frtnál ne szabathassék magasabbra.

A 6. §. stylaris módositással s a 3-ik pont elhagyásával vita nélkül elfogadtatott.

A 7-ik §-nál megpendittetett azon eszme, hogy nem lehetne-e egyes tárgyakból való rossz vizsgálat esetén visszavetés helyett, csupán e tárgyból való felfüggesztést megállapitani, de tekintette arra, hogy nem lehet a tárgyakat kellőleg fixirozni és hogy az ügyvédi vizsgán, mint gyakorlati vizsgán, inkább az általános képesség veendő cynozurául, ezen eszme nem talált visszhangra.

Ugyanezen szakasznál **Vajkay** Károly mellőztetni kivánja, hogy az oklevél a kamara utján kézbesittessék s a kamara választmánya előtt tétessék le az ügyvédi eskü s az eddigi eljárás megtartását inditványozza, mert az, a ki ügyvédi oklevelet nyer, nem mindig lesz ügyvéd.

Bercelly Jenő ennek ellenében felhozza, hogy a gyakorlati birói vizsga letétele után sem tesz az illető esküt, hanem csak valósággal biróvá lesz, midőn t. i. ilyennek kineveztetett.

Itt is analog intézkedésnek van helye.

Szentgyörgyi I. Vajkay véleményét pártolja, mert az ügyvéd a jog szolgáltatásnál ép ugy közhivatalban álló, mint más s igy állami hatóság előtt kell esküt tennie. Oklevelével jogok is járnak, s az eskü már magában is, mint p. o. orvosnál az oklevélhez van kötve.

Hodossy a javaslat mellett szóllal fel s kiemeli, hogy az 1874, t.-czikk alapján a kamara már eddig is közhatóság, hogy továbbá a ki vizsgát tett csak képesitést nyer az oklevéllel, de az igazságszolgáltatás faktorává csak az ügyvédkedés megkezdésével lesz, tehát midőn a kamara tagjává válik.

Mikor bejegyezteti magát, akkor vállalja el ezen tisztet s az avval járó kötelességeket, másrészt a kamara őrködik a felett, hogy e kötelességeket teljesiti, első sorban a kamara az ő fegyelmi hatósága s igy legtermészetesebb, hogy annál tegyen fogadalmat kötelességei teljesitésére.

Az igazán anomalia, hogy az oklevél, mindig esküvel kapcsolatban adassék, mert igy számosan esküt tesznek, hogy az ügyvédi kötelességeket pontosan teljesitik, kiknek eszük ágában sincs ügyvédkedni.

Hogy az oklevél esküvel járjon inkább csak megszokás, de egyszer rá kell állni a helyes álláspontra, hogy az tegyen ügyvédi fogadalmat, ki valósággal ügyvéd akar lenni s teljesiteni akarja az ügyvédi kötelességeket.

Ez után **Kovách** Kálmán Vajkay mellett, **Bercelly** és **Győry** a javaslat mellett szóltak s többségi véleményként kimondatott a javaslat elfogadása.

Elfogadtatott egyebekben is a javaslat 7-ik §-a a következő módositással:

hogy t. i. a visszavetés határideje 6 hónapnál kevesebb és két évnél hosszabb ne legyen.

Legközelebbi ülés szept. 30-án.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, szept. 29. (Az „Egyetértés“ távirata.) A dunagőzhajózási társulat hajóival érkezett: buza Bécsbe 4525, Kaiser-Ebersdorfba 1829, elszállitásra feladatott 1515, zab Bécsbe 13,839, árpa Kaiser-Ebersdorfba 517, érkezett és elszállittatott 2676, elszállitásra feladatott 103, liszt Bécsbe 1259, érkezett és elszállitásra feladott 102, különféle Bécsbe 52 kettős mázsa

London, szept. 29. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata) (Czukorpiacz.) Eladatott 857 hordó Barbados 28 sh. 6 p.—28 sh, jegeczedett Demerara 27 sh. 6 p. —28 sh., osztrák repaczukor 19 sh. 6 p.

Prága, szept. 29. (Az „Egyetértés“ távirata.) Az összes cseh vasutaknál október hóra nagy szállitási menynyiségek vannak consignálva

Lemberg, szept 29. (Az „Egyetértés“ távirata.) A magvásárra ma érkezett jelentés Galiczia és a Bukovina aratásáról igy hangzik:

Buza minőségre tulnyomólag jó, mennyiségre kedvezőtlen. Rozs minőségre igen jó, mennyiségre középszerü. Árpa és zab kitünő Repcze közép. Egy átlagos termés százalékai szerint: Buza 105, rozs 90, árpa és zab 111, repcze 80. Burgonya mennyiségileg igen jó, minőségre középszerü.

A magvásárra szépen érkeznek a bejelentések.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, szept. 29. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A dulcignoi flotta-demonstráczió ismét elnapoltatott ugyan, de senki sem képes megmondani, hogy mi fog most történni. És épen e bizonytalanság, mely az üzérkedést tétlenségre kárhoztatja, nemcsak a forgalom kifejlődését gátolja, hanem az irányt is kedvezőtlenül befolyásolja. A mai előtőzsde tehát kedvtelen volt és lanyha és a tramway részvények hanyatlása is lehangoltságot keltettek. A forgalom nem birt nagyobb jelentőséggel. Valuták keveset változtak.

Jegyeztetik: Hitelrészvény 279.80, angol bank 117.50, unióbank 107.10, bankegyesület 127.75, magyar hitelbank 247.—, lombard 79.75, államvasut 274.50, kassa-oderbergi vasut 127.50 alföldi vasut 153.50, tramway 203 50. papirjáradék 71.05—, magyar aranyjáradék 105.95—, innerbergi —.—, 20 frankos arany 9.41½, birod. márka 58.32½, Tiszai sorsjegyek —.—.

11 órakor jegyeztetik: Hitelrészvény 280.—, angol bank 117.75, unió bank 107.—, bankegyesület —.—, magyar hitelbank 247.25, lombardok —.—, innerbergi —.—, papirjáradék 71.05 —, m. aranyjáradékra 107.——, 20 frankos arany 9.41—.

A délitőzsde nyomott hangulatban nyilt meg, tramway-részvények tovább hanyatlottak.

Jegyeztetik: Hitelrészvény 279.80, angol bank 117.25, unió bank 107.—, bank-egyesület 127.50, magyar hitelbank 247.—, államvasut —.—, Károly-Lajos vasut 272.25, járadék 71.02½, innerbergi —.—, magy. aranyrente 106.90 —, 20 frankos ar. 9.41½, tiszai sorsjegyek —.—.

Később csekély üzlet mellett az árfolyamok lemorzsolódtak. Tramway részvények állandóan kináltattak.

Jegyeztetik: Hitelrészvény 279.60, angol bank 116.50, unió bank 106.60, magyar hitelbank 246.—, bankegyesület 127.25, Károly-Lajos vasut 272.25, gőzh. részv. 532.—, kassa-oderbergi 126.50, papirjáradék 70.97½, birodalmi márka 58.35—, magy. arany rente 106.82½, 20 frankos arany 9.41½, London 118.40, tiszai sorsjegyek —.—.

Délután 2 órakor jegyeztetik: Hitelrészvény 280.80, angol bank 116.75, unió-bank 106.90, magyar hitelbank 247.50, bankegyesület 128.25, államvasut 274.50, Károly-Lajos vasut 273.50, gőzhajó részv. 580.—, tiszai vasut 242.50, tramway 203.—, lombard 80.10, papirjáradék 71.10—, m. aranyjáradék 107.22½, 1864-ki sorsjegy 171.—, községi sorsjegy 116.60 innerbergi —.—, 20 frankos arany 9.40½, birodalmi márka 58.30—, tiszai sorjegyek —.—.

Bécs, szeptember 29. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata). Hivatalos déli zárlati árfolyamok: osztr. hitelrészvények 280, osztrák papirjáradék 71.05, magyar arany járadék 107.15.

Bécs, szept. 29. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A délutáni forgalom ingadozó, külföldi jelentésekre javult Öt órai árfolyamok: osztrák hitelrészvény 280.60, osztrák papirjáradék 71.17, magyar aranyjáradék 107.32. Hét órai árfolyamok: osztrák hitelrészvény 280.50, osztrák papirjáradék 71.17, magyar aranyjáradék 107.25.

Zárlatkor a következő jegyzések történtek:

Bécs, szept. 29. Hitelrészvény 280.70, lombard 80.25, arany jár. 87.2 —, London 118.30, galicziai 273.50, 1864-—, 171.50, 1860-as 130.50, Frankfurt 57.55, nemzeti bank 819.—, angol-osztrák 116.75, államvasut 274.—, Napoleond'or 9.40½, rente 71.10—, hitelsorsjegy 180.—, porosz pénzutalv. 58.35, Arany 5.63—, török sorsjegy 13.—, ezüst járadék 72.20, Szilárdult.

Bécs, szept 29 M. földteherm kötv. 94.50 erdélyi föld. kötv. 94—, magy. záloglevél 100.50, erdélyi vasut 155.75, magy. kel. vasut 84.—, Magy. sorsjegy 106.75 szőlődézsma 93.—, arany járadék 107.10, magy. vas. ölcsön 121.30, magy. hitel 246.—, alföld 152.—, magy. éjszak-kel. vas. 141.50, kel. vasuti elsőbb. 80.40, tiszai vasut 240—, kassa-oderbergi vasut 126.50, magy. leszámitoló bank —.—, tiszavölgyi sorsjegyek. 106.60.

Bécs. szept. 29. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Esti forgalom lanyha. Kilencz órai árfolyamok: osztrák hitelrészvény 280.10, magyar aranyjáradék 107.12.

Bécs, szeptember 29. (Magánforgalom.) Hitelrészv. 280.60, magy. hitel —.—, lombard —.—, magy. aranyjár 107.35, rente 71.15, angol-osztrák —.—, államvasut —.—, Napoleon'dor —.—, galicziai —.—, osztr. aranyr. —.— Gyengült.

Bécsi gabnatőzsde.

Bécs, szept. 29. (Az „Egyetértés“ távirata.) Külföldi magas jelentésekre és budapesti hausse táviratokra melyek még tegnap este érkeztek, a mai tőzsde igen élénken nyilt meg ugy az effektiv, mint a határidőüzletben. Az összes czikkek árfolyamai emelkedtek és buza őszre 11.30 frton, tavaszra 11.50 frton élénken vásároltatott, zab őszre 6.45 frton, tavaszra 6.55 frt pénz és aru.

Jegyeztetett: Buza őszre 11.2—11.30— frt, tav. buza 11.45—11.70—, teng 1881 máj—jan. 6.45——6.50—, ft, zab őszre 6.40——6.45— frt, zab tavaszra 6.55——6.60 frt, magy. rozs 10.10—10.70 frt, keresked zab 6.35—6.70 frt, tengeri kész áru 8.50—8.70.

Szesz. Ma készáru s f. hóra átadva 31.50 frton adatott el.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, szept. 29. Politikai hirekre átmenetileg a játékpapirok emelkedtek. Valuták fedezésre, bankok keresettek. Külföldi fondokban vételkedv. Bányaértékek gyengék. (Zárlati árfolyam.) Papirjáradék —.—, magyar aranyjáradék 91.90, 10 milliós kölcsön 69.25, hitelrészvények 481.50, lombard 138.50, kassa-óderbergi 54.30, orosz papirpénz 208.25, ezüstjáradék —.—, m. kincst. utalv. —.—, k. vas. elsőbbs. kötv. 83.75, állam-vasut 475.—, galicziai 116.75, vált romániai 52.50. Bécsre 170.20. Meglehetős szilárd.

Frankfurt, szept. 29 (Zárlat.) Papirjar. 60.7/8 osztr. aranyjár. 74.75, osztr. hitelrészvény 238.62, osztr. államvasut 236.25, lombard 67.7/8 magy. galicziai vas. 118.—, váltóárfolyam Bécsre 170.90, ezüst járadék 61.75, magy. aranyjár. 91.56 osztr. bankrészvény 700.—, galicziai 234.25, Erzsébet nyugati vasut 160.25, tiszai vas. elsőbbs. —.—, magy. kincstári utalv. 79.3/8. Meglehetős szilárd.

Frankfurt, szept. 29. (Esti tőzsde) Osztr. aranyjáradék —.—, osztrák hitel 239.62, osztrák államvasut 235.75, lombardok ezüst járadék 61.75, magy. aranyjáradék 91.5/8, galicziai —.—. Gyengült.

Páris szept 29 (Zárlat) 3%-os évjár. 85.55, törlesztés évjáradék 88.20, lombard 183.—, magy. aranyjaradék 92.7/8, 5%-os évjáradék 119.97, osztr. államvasut 593.—, török sorsjegy —.—, földhitel 755, osztr. aranyjár. 76.81 Hausse.

Külföldi gabnatőzsdék.

Páris, szept. 29 (Zárlat.) Buza folyó hóra 29.—, szeptemberre 27.—, 4 utolsó hónapra 26.60 hónap novembertől 26.60. Liszt folyó hóra 57.75, szeptemberre 56.90, 4 utolsó hónapra 55.75, 4 hónap novembertől 55.75. Repczeolaj f. hóra 74.50, szeptemberre 74.75, 4 utolsó hónapra 76— első hónapra 1881. 76.50. Szesz f. hóra 62.75, szeptemberre 62.50. utolsó 4 hóra 61.—, 4 első hónapra 59.50 Szesz szilárd, buza tartva, egyéb csendes, szép.

Berlin, szeptember 29. (Zárlati árfolyamok) Buza őszre 211.50, tavaszra 209.—. Rozs loco 205.—, szeptemberre 204.—, őszre 202.75 tavaszra 191.25. Zab őszre 145.50, őszre 144.—. Repczeolaj loco 53.80, őszre 58.10, tavaszra 57.70. Szesz loco 58.20, szeptemberre 57.80, őszre 57.50 tavaszra —.—

Stettin, szept 29. Buza ug.-ra 208, — szept.—oktoberre 204½. Rozs aug.-ra 201½, szept.— oktoberre 186.—. Repczeolaj szept.—oktoberre 54.7, ápril—májusra 58.—, Szesz loco 57.80 augusztusra 57.50. aug—szeptemberre 56.80 szept—oktoberre 56.— repcze 244.

Amsterdam, szeptember 29. Az irány szilárd, Buza könnyü 274, piros nehéz 286 magasabb, rozs 232, szept.—oktre 323.—, szesz 32.75, szeptre 32.7/8 szept.—oktre 34.3/8.

Köln, szept. 29 Buza novemberre 21.25, márcziusra 21.60. Rozs novemberre 20.—, márcziusra 19.55, repczeolaj loco 28.80, oktoberre 30.20.

Hirdetések.

Elegans

Őszi öltözet teljes	frt 18
Őszi felöltő	frt 10
Őszi gyászi öltözet	frt 30
Őszi gyászi felöltő	frt 25
Őszi vadász kabátok	frt 9
Őszi papi felöltő	frt 25
Téli papi kabát	frt 35
Őszi üzleti kabát	frt 15
Őszi nadrág	frt 6
Háló köntös	frt 15
Eső köpeny vizmentes	frt 24
Téli kabát	frt 20
Utazó köpeny angol facon	frt 35
Havelok (double kelme)	frt 30
Mencsikoff	frt 20
Utazó bunda (Erdély barán)	frt 38
Utazó bunda (mosó medve)	frt 75
Városi bundák	frt 35
Ujjas mellények	frt 9
Csizma nadrág	frt 9
Liberiák	frt 25
Gyerm. öltözékek és felöltők	frt 12
Gyermek téli kabát	frt 15

és feljebb.

Mindez a legujabb facon szerint **tiszta gyapju kelméből**, kitünő tartósan dolgozva a **legolcsóbb szabott** árakon (a körülményeket figyelembe véve) kapható egyedül

ROTHBERGER JAKAB

csász. és kir. udvari szállítónál

Legnagyobb

url- és fiuruha-raktárának,

Budapesten,

Kristóf-tér 2. sz. I. emelet

a „Nagy Kristóf"-hoz.

Az ár minden darabon kitéve van.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 17

Ugyanott kapható az egész Európában elterjedt hires magyar, német és franczia nyelvben megjelent könyv.

Az elgyengült férfierő Ára 2 frt 50 kr

Titkos betegségeket

és a tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

továbbá ***bőrbajokat, vizelési nehézségeket, hugycső*** szüküléseket, friss és idült ***nyákfolyást***, nőknél az ugynevezett ***fehérfolyást***, a bujakórok fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban, ***katonai és polgári*** főkórházakban, mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok s buvárlatak nyomán kiválóan tartós siker biztositása mellett bámulatos gyorsan s alaposan gyógyit (ujon keletkezetteket 48 óra alatt)

speczialista **WEISS J.**

gyak. ***orvos, sebész és szülész***, az itteni cs k. katonai ***főkórházban*** volt osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes s tiszteletbeli tagja, és több kitüntetés tulajdonosa. 21

Rendelő intézet: Budapest, belváros, koronaherczey-(uri)-utcza 8. szám, bemenet a lépcsőn. **Naponkint délelőtt 7—10-ig, d. u. 1—4-ig. este 7—8-ig.**

582|880.

Árverési hirdetmény.

A nagy-sallói 350 számu telekkönyvben A. I. 2. sor sz. alatt foglalt, miutegy 60 osztályozott holdat tevő, s néhai Nagy János nagy-sallói volt esperes hagyatékához tartozó, egy tagban kihasitott ingatlan birtok, Nagy-Salló mezőváros hivatali helyiségében **1880. évi október 12-én reggell 9 órakor** tartandó próba árverésen 12.000 frt kikiáltási becsár mellett el fog adatni, az árverezni szándékozók tartozván 300 frt bánatpénzt lefizetni.

Ezen árveréshez a venni szándékozók ezennel meghivatnak. 767

Léva, 1880. szept. 21.

Toóth Zsigmond,
segéd szolgabiró.

Előre haladt idény és raktár tulhalmozás végett

kész uriruhák

jelentékenyen leszállitott áron adatnak el.

Különösen divat. őszi gyapúszövet, öltönyek 16 ftól felfelé
Elegáns őszi felöltők 12 „ felfelé

Továbbá a legnagyobb választék mindennemü kész uriruhákban.

Grossmann S.

Budapest Deákferencz- és bécsi-uteza sarkán.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

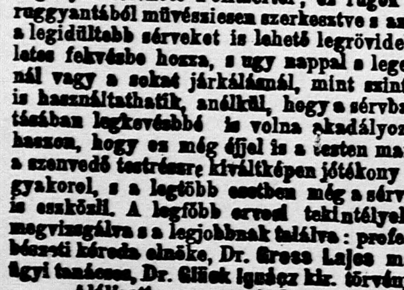

Cs. kir. kizárólag szabad. legujabb javitott

ruganyos sérvkötő.

A legujabb találmány az amerikai ujonnan javitott ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruggyantából művésziesen szerkesztve s az a czélja, hogy még a legidültebb sérveket is lehető legrövidebb idő alatt, egyenletes fekvésbe hozza, s ugy nappal a legerőfeszitőbb munkánál vagy a sokat járkálásnál, mint szinte éjjel alvásközben is használtathatik, anélkül, hogy a sérvbajban szenvedő hivatásában legkevésbbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy ez még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testrészre kiváltképen jótékony kellemetes nyomást gyakorol, s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legfőbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva: professzor Kovács a sebészeti kóroda elnöke, Dr. Gross Lajos magy. kir. egészségügyi tanácsos, Dr. Glück Ignácz kir. törvényszéki orvos által.

Alólirott egyszersmind nagy raktárt is tart angol és franczia semű sérvkötőkből, függesztő készülékeket (suspensorium) gummiból, szövöttéket, mint szinte szarvasbőrből. A szarvasbőr és gummi suspensoriumnak czélja, hogy a tágulást megakadályozzák.

Méhfecskendők, légpárnák, ágybetétek, periodtáskák, präservatifvumok, gummiharisnyák és mindennemű gummi árucikkből. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal vagy kettős-e, mint szinte a test bőségét is. Megrendeléseket utánvétel mellett elfogad

POLITZER MÓR,

cs. k. szab. sérvkötő-készitő Budapesten, Deák-Ferencz-utcza.

Árak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalunak darabja 6—10 frt, a kettősnek darabja 10—16 frt, gyermekeknek felével olcsóbb.

A franczia nyelv értéke.

Szülők! Nevelő intézetemben, mely 22 év óta fennáll, a franczia nyelvet soha el nem hanyagoltam, ezt a gyermek mielőtt irni, olvasni tudna, megtanulhatja, nem kell hozzá tudomány. Hogy a gyermek magában először hazáját és nemzetét, másodszor pedig a társadalmi életben világpolgári állását képviselhesse, legalább is **két embert kell belőle nevelni és teremteni**. Az élet bizonyitja, hogy még a csatatéren is müvelt ember, müvelt emberrel csakis ezen a nyelven értekezhetik.

Innen van, hogy a magánnevelő intézetek a legüdvösebb szolgálatot teszik a szülők és családok érdekében, midőn ezek gyermekeit 10 éves korukig francziául beszélni megtanitották, hogy midőn a középtanodákba lépnek, nyelvtani kiképzésük annál sikeresebben eszközölhető legyen.

Szülők! Nevelő intézetembe elvállalom a gyermeket 3 éves korától 10 éves koráig, nem csupán az illető tantárgyak és a franczia nyelv tanitása, de **általános ellátás és házi nevelésre** is. Magam s nőm felügyelete alatt, ki velem együtt egész életét a nevelés terén tölté, oly gondviselésben részesülend a gyermek, melynél különbet otthon sem nyerhet. Egy jól rendezett nevelőintézet igazi jótéteménye a haza s a családok érdekében, mivel a gyermek rendet tanul ismerni s folytonos felügyeletet lát és tapasztal maga körül. Rend nélkül még a gyermek élete sem biztos. En legalább mint tapasztalt nevelő tiszta lelkiismerettel mondhatom, eddig több mint **400** gyermeket neveltem, de kezem alatt soha egyetlen egy gyermek meg nem halt, sem betegen haza nem ment. — Évi dij egy 3—6 éves gyermekért 300 frt, 10 éves korig 350 frt.

Személyesen, vagy postai uton értekezhetni velem s programmommal szolgálhatók. Lakásom V. ker. Dorottya-utcza 9. szám. 663

Görög Imre,
nevelő és háztulajdonos.

Előfizetési felhivás

a

„Budapesti Bazár"

czimü

leggazdagabb tartalmu és legczélszerübb szépirodalmi divatközlönyre.

Miután lapunkat saját kiadásunkba vettük ismét vissza, felkérjük t. előfizetőinket, sziveskedjenek az előfizetési pénzeket következő czim alatt beküldeni, Király Jánosnak a „Budapesti Bazár" szerkesztőjének (ujvilág-utcza 16. szám.)

Előfizetési feltételek:

Negyedévre (október – deczemb.) 2 frt 50 kr
Félévre (október – márcz. 1881.) 5 frt — kr

Az előfizetési pénzeket legczélszerübb postautalványnyal beküldeni. 760

Őszi idényre.

Van szerencsém a nagyérdemü közönséget figyelmeztetni, miszerint minden létező **szövött** és **téli duxi ingek** és **nadrágok** urak és hölgyek számára a legnagyobb választékban nálam kaphatók, drbja 65 kr, 75 kr, 90 kr 1 frt 10 kr és feljebb, ugyanazok gyermekek számára is.

Nagy választék **női gyapju harisnyákban** gépen kötöttek 45 kr, 60 kr, 80 krig. Uraknak 80 kr, 1 frt, 1 frt 50 krig ugyanazok gyermekek részére s minden nagyságban és szinben.

Férfi kapczák pamutból 12 pár 2.50 3 frt, 3.50, és feljebb 6 frtig. Ugyanazok **gyapjuból** 4.50, 5 frt, 6 frt és feljebb.

Harisnya szárak megkötésre valók, minden nagyságban és a legujabb divat szinekben.

Dus választék **berlini pamutból kötött gyermek ruhácskákból, jobkák, kalpagok, fejkötők** és **czipőcskékből**.

Azonkivül bátorkodom figyelmeztetni, azon igen alkalmas **gyermek öltözetekre** nadrág és jobka egybe szöve, melyek igen kedveltek és olcsóságuk miatt megérdemlik az előnyösséget, drbja 65 kr, 75 és 85 kr külömböző nagyságban.

Nemez (filz) **czipők**. Az első üzletházakkal lévén összeköttetésben és igy azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőimnek olcsó gyári árakon szolgálhatok. Női czipőket 75 krtól 1 frt 10 krig. Uraknak 90 krtól 1 frt 10 krig. Ugyanazok gyermekek részére is.

Legujabb mintáju **kötött berlini kendők** nagy választékban 40 krtól 3 frt 50 krig.

Férfi és női fehérneműekben szinte a legjobb minőséget tartom, s igen nagy gondot forditok arra, hogy csupa I. rendü chiffon, creton és oxford kelmék használtassanak fel.

Az áru jóságáról bizonyságot tesz az 50 éve álló czég.

Unger F. W. és fia

Deák-Ferencz-utcza 7. szám. 761

Árkönyvecskék bérmentve küldetnek bárhová.

Minden egyéves önkénytes

egyenruházata és felszerelése, megrendelhető a **legjutányosabb árak** mellett

Rosenthal H.

katonai felszerelési gyárában

Budapest

Haas-féle palota Gizella-tér I. szám.

Árjegyzék és **minták** kivánatra beküldetnek. 693

6 szoba butor eladó

egy hagyatékból, teljes és kevésszer használt kiházasitási kelengyének igen alkalmas, készpénz fizetés mellett egyenként is a **Stein-féle házban sugárut 1 sz. a váczi-körut sarkán I. emelet ajtó 2.** 646

Minden könyvkereskedésben kapható:

A társadalom-tudomány elemei,

vagy

érzéki, nemi és természeti vallás.

A társadalom 3 főbajának:

a szegénység, prostitutio és házasságtalanság

valódi okáról és gyógyitásáról.

Irta EGY ORVOS.

A 13-dik angol kiadás szerint forditva.

8°-r. 574 lap, diszes kiállitásban, ára csak 1 frt 50

Tartalma:

I. rész: Érzéki vallás. II. rész: Nemi vallás.
III. rész: Természeti vallás. IV. rész: Társadalmi tudomány.

Ezen mü eredetileg angol nyelven iratott és már majdnem minden europai nyelvre le lett forditva. Az a meleg, rokonszenves hang, a tárgy iránt való legnemesb buzgóság és lelkesültség, mely a mü minden sorából kisugárzik könnyen világszerte népszerüvé tette azt. A kitünően sikerült magyar forditást ajánljuk a magyar közönség figyelmébe. Az 574 lapra terjedő vaskos munkának azért szabatott oly csekély ár (1 frt 50 kr), hogy a nagy közönségnek is lehetővé tegyük a megvételt. 748

Kapható **Budapesten ZILAHY SÁMUEL** könyvárusnál (vaczi-uteza 12. szám), valamint minden hazai könyvkereskedésben.

200 forintért jotállás mellett egész uj ruganyos hajtó (kutscher) kocsik, valamint minden alaku **uj kocsik igen jutányos áron** állnak nagy mennyiségben eladásra, ezek közt még **halottas kocsik** is vannak.

BOGDÁN JÓZSEF

30 ***raktárában,***

Muzeum-körut 10-ik szám

Kocsi-gyár helyiség:

páva-utcza 10. szám. alatt saját házában

BUDAPESTEN.

Brogle J. és Müller

gép és **rostalemez gyára**

BUDAPESTEN,

a Margit-hid közelében,

késziti

Trieuröket (konkolyválasztó)

6 különféle nagyságban

Trieur hengereket malmok számára.
Koptatokat. 78
Szelelő-rostákat.
Szitákat és rostákat cséplőgépek számára.

Dollfus Mieg & Cie

urak Mühlhausenban Elszász

ajánlják ezennel kitünő

D. M. C.

szines és mosható himzőpamukot

(Coton á broder)

mely minden jó üzletben kapható. Kérelemre mustralapok a szin szám megjelölésével ingyen és közvetlen a gyárból szétküldetnek. A czérna azonban csak is elárusitók utján szerezhető meg. Utánzásoktól intetik.

Felvilágozitást nyujtanak **Dollfus-Mieg & Cie** (Retordage) urak Mühlhausen Elszászban. 643

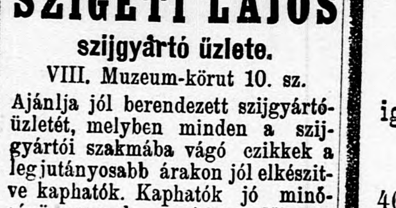

SZIGETI LAJOS

szijgyártó üzlete.

VIII. Muzeum-körut 10. sz.

Ajánlja jól berendezett szijgyártó-üzletét, melyben minden a szijgyártói szakmába vágó czikkek a legjutányosabb árakon jól elkészitve kaphatók. Kaphatók jó minőségü nyergek, utazó böröndők, vadász és uri táskák, hajtó és lovagló ostorok, de különösen kocsizó lószerszámok nagy választékban, 100 ló minden pillanatban felszerelhető. Minden e szakmába vágó javitások elfogadtatnak, s vidéki megrendelések a legpontosabban kiszolgáltatnak. Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek. 604

Egyedül valódi

Wilhelmsdorfi malátakivonati chokolade

igen tápláló és könnyen emészthető.

ÁRAK:

46 kr, 61 kr, 81 kr, 1 frt 1 kr, 1 frt 51 kr 1/4 kilója.

12-szer kitüntetve.

Küfferle Józs. és társa

Bécs.

Fiókok Budapesten: váczi-utcza 13. és hatvani-utcza 15 szám. 20

Életet

és

egészséget

ismét visszanyerve!

Braila (Románia.)

Hoff János urnak, Bécs.

Kérek gyorsan 13 palaczk HOFF JÁNOS-féle malátaegészségi sört s három zacskó (kek papirosban) nyákoldó **maláta mellczukorkát** miután a hölgy, kinek ezen Hoff János-féle egészségisör rendeltetve van, **valóban e nélkül már nem is élhet, vagy legalább e nélkül egyetlen egészséges napja sem volna.** 19

Mély tisztelettel

Borgheti A.

Hoff János

udv. szállitó urnak

Fiókraktár: Budapest,

zsibárus-utcza 7. sz.

Czipő és csizma

gyári raktár

TEMESVARY IMRE

Budapesten, kerepesi-ut a sip-utczával szemben.

Ajánlja 54. különböző mintákból képes árjegyzékének kivonatát. — Az árjegyzékek bárkinek kivánatra ingyen és bérmentve beküldetik.

Nők számára.

Komodczipő bőr vagy lastingból 1.80.
Czugos topán legfin. lasting vagy bőrből szegezett vagy rámás talpppal, tartós elegáns 3.20.
20 cm. magas czugos topán, legf. zerge v. sagrinbőrből elegáns kiállitásu, fejelt vagy szivformában legujabb divat 3.60.

Urak számára.

Komodczipő posztó v. bőrből 1.30.
Czugos czipő fekete fénymáz bőr vagy barna borjubőrből, szegezett és srófolt kettős talppal 4.30.
Csizmák, hátulvarottak, vizmentes bagariából, háromszorosan szegezett és srófolt kettős talppal 9 frt.

Továbbá mindennemü leány, fiu és gyermek czipők gyári árakon.

Vidéki megrendelések, pénzbeküldés vagy utánvét mellett pontosan eszközöltetnek. Meg nem felelő áruk kicseréltetnek. Kimeritő és a helyes mértékvételről szóló utasitással ellátott árjegyzékek bérmentve megküldetnek. 717

Árusitók árengedményben részesülnek.

Van szerencsém tisztelettel értesiteni, miszerint a **Fischer és Negler-czég** feloszlása folytán az eddig birt helyiségben

sütő-utcza 8-ik boltszám

lévő

szerszám és lakatos üzletet

a mai naptól kezdve

Fischer László czég

alatt folytatom, és azt ujonnan berendezvén, minden hozzám intézendő követelménynek megfelelhetek. Amidőn még azon tiszteletteljes kérelemmel fordulok önhöz, hogy irántam tanusitott eddigi bizalmát továbbra is fentartani méltóztassék, egyuttal kérem előforduló megrendeléseit hozzám intézni 708 maradok kiváló tisztelettel

Fischer László.

Nyolcz kiállitáson elsőrendü kitüntetést nyert.

KUBIK NEP. JÁNOS

keztyü- és sérvkötő gyáros

Székesfehérvárott

ajánlja legujabb (saját) találmányu

gummi- és rugó-sérvkötőit.

28 évi gyakorlat által sikerült czélszerü és gyenge nyomást kifejtő sérvkötőimet oly annyira tökéletesbiteni, hogy azok bámulatosan eszközlik a rendes nyomást. 534

1 egyes finom ára	**4 frt.**
1 egyes legfinomabb ára	**6 frt.**
1 kettős finom ára	**8 frt**
1 kettős legfinomabb ára	**10 frt.**

Első budapesti butor-bazár.

I. CSOPORT.

Háló-szoba.

1 pár 1 ajt. siffon	33 frt
1 pár nyoszolya	22 frt
1 ajtó mosdószekrény	12 frt
2 éjjeli szekrény	12 frt

Ebédlő-szoba.

1 12 szem. ebédlő-asztal	16 frt
1 kredencz, pohárszék	25 frt
6 nádszék	15 frt
1 diván	30 frt
1 fakeretü tükör	15 frt

Fogadó-szoba.

1 ripsz garnitura	110 frt
1 diszasztal	20 frt
1 aranykeretü tükör	20 frt

II. CSOPORT.

1 pár 2 ajtaju siffon	45 frt
1 pár nyoszolya	30 frt
1 drb 2 ajtaju mosdó	16 frt
2 drb éjjeli szekrény	14 frt

Ebédlő-szoba.

1 18 szem. ebédlő-asztal	20 frt
1 kredencz álványnyal	35 frt
6 finom nádszék	18 frt
1 diván gobelinből	40 frt
1 fakeretü tükör	20 frt

Fogadó-szoba.

1 gobelin garnitura	130 frt
1 diszasztal	25 frt
1 aranykeretü tükör	25 frt
1 ezüstállvány	12 frt

III. CSOPORT.

1 pár faragott 2 ajtaju siffon	50 frt
1 pár faragott nyoszolya	40 frt
1 pár márványalapu éjjeli	18 frt
1 drb 1 ajtaju mosdószekrény	20 frt

Ebédlő-szoba.

1 24 szem. ebédlő-asztal	35 frt
6 gót nádszék	36 frt
1 finom kredencz márványból	60 frt
1 fakeretü tükör	30 frt
1 tükör, alá asztal márványnyal	18 frt
1 gobelin ottomán	60 frt

Fogadó-szoba.

1 finom selyemgarnitura	140 frt
1 faragott disz-asztal	30 frt
1 aranykeretü tükör	30 frt
1 conzol-asztal márványnyal	18 frt
1 ezüst-szekrény	50 frt

IV. CSOPORT.

1 pár finom siffon	60 frt
1 pár finom nyoszolya	60 frt
1 pár márvanyalapu éjjeli	25 frt
1 pár márványalapu mosdó	35 frt

Fogadó-szoba.

1 finom franczia garnitura	200 frt
1 finom disz-asztal	40 frt
1 aranykeretü tükör	40 frt
1 arany-conzol márványnyal	30 frt
1 ezüst szekrény	60 frt
1 öltöző tükör faragott	40 frt
1 női iró-asztal	35 frt

Ebédlő-szoba.

1 finom kredencz	75 frt
1 ebédlő-asztal	50 frt
6 faragott gótszék	42 frt
1 faragott keretü tükör	40 frt
1 faragott conzol márvány	25 frt
1 finom ottomán	70 frt

V. CSOPORT.

1 pár igen finom siffon	80 frt
1 pár igen finom nyoszolya	75 frt
1 pár igen finom éjjeli	30 frt
1 drb mosdó márványnyal	40 frt
1 jutte diván	40 frt
4 taborette	40 frt
1 pipere-asztal tükörrel	20 frt

Ebédlő-szoba.

1 finom márványalap kred.	100 frt
1 finom ebédlő-asztal	80 frt
6 finom faragott gótszék	50 frt
1 fin. faragott fakeretü tükör	50 frt
1 fin. márványalapu conzol	35 frt
1 ottomán francz. Bourette	80 frt
2 karszék hozzá	45 frt
4 taborette	50 frt
1 szervéttaprés	15 frt

Fogadó-szoba.

1 finom egész behuzott garnitura	250 frt
1 disz-asztal	50 frt
1 arany keretü tükör	100 frt
1 arany conzol márványlap.	40 frt
2 drapperia felszerelve	50 frt
1 finom ezüst-szervante	75 frt

Vidéki megrendelések 20%-nyi előleg beküldése mellett utánvétellel is szállittatnak. Meg nem felelő áru 14 nap alatt az átvételtől, visszavétetik és az összeg visszaadatik. Csomagolás 4%. Képes árjegyzékek ingyen.

Első budapesti butor-bazár

OPPODI és ELLENBERGER

Deák-uteza 7-ik szám I. emelet.

Fióküzlet: N.-Kanizsán Ellenberger és Társa czég alatt.

Hirdetések

e laprészére, felvétetnek

a kiadó hivatalban

(himző-utcza 1. sz. a.)

Az engedélyezett katona-iskola Budapesten

nagy korona-utcza 13. szám.

Tanfolyamát f. é. **október 1-én** kezdi meg, és pedig:

I. **Egy előkészitő tanfolyamot** fiataloknak, kik a katonai pályára lépni akarnak, és kik a cs. k. katonai képezdék és a hadseregi apród iskola **felvételi vizsgáikra** előkészittetnek.

II. **Egy hadapródi tanfolyam** a cs. k. hadsereg katonái és fiatal polgárok számára, kik tisztek lenni akarnak, és itt a **hadapródi vizsgák letételere** előkészittetnek.

Előjegyzések és beiratások naponta. Vidéki látogatók lakást és teljes ellátást kapnak az **intézetben**. — Előrajzok ingyen. 742

Az igazgató:
Fissinger E. nyug. százados.

WEISZ PÁL UTÓDA

czukrászda-, mandoletti-, kalács- és finom-sütődéje

Budapest, kecskeméti- és bástya-utcza sarkán a „Jurátushoz,"

mely már 1844 óta fennáll, s mely magának jó hirnevet a **kitünő** és **izletes** sütemények készitése által a t. cz. közönségnél már régen szerzett, ajánlja

kitünő és izletes diós és mákos kalácsait

továbbá mindennemü **tea-sütemény**, legfinomabb **pozsonyi** és **gráczi kétszersültet vaniliával, gyermek-kétszersültet, fagylaltot, befőzött gyümölcsöket, gyümölcs-izeket, levek, csemegék** és **likőröket**. — Mindennemü megrendelések elvállaltatnak és legrövidebb idő alatt pontosan teljesittetnek, vagy a czim és utolsó postaállomás megjegyzésénél utánvét mellett is eszközöltetnek. 603

QUENTZER TESTVÉREK

magy. kir. udvari kalap-gyárosok

tiszteletteI értesitik a t. cz. közönséget, hogy az időviszonyoknak megfelelőleg t. vevőik és a t. cz. közönség kényelmére

váczi-utcza 19. sz. a. egy fiókraktárt

nyitottak meg, és gazdagon felszerelt raktárukat ugyanazon gyári árakon ajánlják mint a **nádor-utcza 4. sz. a.** levő főraktárban.

A legujabb formák dus választéka a jó hirnevü **P. & C. Habig** udvari kalapgyárból **Bécsben**, melyektől **Budapest** számára a kizárólagos árusitást átvettük.

Tisztelt **vidéki vevőinket** egyuttal tisztelettel értesitjük, hogy az őszi évadra divatképet **nem** küldünk, minthogy az általunk már a tavaszi előrajzunkban közlött minták, csak most általános tetszést nyernek. Tisztelettel 721

Quentzer testvérek.

Budapest, nádor-utcza 4. sz. **Fiók:** váczi-utcza 19. szám.

Helyiségváltoztatás.

Az 1862-ik év óta Dorottya-utcza 1-ső szám alatt fenállott **vászon áruk és fehérnemü üzletünk** 1880. szeptember 15-től **IV. ker. bécsi-utcza 1-ső szám alatt** a hajó-utcza sarkán az Azienda házban **szőnyeg gyári raktárunkkal** szemben létezik, és ajánljuk dusan felszerelt **áruraktárunkat** mérsékelt olcsó **gyári árakon.**

Mély tisztelettel 762

TOTTIS és KREN

Budapest, „Az északcsillaghoz"

IV. ker. bécsi-utcza 1. szám alatt, hajó-utcza sarkán.

Hirdetések felvételi iroda

az összes helybeli vidéki és külföldi lapok részére

JAULUS GYULA

HAASENSTEIN és VOGLER

vezérügynöksége

BUDAPEST, Dorottya-utcza 12. szám.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában, Károly-kaszárnya (rostély-utcza 3. szám.)

Szinház, művészet.

— Blaháné Esztergomban. Blaháné asszony tegnap — mint táviratunk emlité — Esztergomban vendégszerepelt. A művésznő 27-én délután azt táviratozta az „Esztergomi kör“ elnökéhez, hogy; „jövök a 6 órai hajóval“. Fogadtatására, irja tudósitónk, minden képzelhető intézkedés megtétetett. Vártuk, hogy a 10 órakor ide érő bécsi hajó, a mely Budapestről 6 órakor indul, daczára a legtöbb fővárosi lapok azon téves közleményeinek, hogy Blaháné nem jön Esztergomba, elhozza nékünk a nemzet pacsirtáját. — Készült mindenki az ünnepi fogadtatáshoz. Hét óra tájban valamennyi harang megszólal; az első perczben azt hittük, hogy a kis Rómában Blahánét — harangszóval készülnek fogadni. Pillanatok mulva azonban már meggyőződtünk, hogy: tüz van. A tüz épen a város kellő közepén levő barátok épületében ütött ki, természetesen az egész város közönsége ott termett. A tüz 9 óráig tartott. Innen indult a közönség tömegesen a Dunához, Blaháné fogadtatására, de ő már akkor megérkezett és az ut fáradalmait is kipihené azóta a „Fürdő“ vendéglőben. Igy tehát a fényesnek igérkező fogadtatás meghiusult. Az előadás napján mindenki azon tanakodott, hogy hogy láthatná meg Blahánét, de bizony a mi vendég-művésznőnk nem mutatta magát másnak a nap folyamában, mint Brodszki fényképésznek. Délután 5—6 óra körül a szinház tájékán már óriási nép járt le s alá. A szinház oly zsufolásig megtelt, hogy alig lehetett mozdulni. Már jeleztem táviratilag, hogy a szinpadot, midőn a művésznő megjelent tökéletesen ellepték a temérdek virágcsokor Az első felvonás után Kőrösy László az „Esztergomi kör“ elnöke egy értékes ezüstbabérkoszorut nyujtott át az ünnepelt művésznőnek lelkesitő szavak kisérétében, mire a közönség szünni nem akaró éljenzéssel fejezte ki háláját a művésznőnek, hogy a „kör“ javára fellépve Esztergomot megtisztelte. Minden dalát ismételnie kellett, mit a közönség mindannyiszor megéljenezett. Az esztergomi mükedvelők közül közreműködtek: Nedeczky Vincze, Szabó Mihály és Lányi Adolár. Ez utóbbi adta Csillag Pal manipuláns őrmestert kifogástalanul. Előadás után kezdetét vette a disz bankett a „Fürdő“-vendéglőben. Ezt követte tánez egész hajnal hasadtáig. A tánczrend igen csinos kiállitásu „Piros bugyelláris“ volt. Tudositásom zártával arról értesülők, hogy Blahánét még egy előadásra óhajtanák megnyerni.

Tanügy.

— Jász-Nagykun-Szolnokmegye tantestülete Bárdosy Gyula tanfelügyelő elnöklete alatt e hó 20-án tartotta meg alakuló közgyülését a szolnoki ipartársulat nagytermében. A három évre megválasztott tisztikar, mint a „Lehel kürtje“ irja, a következőképen alakult meg: elnök (egyhangulag) Bárdosy Gyula kir. tanfelügyelő, első alelnök (titkos szavazás utján) Gombkötő János szolnoki községi tanitó; 2 od alelnök Busai József czibakházi közs. ig.-tanitó; főjegyző Vass Alajos szolnoki községi tanitó; első aljegyző Zelenka szolnoki községi tanitó, 2-od aljegyző Wehle Lucia szolnoki izr. felekezeti tanitónő, pénztárnok Timon Ferencz szolnoki községi tanitó. Miután az évi tagsági dij befizetésének módozatait megállapitották és elnök a volt Heves-K.-Szolnok tantestületből átvett 275 frt 85 kr. kötvény és 251 frt 17 kr. készpénz vagyonról jelentést tett, a szabályrendelet értelmében a tantestület két járási körre osztatott. Miután a jövő évi rendes közgyülés napját jövő szeptember 12-ére és tárgyait megállapitották, elnök a gyülést bezárta. Óhajtandó volna, ha a megyének minden felekezeti tanitója belépne e testületbe; az izraelita tanitók már beléptek.

— Gépészeti tanszék. A közoktatási miniszter a budapesti állami középipartanodánál szervezett általános gépészeti tanszék betöltésére pályázatot hirdetett. E tanszéken a különböző motorok és munkagépek szerkezettana és részben a műhelyi gyakorlati munkálatok vezetése lesz előadva. Emlitett állással 1800 frt fizetés és 400 frt lakbér élvezete jár; a pályázatok pedig f. é. nov. 15-ik napjáig adandók be a nevezett ipartanoda igazgatóságánál.

— Dr. Lutter Nándor és a germanizáczió. Dr. Lutter Nándor tankerületi főigazgató ellen egy helybeli lap azon vádat emelte, hogy a Bach rendszer idejében germanizált. Engedje t. szerkesztő ur, hogy mi, kik dr. Lutter Nándornak tanitványai voltunk a Bach rendszer idejében, oly tényeket hozzunk fel, melyek bizonyára más szinben tüntetik fel dr. Lutter működését. A selmeczbányai gymnáziumnak magyarizálása épen dr. Lutter Nándornak köszönhető, a pesti kegyesrendi gymnáziumban is ő hiusitotta meg az osztrák kormánynak azon tervét, hogy ott németül tartassanak az előadások. A látszat ő ellene volt ugyan, mert elfogadta az osztrák kormány mandatumát, de csakhamar a haza legjobbjai részéről elismerésben [illegible] Eötvös József, Czuczor Gergely, Toldy Ferencz, helyeselvén ezen nehéz feladatnak tapintotos megoldását, 1859-ben az ő ajánlatukra a magyar tud. akadémia levelező, pestmegye pedig (1860) bizottmányi taggá választotta épen akkor, mikor Nyáry Pál lépett az ügyek élére és a mikor nagyon is megnézték a választandók hazafiságát. Sokan még emlékeznek dr. Lutter akkori működésére, ifj. br. Eötvös Lóránd és mások. Markovits Iván, Schütz Miksa.

Egyletek, társulatok.

— A franczia kör Saissy Amadé, Lázár Mihály s Aufrich Miksa tagokból álló bizottságot küldte ki Apponyi Albert gróthoz, hogy őt a kör elnöksége elfogadására felkérjék. Apponyi az elnökséget elfogadta s megigérte, hogy oda fog hatni, hogy a kört virágzová tegye. A kör közgyülését vasárnap d. u. 2½ órakor fogja megtartani a Szikszay vendéglő I. emeleti helyiségében. Beiratkozni lehet a nemzeti szálló II. emeletén naponként 2—4 óráig d. után.

— A budapesti kovács segédek betegsegélyző és temetkezési egylete helyiségét megváltoztatja. Ez alkalommal ünnepélyt rendeznek, melyre az elnökség a szaktársakat meghivja. Ez ünnepély október 2-án lesz s este 9 órakor kezdődik dohány-utcza 51. sz. a.

— A „soproni kör“ szombaton október 2-ikán a Holzwarth-féle söresarnok külön termében e félév első társas estélyét tartja.

Törvényszéki csarnok.

— A váczi merénylethez. Ama merénylet bünügyében, mely f. hó 29-én este a „Váczi Közlöny“ szerkesztője Kompolthy Tivadar ellen Váczott elkövettetett — mint értesülünk — a pestvidéki törvényszék nyomban erélyes vizsgálatot rendelt el s e czélból külön felküldé Váczra Helmbacher Nándor kir. alügyészt, ki az elővizsgálatot maga ejté meg s azóta folyton számos tanukihallgatás eszközöltetett. A tettes iránt — bár a merénylet minden részlete már megállapittatott — eddigelé biztos gyanuok nem merült fel. A vizsgálat eredményét annak idején közölni fogjuk.

— Lopási vétség. Sipos Rozália vasmegyei születésü 16 éves hajadon a vizsgálat adataival megegyező beismerése szerint 1878. év nyarán Jánosbázán egy ismeretlen szegény asszony kárára egy szoknyát s egy selyem kendőt; 1879. évi szeptember hó közepe táján pedig Acsádon H. Károly ottani korcsmáros kárára két szoknyát, két kötényt és 9 db. más ruhadarabot; továbbá 1879. évi aprilis hó közepe táján Gergelyen szolgálatadójától, annak távollétében a nyitva hagyott ruhaszekrényből 102 forint készpénzt; — 1879. évi szeptember vagy október hónapokban Devecseren egy ismeretlen szállásadója kárára egy db. selyemkendőt; 1879. év október 23-án Szőllősön a községi jegyző szolgálójának kárára egy szoknyát, végre 1879. évi november 19-én Szőllősön Makrai György szállást adó sógorának kárára, két szoknyát, egy pár csizmát, egy ágyteritőt, egy kötényt és két kendőt eltulajdonitott, mely lopott tárgyak nagyobb részét özv. Kiss Jánosné 69 éves öreg asszonynál elejtette, ki is azokat eladogatta s az azokból befolyt összeget I. r. vádlottnővel hiven megosztá, sőt a midőn ezt üldözőbe vették, neki menhelyet adott s az üldözők előtt a leány ottlétét tagadta. I. r. vádlottnő befogatván, töredelmesen mindent bevall, II. r. vádlottnő azonban mindent tagad, — de tanuk, valamint a lopott tárgyak egynehányának lakásán lett megtalálása — ellene vallanak. A veszprémi kir. törvényszék Sipos Rozália I. r. vádlottnőt mint közvetlen tettest, a lopás bűntényében bünösnek találta s reá egy évi börtönbüntetést szabott ki, II. r. vádlott özv. Kiss Jánosnét pedig a bünpalástolás bűntényében bünösnek s egy havi börtönbüntetésre itélte. Egyedül I. r. vádlott által történt felebbezés folytán a budapesti kir. itélő tábla — tekintettel vádlott fiatal korára az e b. itéletben reá kiszabott börtönt 6 havi időtartamra leszállitotta, — mely itéletet vádlottnő belenyugvással fogadta, ellenben közvádló azt felebbezte. — A magyar kir. kuria mint legfőbb itélőszék azonban mind két alsóbb birósági itéletet a cselekmény minősitése és a büntetésre nézve megváltoztata, vádlottnő cselekményét — 16 éves korára és a btk. 2. §. ugy annak 84. és 85. §§ — jelesen utóbbinak 3. pontjára tekintettel — lopás vétségének minősitette vádlottnőt, abban mondotta ki vétkesnek [illegible] fogházbüntetésre itélte. Nevezetes ezen utolsó forum itélete különösen azért is, mert habár indokolásában hangsulyozza azon körülményt, hogy az elkövetett cselekmény a régibb judicatura és az ujonnan életbeléptetett magyar btvk. 333. és 334. §§. szerint bűntényt képezne, a már legfelül idézett §§. és a m. btvk. 20. §-ra figyelemmel a cselekmény vétségre s a büntetés fogházra változtatott.

— Gyermekgyilkosság miatt a törvényszék Csenki Rebekát, ki gyermekét a Csepelsziget melletti dunaágba dobta 5 évi börtönre itélte. A kir. tábla vádlottnőt a gyilkosság vádja alól felmenté ugyan, de tettét a büntetőtörvény 279. §. alapján szándékos emberölésnek minősitette, egyebekben pedig a törvényszék itéletét helyben hagyta.

Közgazdaság.

Borászat.

Miklós Gyula borászati kormánybiztos jelentése.

Miklós Gyula országgyülési képviselő és borászati kormánybiztos a nevezetesebb borvidékek beutazása alkalmával szerzett tapasztalatairól a következő jelentést terjesztette a kereskedelmi miniszterhez:

Nagyméltóságu miniszter! Azon megdöbbentő jelenség, miszerint a magyar földiparnak a gabonatermelés után legfontosabb ága: a szőlőmivelés és ebből kifolyólag a borászat, mely első sorban hivatott a világkereskedelemben döntő szerepre, — különösen az utolsó évtizedben rohamos hanyatlásnak indult, sőt mondhatnám: jelenben tengődik, nemkülönben azon megdönthetlen tény, miszerint közgazdaságunk ezen jelentékeny ága a legjogosultabb arra, hogy ugy az államhatalom, mint a társadalom részéről a szükséges pártolásban és nélkülözhetlen támogatásban részesüljön: teljesen igazolják nagyméltóságának — ki a helyzet tarthatatlanságának megszüntetésére, a haladás elômozditására igényelt erélyes intézkedések megtételében széles e hazában az első volt, — általánosan méltányolt kezdeményezését!

Miután pedig ezen kezdeményezés első nyilvánulásaként kiküldetésem jelentkezik, tekintve, hogy egyes körutjaim eredményéről részletes jelentéseimet annak idején fölterjeszteni szerencsém volt, ez alkalommal általánosságban azon benyomás és közhangulat tolmácsolására szoritkozom, melyet kiküldetésemben tapasztalni szerencsém volt; és azon intézkedések részletes felsorolásával veszem nagyméltóságod nagyrabecsült figyelmét igénybe, melyeknek fokozatos életbeléptetése által közgazdasági vagyonosodásunk egy nagy részét képviselő borászati helyzetünk javitását biztosithatni vélem.

A hazai szőlőbirtokosok tulnyomó része megérdemli a dicséretet: a szőlő megmunkáltatására forditott figyelem és áldozat hozataláért. Igen sok szép szőlőteleppel biró és rendelkező termelők névszerinti fölemlitésével nem lévén szándékom a részrehajló birálat vádját magamra háritani, — e tekintetben részletekbe bocsátkozni nem fogok, nem lévén szándékom egyik-másik szőlőbirtokos megnevezése által a véletlenségből kimaradott, vagy általam meg nem tekintett birtokos érdemeit mellőzni.

Az ujitások iránt őszinte érdeklődést tanusitó törekvések minden borvidéken észlelhetők voltak, mindamellett azonban — kevés kivétellel — még maig sem biztositották az illetők fáradozásaiknak eredményét, nem részesitvén a befektetett tőkét a megérdemlett haszonban.

A mindenfelé felhangzó panasz és az elégedetlenség, mely a szőlőbirtokosok között észlelhető volt, megdöbbentőleg hatott reám. Látni és hallani azon kifakadásokat, melyek a nemesebb bort termő vidékeken a szőlőmivelés felhagyásával való szándékban nyilvánulnak, — elszomoritó érzést keltett bennem.

Sok helyütt azt kellett tapasztalnom, hogy még igen sok termelő van, ki a borvidék hegyein évszázadokon át jónak bizonyult szőlő-fajok fokozatos fejlesztésére gondot nem fordit. Szőlőterületén idegen fajok meghonositása által saját jó faj szőlőjét teljesen elhanyagolja, és ez idő szerint oly helyzetbe jutott, hogy ismét a régi fajok ápolását kénytelen tetemes költséggel megkezdeni, ha szőlőjéből hasznot látni óhajt.

A szőlőbirtokos, nem lévén kellőleg tájékozva földtalajának minősége felől, ujabb és ujabb külföldi szőlőfajok erőltetett tenyésztése által tetemes költséggel terhelte szőlészetét, jelenleg azon helyzetbe jutott, hogy eddigi vevőit kielégiteni nem képes, külföldi faj borai pedig — a föltüntetett fajnak jellegével nem birván — az elárusitásnál mint ilyenek nem részesülhetnek a vevő által kellő figyelemben.

Azon bizonytalanság, a mely az idegen fajok tulbuzgó meghonositására irányuló törekvéseknél a [illegible] idejét eredmény nélkül rabolta el, — befektetett tőkéjét haszon nélkül emésztette fel, — nagy mérvben volt már észlelhető a székesfehérvári kiállitáskor birálat alá került boroknál. Több szőlőbirtokos által bemutatott fajborok, vagy épen nem, vagy oly kevés mértékben közelitették meg azon faj jellegét, a mely alatt birálat alá bocsájtattak, hogy azon vidéknek hason faju borához osztályozni nem lehetett, kitüntetésre nem érdemesittettek.

Ezen, a szőlőbirtokos fáradságát nem jutalmazó — sőt kifejtett szorgalmát végleg megbénitó — kisérletek, szintén tényezői az elégületlenségnek s az elkeseredésnek.

Amennyiben a szőlőfajok megválasztására a talaj és égalji viszonyok leginkább mérvadók, helytelen a sok fajnak együtt való termelése már azért is, mert majd minden faj más termelést s metszést kiván, ez pedig a kevert fajoknál kivihetetlen lévén; igen káros befolyást gyakorol a termés mennyiségére nézve, ugyszintén — tekintettel a fajok nem egy időre való megérésére — boraink egyenlősitését is befolyásolja.

Miért is igen kivánatos, hogy a mivelésnél elkövetett ezen szabálytalanság négy vagy öt fajnak helyes kezelése által kiküszöböltessék.

Bár a vörösbor — tulnyomó tannin tartalmánál fogva — hivatva van borászatunk terén nagyfontosságu külkereskedelemre, mégis azt tapasztaltam, hogy azon vidék, a mely a vörös bornak termelésével évszázadon át jó hirnevét fentartani képes volt, a talajhoz alkalmas, — festanyagban bővelkedő — szőlőfajok elhanyagolása, és a sillerfaj tultermelése által — jellegét veszitve — megfosztatott fontos hivatásától s hasznot hajtó szerepétől a külkereskedelemben.

Szerény nézetem szerint a fentemlitett bajok helyes orvoslására az országban felállitandó kisérleti vegy-állomások lennének hivatva minden borvidéknek a talaj és annak fekvéséhez legalkalmasabb nak bizonyult fajok kijelölése utján megadni a termelőknek a módot, hogy miképen kezelhessék czélszerüen szőlészetöket.

A kisebb szőlőbirtokosok magasabb fekvésü szőlőinek parlagon hagyásáról, az elszegényedés e jeléről tanuskodó szomoru helyzeten az által igyekeznek sokan segiteni, — szem elől tévesztve a czélt, — hogy a lapályos földterületekben a legsilányabb szőlő bő-termő fajait mivelik. Ez által veszedelmes versenytársaivá váltak a magasabb fekvésü szőlőbirtokosok terményeinek. Ezen téves mivelés nagy ártalmára, sőt veszedelmére szolgál a borvidék hirnevének, miután rosszat olcsón adva régi jó helyett, a vásárlót is kiteszi a csalódásnak.

Ezen bajok megszüntetése- és orvoslására hathatós intézkedések igényeltetnének, még pedig olyanok, melyek megnehezitenék a sik földnek szőlő alá való felfogását, és hivatva lennének megkönnyiteni a magasabb fekvésü szőlőbirtok nehéz mivelését, s ennek folytán a kedvezőtlenebb viszonyokkal küzdő termelők a káros versenytől megmentetnének.

A parlagon hagyott szőlőterületek nagy hátrányára szolgálnak a szomszéd igyekező szőlőbirtokos szőlőjének miveltetésére és termésének megtartására is. Ez irányban igen czélszerü lenne kényszer utján is odahatni, hogy egyesek hanyagsága és indolencziája miatt a szorgalmasabb szőlőmivelő ne károsittassék. Azon aránytalanság, a mely a magas és sik szőlőföldek között létező adózásnál tapasztalható, mindenesetre oly tényező a sik földön való szőlőmivelés terjesztésére, a mely inditó ok lehet arra, hogy helyes irányu intézkedés utján a magasabb szőlőmivelés előnyös pártolásban részesittessék.

A parlag szőlőknek beültetésére bizonyos kedvezmények, ösztöndijak, segedelemnyujtás kilátásba helyezésén felül, czélszerünek mutatkoznék 20 évi adómentesség biztositásával is közrehatni.

A szőlődézsma megváltásánál tapasztalt tájékozatlanság káros következményei szintén bénitólag hatnak ezen mivelési ág fejlesztésére. — A váltsági összegnek helytelen kiszámitásából támadt aránytalan megterheltetés, valamint azon fontos körülmény, hogy a szőlőmivelő a föld jogos birtokosának a terület visszaengedése iránti szándékát a választott biróság előtt kijelenteni elmulasztotta, igen sok helyütt szaporitotta a szőlőknek elparlagosodását. Általában véve e fontos kérdés czélszerü megoldására irányult intézkedések helytelen alkalmazásából származott hátramaradás most is égető seb sok vidék szőlészetén, s közreműködött annak hanyatlására. Mindezekhez hozzájárulván még a késedelmes eljárás folytán felszaporodott részlet- és kamathátralék, a mely a kincstarnál már eddig is 7 milliónyi összeget képvisel. Ezen nagy mértékben felszaporodott hátralék folytán — tekintve, hogy azt a váltság-kötelezett összes ingó és ingatlan vagyona sem képes fedezni — félni lehet, hogy több borvidék elpusztulása is bekövetkezend.

Ez okból igen kivánatosnak mutatkoznék nemzetgazdasági szempontból is, hathatós intézkedések által megkönnyiteni a váltság-részlet és kamatfizetések felszaporodott összegének törlesztését; a ez által hazánk számos vidékein meggátolni a szőlőmivelés végmegsemmisitését. Pedig hogy bortermelésünk nem egy helyen a tönkretétel veszélyében forog, — bizonyitják azt a szőlődézsmaváltság körül tapasztalt következő körülmények: a Magyar-Óvárott, Pozsonyban és Vácz vidékén tartott borászati értekezleteken tanuja voltam azon nagymérvü elkeseredésnek, mely a szőlődézsmaváltsági becslések alkalmazásba vétele fölött nyilvánult; mely eljárás leginkább a Fertő mellék borászait sujtja oly módon, hogy egy kat. hold szőlőnek megváltási értéke és a kamat-követelések 3000 forint tőkével terhelik a szőlőtulajdonost: innen ered, hogy ugy a mult, mint a jelen évben is a kivándorlási eszme a nép kebelében fogékonyságra talált.

A földmivelésnél szükséges helyes irányu törekvések czélszerü megoldásától függ ez ország anyagi jótéte. A mennyiben pedig módom volt körutjaim alkalmával meggyőződni oly körülményekről, a melyek a hazai föld mivelést és szőlőmivelést szintén veszélyeztetik, teljes tisztelettel van szerencsém nagyméltóságod becses figyelmét azon sajnos helyzet orvoslására is kikérni, a mely a hazai földbirtokos tulnyomó részénél is nyilvánul. Ugyanis sok helyütt a jó béres gazda s alkalmas vinczellér hiánya miatt kellőleg nem mivelhető a földbirtok.

Az ország majd minden vidékén észlelhető azon hiany, a mely az értelmesebb béres gazda- és vinczellér-osztálynál nyilvánul.

A kis- és közép-földbirtokos gazdasága czélszerü vezetésére és felügyelésére nem képes alkalmas gazdára szert tenni; szőlői müvelésénél napról-napra érezvén az alkalmas vinczellérek nélkülözését, mert ez idő szerint ezen állomások betöltésénél hiányzik a megkivántató gyakorlati jártasság és tapasztalat. A felfogadásra ajánlkozók lehetnek igen jó napszámos munkások, de nem jó munkavezetők és felügyelők; a szőlő fajai felismerésénél, a helyes mivelés kezelésénél tájékozatlan, a mezei munka beosztásánál járatlan egyének, kik nem képesek megfelelni a helyes irányu gazdálkodás követelményeinek.

Azon nagy fennakadást, a mely a gazdaság czélszerü vezetésénél e két főtényező hiányában érezhető, szerény nézetem szerint az által lehetne pótolni, hogy azon helyeken, hol jelenleg földmives-iskoláink vannak, — ott, hol a helyi viszonyok megengedik, — a szőlőmivelés és pinczekezelés is a szakoktatás tárgyait képezzék, valamint néhány földmives iskolának felállitásával kellene odahatni, hogy a földmivelés minden ágazatai, tehát a szőlészet számára is értelmesebb, a gyakorlati kiképeztetésben elég tapasztalattal biró erők szereztessenek, hogy általa segitve legyen a földbirtokos-osztály e szükségletén.

A mennyiben pedig a szőlőmivelés és a borászat oly közeli rokonságban állanak a földmiveléssel, hogy kevés kivétellel egyik a másik kiegészitő részét képezi, — a földmivesiskolák fentartása és költsége a gazdasági ágazatok fejlesztésére előirányzott összegből találhatna fedezést.

A kivitel módozatára nézve bátorságot veszek magamnak nézeteimet nagyméltóságod becses figyelmébe ajánlani. Ugyanis felhivandók nagyobb földbirtokasaink közül azok, kik példásan berendezett gazdálkodást folytatnak, az iránt: vajjon hajlandók lennének-e birtokaikon 24 vagy 30 tanoncz részére az állam által berendezendő földmives-iskolák felállitására, oly föltételek mellett, hogy kiadásaik fedezetére az állam által egy bizonyos átalányösszeg nyujtatik, s a hozott áldozatok kárpótlásaként a tanonczok munkaereje s gyakorlati foglalkozása szolgálna.

A tanonczok 3 évig tartó gyakorlati tanfolyamát vezethetné a birtokos, vagy annak értelmes tisztje mint igazgató, egy mellé adott segédtanar vagy szőleszszel.

Az ily módon gyakorlati kiképeztetésben részesülő tanonczok három évi tanfolyam után mint kész gazdák és vinczellérek hasznos szolgálattételre lennének hiatva.

Az ily földmives-iskolák, valamint a közönséges vinczellérek neveltetésére alkalmas szőlőiskolák felállitása iránt, minden borvidéknek kérelmét azonnal teljesiteni alig lehetvén, mégis igen kivánatos volna a jelesebb borvidékekre való figyelemmel, a térkép kerületi beosztásának megtartása mellett, azon vidéknek érdekeit elősegiteni, melyeknek szőlőbirtokossága és munkásosztálya kizárólag a szőlőtermés jövedelméből tartja fenn magát.

A jelenleg fennálló, kitünő fölszerelésü és berendezésü állami gazdasági tanintézetek és vinczellérképezdék feladata lenne: a nagyobb uradalmak gazdasági vezetésére, szőlészet és pinczészet kezelésére magasabb képzettségü gazdatiszteket és pinczemestereket nevelni, a földmives- és alsóbb vinczellér iskolákat a szükséges tanárokkal ellátni.

A gazdasági tanintézetek, jelenlegi szervezetök mellett, meg is felelnek e fontos feladatnak; mig ellenben a vinczellér-képezdék a hozzájok kötött várakozást nem képesek kielégiteni, és pedig nem szervezeti-, vagy intézet kezelése vagy vezetésénél kifogásolható hibák, hanem a tanonczoknál hiányzó előképzettség miatt.

Miután azon tanonczok, kik ezen képezdéket elhagyják a kisebb birtokosnál alkalmazást nem nyerhetnek, mert azoknál a vinczelléri állomást magasabb igények követelése miatt elfogadni nem akar-

---

Az indiai gyémánt

REGÉNY KÉT KÖTETBEN 99

IRTA: WILKIE COLLINS.

FORDITOTTA: *FÁYJ. BÉLA.*

MÁSODIK KÖTET.
MÁSODIK IDŐSZAK.

Az igazság kiderül. (1848—1849.)

Az eseményeket elbeszélik többen.

ÖTÖDIK ELBESZÉLÉS.

Folytatja Blake Franklin.

I. FEJEZET.

(Folytatás.)

— Menjünk vissza irodámba, mondá Bruff ur. — A Biszke gyerek meg a másik emberem nyilván utána mentek valakinek. Reméljük, hogy legalább *ők* jó nyomon vannak.

Az irodába érve, ez egyik embert már ott találtuk. Negyedóra óta várakozott már.

— Nos? kérdé Bruff ur, — mi ujságot hoz?

— Mi türés-tagadás, uram, viszonzá amaz, — biz én megtévedtem. Meg mertem volna rá esküdni, hogy Luker ur odaadott valamit egy világosköpönyeges idősöcske urnak. Az az idősöcske ur pedig, mint kisült, nem más, mint egy eastcheapi emberséges vaskereskedő.

— Hát a Biszke hol van? kérdé Bruff ur, elszontyolodva

A kérdezett meghökkent.

— Nem tudom. Nem láttam, mióta a bankból eljöttem.

Bruff ur elbocsátá az embert.

— Kettő közül egy dolog bizonyos, mondá. — A Biszke gyerek vagy megszökött vagy a maga szakállára nyomozgat. Nem jó volna-e, ha ön itt ebédelne — hátha egy-két óra mulva visszajön a gyerek? A pinczében van egy kis jó borom s a szomszéd vendéglőből hozathatunk egy kis sültet.

Ott ebédeltünk az ügyvédi irodában. Időközben „valaki“ beszélni kivánt az ügyvéddel. A gyerek volt? Nem; csak az az ember, a ki Luker urat követte nyomon.

Jelentése semmi érdekest nem tartalmazott. Luker ur visszatért lakására s ott elbocsátotta kiséröit. Azóta nem hagyta el a házat. Beesteledéskor föltették a keresztvasakat s bezárták minden ajtót. Emberünk az utczát és a ház mögött levő fasort gondosan kikémlelte. Az indusoknak nyoma sem volt; a ház táján nem ólálkodott egy lélek sem.

Ezeket elmondván, az ember kérdé, hogy kap-e további utasitást. Bruff ur ez éjjelre elbocsátotta.

— Nem gondolja-e, kérdém, — hogy Luker ur hazavitte a Holdkőt?

— Dehogy vitte, felelé Bruff ur. — Nem bocsátotta volna el akkor maga mellől a két rendőrt, ha a Gyémánt ismét a házában volna.

Még egy félóráig várakoztunk a fiura, de hasztalanul. Bruff urnak most már haza kellett térnie Hampsteadbe, nekem pedig el kellett mennem Rachelhez. Névjegyet hagytam az iroda-szolgánál, hogy féltizre otthon leszek, s megmondtam neki, hogy ezt adja át a fiunak, ha eljön.

Némely embernek második természete a pontosság; másoké pedig épen az ellenkező. Én e mások közé tartozom. Tegyük hozzá ehhez, hogy az estét Rachelnél töltöttem, egy pamlagon ülve vele egy negyven láb hosszuságu szobában, melynek Merridewné asszony a tulsó végén volt. Csodálni fogja-e valaki, hogy féltiz helyett tizenkettedfélkor jutottam haza? Milyen szivtelen embernek kell annak lenni, s mily óhajtva reménylem, hogy sohasem fogok vele megismerkedni!

Inasom egy darabka papirost adott kezembe, mikor szobámba léptem. Ez volt rá irva:

„Tekintetes ur, engedelmet instálok, elálmosodtam. Reggel kilencz óra után visszajövök.

Kérdezősködvén, megtudtam, hogy egy nagyon furcsa szemü gyerek volt itt, a ki egy óra hosszat várakozott, elaludt, fölébredt, megirta ezt a két sort, s miután az inasnak ünnepélyesen kijelentette, hogy „ha ő ki nem aluszsza magát, semmi hasznát sem vehetni“, haza ment.

Másnap reggel kilencz órakor már vártam látogatómat. Fél tizkor lépteket hallottam kivülről.

— Bujj be, Biszke! kiáltek ki.

— Alassan köszönöm, felelt vissza egy komoly, mélabus hang.

Az ajtó megnyilt. En talpra szöktem szemben állottam — Cuff őrmesterrel.

II. FEJEZET.

— Ugy gondoltam, Blake ur, hogy mielőtt Yorksbirebe irnék, benézek ide: hátha itt találom önt, szólt az őrmester.

Most is csak olyan száraz és vézna volt, mint azelőtt. Szemei nem vesztették el régi ravaszságukat, (melyet Betteredge oly elmésen jellemzett elbeszélésében), hogy „ugy néztek az emberre, mintha többet várnának tőle, semmint maga is sejtené.“ De a mennyire csak a ruha megváltoztathatja az embert: a nagy Cuff szinte felismerhetetlen volt. Széles karimáju, fehér kalapot, világos vadász zekét, kurta kabátot és bőrharisnyát viselt. Kezében hatalmas somfa botot hordott. Egész czélja és törekvése oda látszott irányulni, hogy olyan legyen a külseje, mintha világéletében mindig falusi ember lett volna.

Egész nagyképüséggel panaszkodott a londoni zajra és büzre. Sőt épen nem vagyok benne bizonyos, hogy nem élt-e vidéki tájkiejtéssel is. Kináltam reggelivel. A jámbor falusi ember szinte sértve érezte magát. *Ő* hat órakor reggelizik, s a tyukokkal szokott lefeküdni.

— Epen az este érkeztem vissza Irországból, kezdé az ő kerülgető modorában. — Lefekvés előtt elolvastam az ön levelét, mely a mult évi nyomozás óta történteket elbeszéli. Én részemről csak egyet mondhatok. Teljesen tévedtem. De hogy valaki, az én akkori helyzetemben, hogyan látbatta volna a dolgokat a magok igazi világitásában, azt egyáltalában nem tudom. Ez azonban semmit sem változtat a tények mai állásán. Megvallom, hogy kudarczot vallottam. Nem az első kudarcz ebben az én mesterségemben, Blake ur! A titkos rendőrök csak a regényekben állnak fölötte minden gyarlóságnak és tévedésnek.

— Ön épen idejében érkezett, hogy birnevét visszavivja, mondám.

— Bocsásson meg, Blake ur, viszonzá az őrmester. — Most, hogy nyugalomba vonultam, egy mákszemnyit sem törődöm a „hirnevemmel“. Azzal, hál' istennek leszámoltam. Ide is csak a Lady Verinder bőkezüségére való hálás visszaemlékezés hozott. Hozzá fogok — ha szüksége van rám s megbizik bennem — régi munkámhoz ismét, de csakis az emlitett tekintetből. Egy fillér sem foroghat szóban. Ez becsület dolga. Most sziveskedjék elmondani, hogy miként áll az ügy, legutóbbi levele óta.

Elbeszéltem neki az ópiummal tett kisérletet és a bankban történteket. A kisérlet nagyon meglepte az őrmestert — ez egészen uj dolog volt előtte. Kiválóan érdekelte Ezra Jenningsnek az az elmélete, hogy mit csinálhattam a Gyémánttal, mikor Rachel szobájából kijöttem.

— Nem vagyok egy véleményen Jennings urral abban, hogy ön a Gyémántot elrejtette volna, mondá az őrmester. — De egyetértek vele abban, hogy ön a követ bizonyosan bevitte szobájába.

— Nos, kérdém, — s mi történt azután?

— Ön nem gyanitja, hogy mi történhetett?

— Épen nem.

— Bruff ur sem?

— Csak ugy nem, mint én.

Cuff őrmester fölállt és odament iróasztalomhoz. Egy lepecsételt levélboritékkal jött vissza, mely hozzám volt czimezve és az örmester kezevonását viselte.

— Tavaly nem az igazi tettest gyanusitottam, mondá, — s lehet, hogy most is nem azt gyanusitom. Ne nyissa föl addig ezt a boritékot, mig az igazság ki nem derül. Akkor aztán vesse össze a tettes nevét azzal, melyet most e lepecsételt levélbe irtam.

Zsebembe tevém a levelet, s azután kérdém tőle, hogy mint vélekedik a bankban tett intézkedéseinkről.

— Nagyon jól volt kigondolva, viszonzá az őrmester, — s épen ezt kellett tenni. De volt még Luker uron kivül egy másik ember is, a kire rá kellett volna lesni.

— Az, kinek a nevét e levélbe beleirta?

— Az, Blake ur! Már nem tehetek róla, de annak idején majd lesz szerencsém egy inditványt tenni önnek és Bruff urnak. Most egyelőre várjunk, s lássuk mi mondani valója van a fiunak.

Tiz óra felé járt már az idő, s a fiu még sem jött. Cuff őrmester egyébről kezdett beszélni. Kérdezősködött régi barátja: Betteredge, és régi ellensége: a kertész felől. A másik pillanatban kétségkivül a rózsákra tért volna át, ha inasom épen nem jelenti, hogy a fiu künn várakozik.

A Biszke gyerek, amint bevezették, megállott a küszöbön s gyanakodóan nézett az idegenre. Behivtam.

— Ez előtt az ur előtt bátran beszélhetsz, mondám. — Azért jött ide, hogy segitségemre legyen, s tud mindent. Cuff ur, tevém hozzá, — ez az a fiu, a ki Bruff urnál szolgál.

A mi modern polgárosultsági rendszerünkben a hirnév az az emeltyü, a mely mindent megmozdit. A nagy Cuff hire még a kis Biszke fülébe is elhatolt. A fiu hiányos alkotásu szemei ugy elkezdtek forogni, mikor az őrmester hires nevét kiejtettem, hogy azt hittem, mindjárt a szőnyegre pottyannak.

— Gyer ide, fiam, mondá az őrmester, — halljuk mi mondani valód van.

A nagy férfiunak, számos bünügyi történet hősének jelenléte szinte megigézte a fint. Elibe állott az őrmesternek, kezét hátratéve, mint a süldő-diák, a kit a kátéból kikérdeznek.

— Hogy hivnak? kezdé az őrmester a káté legelső kérdésével.

— Guy Octaviusnak, felelé a fiu. — Az irodában Biszkének hivnak a szemem miatt.

— Nos hát Guy Octavius, más néven Biszke, folytatá az őrmester a legnagyobb komolysággal, — te tegnap eltüntél a bankból. Hová lettél?

— Instálom, utána mentem egy embernek.

— Ki volt az?

— Egy sürü, fekete szakállu, magas ember, matróz ruhában.

(Folytatása következik.)

ják, mig ellenben a nagybirtokosnál azzal járó követelményeket a szőlészet-, a kertészet- és pinczekezelésnél — ki nem elégitik, mert mint önálló szőleszek sem a szőlészet és kertészet, sem pedig a pinczészet terén működni, — előképzettségök hiánya miatt — nem képesek, — igen kívánatosnak mutatkoznék a jelenleg fennálló állami vinczellérképezdékben a tanfolyamot 4 évre kiterjeszteni, a felvételt legalább 2 évi gyakorlati pinczefoglalkozás kimutatásához kötni.

Tekintve, hogy a munkás szorgalom egyedül az által biztositja az anyagi jólétet, ha az a szántszándékos kártétel vagy rosszakarat és hanyagság által előidézett visszaélések ellen a kellő védelemben részesittetik, a hegyrendőri törvény meghozatala elodázhatlan szükségként jelentkezik.

Miután a szőlőmivelés terén ujabb időben mutatkozó fejlődés fokozatos támogatására az 1840. IX. t. cz. rendelkezései a mivelés minden ágazatainál igényelt intézkedésekre ki nem terjednek, kívánatos, hogy az ország minden borvidékének helyi viszonyaira való figyelemmel, a fennálló követelmények czélszerü kielégitésére egy hegyrendőri törvény alkottassék.

A megalkotandó hegyrendőri törvénynek magában kell foglalnia a szőlőmivelésnek, a gyümölcsészet és borászat emelésére alkalmasnak bizonyult intézkedések láncolatát és ki kell terjednie:

a munkáltatás akadályául szolgáló napszámosztály visszaéléseinek korlátozására;

a hegyi és pinczei utak, hidak, kutak fentartását biztositó kötelezettségekre;

a biráskodási eljárás fokozatainak megállapitására;

a hegybirák, hegymesterek és hegyi előljáróság, a vinczellérek, éves kerülők és szőlőpásztorok kötelességeire, és a vagyoni felelősséget biztositó intézkedések körvonalozására;

a pinczeőrök, bakterek kötelező felállitása és viszonyai szabályozására;

a befásitás, vizmosások, mesgyék, szőlőgarádok jó karban tartására;

a szőlő elparlagositásának megakadályozására vonatkozó szabályok megállapitására;

a szüretelést meghatározó, a szőlőnek mint gyümölcsnek elárusitását biztositó, a visszaéléseket megtorló szabályok körvonalozására;

a borvidékek nagy részeiben tapasztalható alkuszok visszaélései korlátozása tárgyában az alkuszintézmény gyökeres szabályozására;

a borvidékek egymáshoz való viszonyainak körvonalozására.

A mennyiben pedig minden intézkedés ugy termi meg áldásos hatását, ha annak végrehajtása oly kezekre bizatik, a melyek megbizhatósága kifogástalan: igen kívánatosnak mutatkoznék, a szőlőmivelés és borászat létérdekeit a borvidékeknek autonomikus szervezésével — azok élére állitott elnökök, titkárok és hegyvidéki tanácsok felállításával biztositandó — védelem alá helyezni.

A borvidékek elnökségei, mint testületek vezetői, hivatva lennének:

a törvényhatóságokkal, városi és községi testületekkel, a szőlészeti és pinczészeti egyletekkel és szövetkezetekkel, — ott, hol ez nem létezik, a gazdasági egyesületek szőlő- és borászati szakosztályaival, a szőlő- és pinczebirtokosokkal, — a szőlőmivelés és borászat terén a szükséges intézkedések czélszerü keresztülvitele iránt folyton érintkezni, a nemzetgazdaság ez ágára irányuló törekvéseket fejleszteni;

a lelkészeknél és tanitóknál oda müködni, hogy a közoktatás terén a szőlőmivelés és gyümölcstenyésztés iránt a földmives-osztálynál bizonyos fogékonyság a fiatal nemzedékben felébresztessék, tevékeny s alkalmas munkásosztály nevelésére kellő gond fordittassék.

A borvidék élén álló elnökök és igazgatótanács feladata és hivatása lenne: a szőlőszövetkezetek, pinczeegyletek létesitésére közreműködni; a borvidékek szőlőiskolái rendszeres kezelése felett őrködni; a vándortanárok, pinczemesterek működését előmozditani; a szőlőnek — mint gyümölcsnek — tenyésztésére irányuló törekvéseket kellőleg támogatni; a tulajdonosokat ezen termelési ág fejlesztésére ösztönözni; a boralkuszok, ügynökök, közvetitők felett őrködni és azokat — megbizhatóságukat igazoló — bizonyitványokkal ellátni.

A szőlészet, borászat és gyümölcstenyésztés terén végrehajtó közegei lennének a földmivelési miniszterium illető osztályának.

A borvidékek szervezetét — az e czélra egybehivott vidéki szőlőbirtokosok közgyülése, választási joggal élve, lenne hivatva — keresztülvinni és a községekben felállitandó hegyi tanács alkotásával közreműködni.

A borvidékek testületei, annak megbizott küldöttei hivatalos működések ellenőrzése czéljából kötelesek lennének:

egy rendes igató, biráskodási, levelezési és utazási napló vezetésére, valamint a borvidékek területéhez tartozó — rendes müvelés alatt lévő — szőlőterületek kiterjedését, ugy a szőlőnek, mint gyümölcsnek értékesitésére hivatott termelők ez iránybani működését feltüntető, az évi szüret tényleges eredményét, a bepinczézett borok minősége és mennyisége könnyü áttekintésére alkalmas oly törzskönyvet vezetni, a mely a község és a borbtermelő neve nyilvántartására, a szükséges statisztikai adatok könnyü áttekintésére alkalmasnak mutatkozik.

A testületek hivatalos levelezései portómentesek; hivatalos pecsétje a borvidék köriratával lenne ellátandó.

Azon esetre, ha az államok betöltésére alkalmas egyének a müveltebb és vagyonos birtokosztályból megszerezhetők lennének, azok fizetés nélkül szolgálnák a közérdeket; mig ellenkező esetben a borvidékek titkárai rendes fizetésekkel lennének ellátandók.

A borvidékek szervezése égető szükség lévén, azoknak testületté való megalakulását előmozditani kötelességünk. És midőn erre nagyméltóságodnak becses figyelmét kikérni kötelességemnek ismerem, bátorkodom fölemliteni, miszerint — egyesek magántörekvéseit kivéve — borászatunk fejlesztésére ez ideig igen kevés történt s különösen az utolsó évtizedben e téren mit sem tettünk.

Borászatunk emelésére irányuló törekvéseink azon meggyőződésre vezethettek, hogy mindaddig, mig a mult rossz szokásaival teljesen nem szakitunk, nagy javitást e téren felmutatni képesek nem leszünk.

Első sorban meg kell honositanunk a czélszerü pinczekezelést. Ma még kevés azon bortermelők száma, kik átérzik fontosságát azon tagadhatatlan ténynek, hogy a mustnak kezelésétől függ a bor jósága, tartóssága és kivitelképessége.

Gyakorlati példaadás nélkül a szőlőmüvelők többsége e helyes alapelvek számára alig nyerhető meg, miért is szerény nézetem e tekintetben oda irányul, hogy a vándor pinczemesterek, valamint a szüretelési szövetkezetek lesznek hivatva mindazon balhiedelem megszüntetésére és a mutatkozó hiányok leküzdésére.

Igen kívánatos volna a borkereskedésnek mielébbi gyökeres átváltoztatására minden eszközt felhasználni és oda hatni, hogy a borkereskedelmünk hitelét veszélyeztető lelkiismeretlen üzérek a külkereskedés üzleti teréről leszorittassanak alkalmas, megbizható és becsületes erők által.

A vidéki kereskedők tulnyomó része a helyett, hogy a kivitelre alkalmas anyag beszerzésére fektetné a fősulyt, és e czélból a szőlőt [illegible] meg, — kezelvén azt a tudomány által czélszerünek itélt rendszer szerint, — leginkább a silány talaju, rossz fekvésü s többnyire aljszőlők mustját vásárolja meg, s az ilyen mustot — a mely több helyütt elegendő vizet is nyer higitásul — a jobb fekvésü szőlő mustjaival is vegyiti, és ennek terméseként hozza forgalomba.

Szegszárdon is volt alkalmam azon panaszok alaposságáról meggyőződni, a melyek fennebbi állitásomat kellőleg igazolják, miután több tekintélyes borkereskedő a Szegszárdon felállitott fiókpinczészetébe — a vidék silányabb borait bevásárolván — azt csekély szegszárdi borral vegyitve, mint szegszárdit hozza a világforgalomba. Ezen méltatlan és viszás helyzet felemlitésére a szegszárdi bortermelők érzékeny panasza ösztönzött.

A mennyiben pedig a Svájcz és Francziaország számára bevásárlást teljesitő kereskedők, a déli vidéken Verseczen, Fehértemplomban és más kerti vidékeken megvásárolt gyenge borokat tiszta szeszszel fokozzák, igen kívánatos volna annak vagy egyenes eltiltás utjáni megakadályozása, vagy oly intézkedés életbeléptetése, mely a boroknak kivitelét egyedül a cognac alkalmazása mellett tenné lehetővé, miután félni lehet, hogy borászatunk ép akkor, midőn kitünő terményeivel volna képes hóditani külföldi piaczokat, az ilynemü üzelmek következtében bitelét veszitve, a külföld szolid fogyasztói által a kellő pártolásban részesittetni nem fog.

Az ily természetü kereskedés, mely egyedül a hirtelen megvagyonosodásra irányul, árt a jó hirnevü borvidékek termelőinek, az egész kereskedelemnek, sőt az ország hitelének is.

Volt alkalmam tapasztalni azt is, hogy borkereskedőink egy tekintélyes része a bor tiszta jellegének fentartására épen semmi figyelmet sem fordit, a borokat saját anyagi előnye kiaknázása czéljából oly megnevezés alatt hozza forgalomba, a melynek jellegét meg sem közeliti.

A Hegyalján az alkuszok azon üzérkedése, hogy kibérelt pinczéket rossz minőségü borokkal megtöltenek, és a külkereskedőt — ki tájékozás végett hozzájuk fordul — az által, hogy rossz boraikat olcsóbb áron adják és elzárják őket a jóminőségü borral rendelkezők elől, egyenesen félrevezetik, hogy ne mondjam megesalják: kiszámithatlan kárt okoz a hegyaljai borok kelendőségének és világhirü nevének.

Ezen osztály sáska módjára emészti a termelők vagyonát; sokszor a bor értéke egyharmadát is igénybe veszi, és sok termelő — nyomasztó anyagi helyzete miatt — kénytelen terhes föltételeket elfogadni, tudván, hogyha ezen uzsorásokkal az összeköttetést megszakitja, évek alatt sem fogja pinczéjét idegen vevő átlépni.

Az is nagy hátrányára van a borkereskedésnek, hogy a kereskedők vagyonosabb része a vidéken nem egyedül a borral való kereskedést üzi, hanem tőkéjének értékesitése czéljából forgáscseczetgyártást és szeszkereskedést is folytat ugyanegy telepen.

A borgyártás és az ujabb időben felmerült — az egészségre is káros — borfestési üzelmek és visszaélések mind meg annyi adatok borkereskedésünk megbizhatlanságának kimagyarázására.

A fent elősorolt káros üzelmeknek törvény által leendő korlátozásán kivül, általános óhaja a szőlőbirtokos-osztálynak, hogy mielőbb meghonositassék az észszerü és rendes pinczekezelés.

Ezen óhajnak teljesitése czéljából igen kívánatosnak mutatkoznék a borvidékeken képzett szőlész- és pinczemesterek alkalmazása.

Több alkalmas gyakorlati előadásokra képzett pinczemester hivatva lenne a termelőket a szőlőszedés, szüretelés, must- és borkezelés gyakorlati oktatásával meggyőzni mindazon előnyökről, a melyek a czélszerü kezelés következményei; mert mindaddig, mig e téren a létező előitéletet, a hagyományos közönbösség, kézzelfogható példák által el nem oszlattatik: nem lehet várni, hogy a hajlam ujjáalakulása a borkezelés minden ágazataiban a termelők kebleében gyökeret verjen.

A vegykisérleti állomások hivatva lennének a helyes és czélszerü szőlőmivelés és bortermelés kijelölésére. Ezen intézkedésre, midőn nagyméltóságodnak becses figyelmét kikérni szerencsém van, szerény nézetem szerint igen alkalmas volna a borászati térkép kerületenkénti beosztásának megfigyelése mellett: Budapesten, Keszthelyen, Tarczalon, Ménesen és Kolozsvárott vegykisérleti állomások felállitásával megadni a módot a termelőnek, hogy a tudomány vezetése által kezelhesse szőlészetét.

Körutaimban volt alkalmam több szüretet megtekinteni és meggyőződni arról, hogy még csekély azok száma, kik a tudományos kisérletek alapján jónak bizonyult szüretelést, mustkezelést, azon gondos figyelemben részesitenék, amely a bor jósága és tartósságára nagy befolyással van.

A bortermelők nagy része nem meri megkisérleni a mustnak a szőlőhéja és magjával való érintkezését; a letaposott mustot azonnal hordóba szürve s a hideg pinczébe elhelyezve engedik át az erjedésnek, félvén még attól is, hogyha a fehér szőlőnedv az erjesztő kádban annyi ideig a szőlőhéja- és magjával érintkezik, mig a szénsav fejlődése nem mutatkozik, a bor eczetesedésre hajlandóságot nyer.

A mennyiben pedig mindazok, kik a mustnak czélszerü kezelését megkisérlették, ezen rendszer felkaro'ását másoknak is merik melegen ajánlani: igen czélszerü lenne több helyen e szüretelési verseny czélszerü meghonitására az által közreműködni, hogy borvidékenként megtartandó szakszüretelés vezetésére kiküldött szőlészek a gyakorlati kezelés utján igyekezzenek ezen helyes irányunak utját egyengetni.

A mustnak rohamos erjedése zárt edények és meleg kamarák igénybevételével igen kevés helyütt alkalmaztatik, miért is nem lehet csodálkoznunk, ha boraink hosszu ideig folytonos utánerjedés miatt a légváltozást és szállitási rázkódtatást ki nem állják, s a külföldi kereskedelem igényeit ki nem elégitik.

A bornak lefejtés utján való érlelése és egyenlővé tétele még igen kevés pinczében tudott meghonosodni; a szőlőbirtokos még nem tud megbarátkozni azon eszmével, hogy a bornak lefejtése, mihelyest a rohamos fejlődésen keresztülment és megtisztult, első kelléke a javitásnak.

Termelőink még mind ez ideig nem tudnak megbarátkozni azon vegyészileg igazolt ténynyel, hogy a bornak az első évben a levegővel való érintkezése igen előnyös; ez okozza azt, hogy nagyon kevés pinczészet van még, a melyben a bor az első éven át többszöri lehuzás vagy a szürőgép alkalmazásával kezeltetnék.

A mennyiben pedig áll az, hogy boraink azon a vidéken, hol szüretelés október végén kezdődik és november végéig elhuzódik, igen testesek és talajizüek; már ezen két káros tulajdonságának elveszitése szempontjából is kívánatos közreműködni, az első évi többszöri lefejtés alkalmazásba vételére.

Miután minden igyekezett mellett is egyedül csak azon termelő képes magát fentartani, a létező anyagi körülményekkel megküzdeni, a ki terményét mihamarább a piaczra veti, a szőlőmüvelés és borkezelés egyedül ugy folytatható haszonnal, ha rövid ideig igényli a befektetett tőkét.

Többször volt alkalmam külföldi kereskedőkkel az iránt vitatkozásba bocsátkozni, hogy mi lehet az oka annak, hogy a magyar borok a kivitelben csakis néhány borkereskedő monopolizált közvetitése folytán részesülnek. A válasz mindig az volt, hogy a magyar bortermelővel állandó üzleti viszonyba lépni nehéz. A kis termelő ritkán van azon helyzetben, hogy egyenlő bort szállithasson, a külföldi kereskedelem pedig első helyen egyenlő árut kiván. Nagyobb bortermelőink borkészletének biztos vevői akadnak; de azon borok nagy részint mint franczia vagy spanyol borok jönnek forgalomba, s innen van az, hogy sok ország fogyasztó közönsége a hiresebb magyar borvidék fajborait — mint olyanokat — nem is ismeri. Bortermelőink nem akarják átlátni, hogy a fogyasztó kivánsága szerint kell a borkereskedelemnek — a fokozatos fejlődést szem előtt tartva — a kivánalmakat s igényeket kielégiteni.

A mennyiben a helyes pinczekezelés a tudomány által kijelölt elvek alapján képes volt magának utat törni Francziaországban, oly mértékben hivatva lesz az Magyarországban is megalapitani az anyagi jólétet.

Nem lehet ez alkalommal fölemlités nélkül hagynom egynehány a nemzeti jelleget és szellemet hiven visszatükröző nyilatkozatot. A magyar ember nehezen tud megválni hagyományos szokásaitól, valamint vezető nélkül ritkán nyilvánul nála vágy és akarat az uttörő szerepre. A borvidékeken megtartott értekezletek alkalmával elismerték, hogy borkereskedésünk érdekében fel kell karolnunk az e téren jónak bizonyult rendszer fejlesztését, de kijelentették azt is, hogy önmaguktól semmire sem képesek, és az anyagi erő hiányában a bizalmatlanság minden vállalat iránt oly mély gyökeret vert kebleikben, hogy addig, mig a kormány vagy a törvényhozás nem lép fel a szükséges erélylyel és a kezdeményezéssel, nem képesek e téren önállóan semmi üdvöset létesiteni. Ők hajlandók a borkereskedés meghonositása czéljából a pinczeegyletek felállitására, de ezt csak ugy látják kivihetőnek, ha a kormány kezdeményezi, ellenőrzi és befolyásával minden irányban támogatni fogja. A borászat czélszerü emelésére szükséges volna első sorban bizonyos rentének „borászati alap“ czimén való kezelése s ennek czélszerü felhasználása mellett meglehetne menteni borászatunkat a végpusztulástól.

Ilyen és hasonló észrevételek után valóban kivánatos nagyméltóságodnak erős elhatározása az ügynek élére állani, s hathatós közreműködésével a borászat jövőjét biztositani.

A gyors és czélszerü intézkedések szükségessége ma már elodázhatlan lévén, az első sorban felmerülő kérdés csakis a kezdeményezés irányára vonatkozik. És itt főfontossággal bir a foganatositandó intézkedések következményeinek gyakorlati hasznossága, az elérhető eredmény iránt szerzendő bizonyosság, mert experimentálnunk nem szabad, nem lehet! Gazdasági állapotunkon gyorsan és eredményt biztositó módon kell segiteni, javitani!

Tehát ott kell kezdeni, a hol legbiztosabb a siker, azt kell gyógyitani, a mi legbetegebb: borkereskedésünk hitelét.

Van szerencsém a különböző helyeken felmerült vélemények ós óhajok szemmeltartása mellett erre vonatkozó nézeteimet a következőkben előadni:

Első sorban egy országos központi és több vidéki pincze-egylet vagy szüretelési szövetkezet utján lehetünk képesek boraink értékesitését a külföldi piaczokon is biztositani, és a hazai borkereskedés megbizhatlanságától, a közvetitők tulkapásaitól bortermelő közönségünket megmenteni. Boraink egyenlősi ésére ezen eszköz helyes alkalmazása mutatkoznék legczélszerübbnek.

Azon esetben, ha a kivitelnél minden irányban, ugy erkölcsi mint anyagi támogatásban részesül ez eszme, az erős akarat és a kölcsönös bizalom biztositani fogják a szolid borkereskedés meghonsitását.

Ugyanis, nagyméltóságod sikert biztositó vezetése alatt mielőbb meg kellene inditani a mozgalmat a következő irányban: borvidékenként részvények aláirására ösztönözni ugy a bortermelőket mint a tőkepénzeseket, és megnyerni a közönséget egy országos központi pinczeegylet támogatására.

A bizalom, mely annyira megingott a társulati eszmék iránt, az által, ha látják, hogy a kormány hajóját vezénylő férfiak állanak az ügy élére, s az eszme megvalósitására közreműködnek, ujra föléled a közönség kebleben.

Az országos központi pincze-egyletet Budapesten a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium védnöksége alatt, 5000 reszvénynek egyenként 100 frt értékkel leendő kibocsátása által, fél millió tőkével mielőbb meg kellene alakitani. Az egylet hivatva lenne — a fennálló kereskedelmi törvények szerint megalakulva — a hazai borvidékek jelesebb terményeinek bevásárlásával megkezdeni működését.

Az országos pincze-egylet, támogatva a hegyvidéki szüretelési szövetkezetek által, az általa iskolázott borokat hivatva lenne a konzulátusok utján — üvegekben — a külföldi fogyasztó közönséghez juttatni, azokat eredeti valóságban bemutatni, sőt idővel külföldön is felállitandó ügynökségek által nagyobb üzleti kört teremtve, utat törhetne borászatunk külkereskedelmének.

Ezen országos pincze-egylet, a hegyvidéki szövetkezetek és a borvidéki hatóság támogatása mellett hivatva lenne továbbá, az összes hazai termelők bormennyiségéről vezetett törzskönyvek alapján egy főtörzskönyvet vezetni, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. k. miniszterium támogatása és ellenőrzése mellett.

Az országos pincze-egylet feladata lenne még minden irányban a szükséges felvilágositással szolgálni, az általa törzskönyvezett borok minősége és mennyisége iránt a vevőket tájékozni s tudomásukra hozni, hogy kinél, hol és mennyi bor áll készen eladásra.

Az ezen intézkedések által figyelmessé tett külföldi kereskedelem magát minden irányban kellőleg tajékozhatván, Budapesten személyesen is megszemlélhetné az eredeti valóságban bepinczézett borokat.

Az országos pincze-egylet egyik üzleti feladata lenne, a termelő czimlapjával ellátott üvegekben a fogyasztó közönség megnyugtatására palaczkozási üzletet nyitni, folyó kiadásai fedezetét Budapesten és a vidéken ez által is biztosithatván.

Az országos pincze-egylet kormányi ellenőrzés és támogatás mellett — lelkiismeretes vezetés alapján — hivatva lesz a szolid kereskedelem alapját megvetni.

Nagy fontossággal birna ezen országos pincze-egyletre nézve — üzletkörének kibővitése czéljából — egy oly nagy borkereskedőháznak részvényes társul való megszerzése, mely már eddig teljesen megalapitott hitele és jó hirneve mellett, egyszersmind a magyar boroknak kelendősége érdekében — azoknak uj piaczot biztositva — borászatunknak hasznos szolgálatokat tett.

Ugyanez alkalommal megoldható lenne a coccnaegyártás kérdése is, melyre nézve a leggondosabb, hogy ne mondjam egyedüli közvetitő az angol piacz; ott lenne ezen termény számára a legbővebb fogyasztási ter biztositható.

Ezen eszmének megvalósitása azonban bizonyára több tőkét fog igényelni, mint a mennyi jelenlegi finánczialis viszonyaink közt közönségünk által előteremthető lenne. Ezért szükséges volna teljesen biztos alapokon egy oly társulatot alakitani, mely szoliditása által a hazai nagyobb pénzintézetek bizalmát megnyerni képes legyen. Ezen társaság lenne aztán hivatva a raktáraiban levő boráruk fejében kibocsátandó raktárjegyek (warrantok vagy bonok) utján olcsó forgótőkére szert tenni, melynek segélyével megfelelő előlegnyujtás által a hazai bortermelők hitel-igényeinek eleget tenni képesittetnék. E czélból ezen társulat a kormány által felhatalmazandó; lenne, a zálogképen általa felajánlható boráruk összértékéig kölcsönöket közvetiteni.

Egy ily joggal felruházott társaság üdvös tevékenységet fejthetne ki összes borászatunk érdekében, a mennyiben főleg szüret idején a készpénz hiányában gyakran megszorult és borain már előre is bármi áron tuladni kényszerült szőlősgazdáknak olcsó hitelt nyujtva, azokon segitene és egyszersmind a maga számára is a termény illő áron való megvételére nézve elsőségi jogot biztositana.

Azon esetben, ha a hazai közönség pártfogása hiányában, az országos pinczeegylet létesitését s annak működését biztositó fel millió tőkét összehozni nem sikerülne, czélszerünek mutatkoznék a magyar borászat fejlesztésére külföldi tőkét biztositani az által, hogy az állami költségvetésben legalább 8 millió tőkének 5%-os kamat garanczija fejében 150,000 frt értékben vétetnék fel évi kiadásul, visszatéritési kötelezettség mellett, mindaddig, mig a létesitendő pincze-egyletbe befektetett tőke rendes kamatozása, az évi osztalék alapján, a törlesztést önmaga eszközölni képes nem lesz.

A mennyiben pedig, az első néhány évet kivéve, a részvénytársulat működésénél nem 5, hanem 15—20% kamatnyeremeny is fog mutatkozni, az állami jótállás minden veszteség nélkül néhány év alatt önmagától megszünik.

Ha ezen részvénytársulat bizonyos adózási kedvezményekben részesittetni fog, alig lehet feltételezni, hogy az állam által ily módon hozandó csekély áldozat néhány év mulva meg ne teremné jótékony gyümölcsét.

Ugyanezen társulat lenne hivatva a cognacgyártás nagybani foglalkozásával a bor értékesitését fejleszteni.

A borvidékeken szintén pinczegyletek vagy szüretelési szövetkezetek lennének alakitandók. Ezen egyletek hivatása lenne a központi egylet utasitásai szerint kezelt borral a központi egyletet ellátni, a videki kereskedelemnek utját törni.

A vidéki egyletek, szüretelési szövetkezetek, szintén kiváló fontosságot gyakorolnának boraink külkereskedelmének élénkitésére, ha a szükséges tőkével rendelkezhetnének.

Több oldalról nyilvánitott eszmék felsorolása mellett, nézetem szerint, a tőkehiányon a következő eljárás által lehetne segiteni:

A törvényhozás szavazzon meg a borászat emelése czéljából néhány millió hitelt a „boralap“ czimén oly föltétellel, hogy az ezen hitel erejéig a kormány által kibocsátandó arany-rente-papirok azon pénzintézetnél lennének biztositék gyanánt elhelyezendők, mely legolcsóbb kamat mellett egyes vidéki szövetkezeti tagoknak a következő eljárás utján kölcsönt nyujtani hajlandó lenne.

A kölcsön összegre nézve ez intézetnek biztositékul szolgálna, az elhelyezett állampapirokon kivül:

a) a kölcsönt vevő szövetkezett bortermése;

b) az összes szövetkezeti tagok egyetemleges szolidáris jótállása.

Addig, mig a borvidékek autonomikus szervezete keresztülvive nem lesz, a kölcsön iránt szerkesztett kérvényeket az illető megyei gazdasági egyletek, azután pedig az illető borvidék testülete terjeszthenék fel véleményes jelentésökkel együtt az országos gazdasági egylethez, melynek hatásköre kiterjedne:

a) a határozathozatalra a kölcsön megadhatása vagy megtagadása felett;

b) az engedélyezett kölcsön utalványozására, vagyis azon sanctionáló záradék szerkesztésére, melynek alapján az illető pénzintézet a kért kölcsönösszeget folyóvá teheti.

Ezen eljárás által az állam semmiféle anyagi áldozatot nem hozna, a pénzkezelés tekintetében jótállást vállalnia nem kellene, sőt felügyeleti joga gyakorlására nézve minden felelősségtől mentesittetnék.

A pénzintézet a kölcsön adott összegek erejéig első sorban a boralapot képező néhány millió rente által, valamint a szövetkezetek egyetemleges jótállásáról kiállitott okmány, sőt a pinczékben elhelyezett borállomány értékével teljes biztositást találván, nem lehetne félni megkárositásától.

Az ily módon olcsó forgalmi tőkére szert tehető szőlőbirtokosok mig egy részről a szőlőmiveltetése, szüretelési költségeik fedezése és alkalmas hordók vételére a kellő támogatásban részesülhetvén, nem lennének kényszerülve közvetlen a szüret után terményeiket a nyerészkedők kezeibe szolgáltatni, másrészről megadatnék nekik a lehetőség arra, hogy életbe léptethessék ugy a szőlőmivelés, mint a szüretelés és pinczekezelés terén azon üdvös reformokat, melyek borászatunk emelése és felvirágzása érdekében szükségesek.

A szüretelési szövetkezetekre vonatkozó gyakorlati tervezetek körvonalozása mellett, a több oldalról nyilatkozott eszmék előterjesztésével bátor vagyok nagyméltóságod becses figyelmét még a következőkre tisztelettel felhivni:

Ugyanis, egyik feladatunk lenne a vidéki termelőket oly szövetség létesitésére ösztönözni, a mely csekély önmegtagadás mellett, életrevalóságáról biztositékot nyujtani képes lenne.

A vidéki termelők szőlőhegy-láncolatok szerint, egymást támogatva, hivatva lennének a szüreti szövetséget szőlővétel által biztositani.

Ugyanis, többen szüret előtt szövetkezve megállapitanák, hogy egyenlő alaku, a külkereskereskedelemre alkalmas hordókat szereznek be. Minden főbb termelőhegyen található borház, mely csekély költséggel fütésre be lenne rendezhető. A szükséges szüretelési edények e helyre jó eleve elszállittatnának, szükség esetén bevásárlás által kiegészittetnének. Az illetők meghatároznák a talaj minősége és fekvése szerint a különböző szőlőfajok métermázsányi pénzértékét, külön a fehér, külön a fekete szőlőét.

A szedést a lehető czélszerü beosztás mellett ugy kezelnék, hogy a szőlő rendes elszállitására, átvételére és feldolgozására a kellő hely- és idővel rendelkezni lehessen.

Az osztályozott szőlő a szüretelési telephez szállittatik, ott az átvevő és ellenőrző által annak sulya pontosan lemérlegeltetik, külön helyezvén el az első-, külön a másodosztályu szőlőt.

Az ily módon beszállitott és átvett szőlőmennyiség, a minőség és árára való tekintettel, a tulajdonos szövetkezeti tag javára pontosan elkönyveltetik.

A szőlő rendszeres vezetés mellett feldolgoztatván, annak mustja hordóban — a megkivántató erjesztőcsövekkel felszerelve — a fütésre berendezett erjesztőkamarába helyeztetik el és mindaddig együttes kezelésben részesül, mig a lefejtésre és bepinczézésre nem alkalmas. Az egy vagy két pinczébe elhelyezett bor a kormány által kinevezett vándor pinczemester kezelése alati, többszöri lefejtés és egyenlősités utján mindaddig kezeltetik mig értékesithető nem lesz.

Azon esetben, ha a bor egész vagy részletes eladás utján értékesittetik, a szövetkezet tagjai az elszámitott bormennyiségből befolyt összegen — az előre megállapitott kules szerint — osztoznak, levonván a befektetett költséget.

Az ily szövetkezetek létesitésével el lehetne érni, a bornak nagyobb mennyiségben való egyenlősitését.

Ezen szövetkezetek megalakulására ajánlkozó borvidéki termelőknek, az országos borászati alapból a hordók, edények beszerzésére olcsó kamat mellett előleg adandó; erre kellő biztositékot nyujta termény és meg fog honositani a czélszerü szüretelés.

A szövetkezetek szüretelésének és pinczekezelésének vezetésére igen kivánatos volna az állam által felfogadott pinczemesterek alkalmazása.

Addig is, mig ezen üdvös intézkedések életbe léptethetők lennének, igen kivánatosnak mutatkoznék a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium által elrendelt borkészletek törzskönyvelését olyképen kiegészitni, hogy a kormánybiztosi hivatal felügyelete alá helyezendő országos pinczemester kezelése alatt egy mintapinczészet állittatnék fel oly módon, hogy minden borvidék szőlőbirtokosainak, kinek 100 hectoliteren felüli borkészletök törzskönyvezve lesz, megadatnék a jog és szabadság 2 hectoliternyi ürtartalmat kitevő hordóban mustraborainak lepinczézése- és kezeltetésére.

Ezen intézkedés által mód nyujtatnék az országos pinczemesternek, a borvidékek termékeivel, egy e czélra alkalmas, egyforma hőmérséklettel biró pinczehelyiségben megismerkedni, annak kezelését tanulmányozni, és a vidéki pinczék bentazásával a tulajdonos pinczészetében elhelyezett borok kezelése iránt a szükséges utbaigazitást megadni.

A külkereskedőknek nagyobb mennyiségü bor bevásárlására ez által megadatnék a mód, hogy költséges és fárasztó utazásaik helyett, Budapesten a bor minősége és ára iránt magokat tájékozhatván, egy vagy más vidék terményei vegyitése tekintetében is a szükséges felvilágositást megszerezhetvén, vásárlási számitásaikat azonnal megtéve, elhatározásuk szándékát — a bortulajdonosokkal érintkezésbe lépve — rögtön tudathatják.

A mintapinczészet számára a borvidékekből beszállitott borok transitó kedvezménye megadásával a kezelés nagy mérvben meg lenne könnyitve.

Hazai borászatunk emelése- és fejlesztésére a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium kebelében létező földmivelési osztály azon számos egyéb ügyek miatt, melyek tevékenységét állandóan igénybe veszik, nem fordithatván kellő figyelmet: azon általános kivánalomnak, miszerint a miniszterium kebelében egy szőlészeti s borászati szakosztály szervezteassék, szerény nézetem szerint a következő intézkedés megtételével vélném czélszerü teljesitését.

Ugyanis, előttünk áll a példa, hogy a házi ipar gyors és szép fejlődését leginkább a kormány által e czélra felállitott kormánybiztosi mozgó hivatal működésének tulajdonithatjuk. A szőlészet és borászat iránt fogékonysággal biró bortermelők szunnyadozó érzékének felébresztése, a pinczeegyletek és szüretelési szövetkezetek, ugy a borvidékek szervezetének keresztülvitelére igen kivánatosnak mutatkoznék, egy állandó mozgó kormánybiztosi állomás rendszeresitése.

Ismervén nagyméltóságod nagyrabecsült intenczióit és ezen kérdesre vonatkozó nézeteit, hogy ugy mondjam: terveimmel rokon gondolkozását, ne vegye tőlem szerénytelenségnek, hogy ez irányban a kivitelre való nézeteimet az ügy fontosságához mért őszinteséggel elmondani bátorkodom.

A hazai közönség által többször hangsulyozott borászati szakosztály felállitásának szükségét, elismerve, nem szándékom a bureaucratia keretébe ez osztályt bevonni, sőt annak a megkivántató mozgékonyságot megadva, a mozgó kormánybiztosi állomás létesitését oly módon véleményezem, hogy az az országos pincze-egylet helyiségében lenne felállitandó.

A szőlő és borászati kormánybiztosság személyzetét képeznék: a kormánybiztos egy fogalmazóval, az országos pincze-egylet pénztárnoka és könyvvivője egy személyben és egy pinczemester; továbbá az irodai és egyéb segédszemélyzet.

A kormánybiztos a kormány részéről a felügyelő- és igazgatóválasztmányban az ellenőrzést csak ugy lenne képes kellőleg foganatositani, ha az egylet ügyei vezetése- és kezelésénél befolyását gyakorolhatja.

A pincze-egylet czélszerü kezelése igen pontos felügyeletet igényel, azt gyakorolni csak ugy lehet, ha a kezelés minden mozzanatáról tudomása van az illetőnek. A bevásárlásoknál történhetnek a legnagyobb visszaélések, ezeknek utját állhatja a kormánybiztos, miután nemesak a borvidékek és az azokban létező pincze-egyletek s szövetkezetek, de az egyes termelőkkel is érintkezésben van.

A külföldi kereskedelemmel fentartandó érintkezés czéljából is igen kivánatos, ha a kormánybiztos a pinczekezelés minden ágazatával érintkezni képes.

A kormánybiztos a miniszterrel folytonos érintkezésben lévén minden irányban a felvilágositokat megadhatja a nélkül, hogy az ügymenet gyorsasága ezáltal fennakadást szenvedne.

A kormánybiztos feladata lenne a külföldi kereskedelem tényezőivel, az összes hazai hatóságokkal, egyletekkel, a borvidéki testületekkel folyton éritkezni; a borvidékeken megjelenve czélszerü tanácsai által az illetőket támogatni; a külkereskedés élénkitésére közrehatni; a vándortanárok és pinczemesterek működését ellenőrizni; a vinczellérképezdéket és földmivesiskolákat megvizsgálni, s észleleteiről a minisztert azonnal értesiteni; a miniszterium vagy a földmivelési osztály által hozzá áttett a szőlőmivelés és borászatot érintő ügyeket elintézni, szóval egy szakosztály működési körének megfelelőleg működni.

A kormánybiztosság a vegyészeti kisérleti állomásokkal, a tőzsdével, az országos és vidéki pincze-egyletekkel a hazai hatósági testületekkel hivatalos érintkezésben lenni hivatva lévén, remélhető, hogy ily működési körrel hasznos szolgálatot tenne a borászat, közgazdaságunk ez egyik főjövedelmi forrásának fejlesztésére.

A mult évtizedben szépen fejlődött külkereskedés megbénitására nagy hatást gyakorolnak a külországok magas vámtételei, a szállitási tarifák nehézségei.

Nagyméltóságod legjobban ismervén mindezen viszonyokat és bénitó körülményeket ezekről csak röviden akarok megemlékezni.

Szőlőhulladéknak a kisajtolt borseprőmaradvány szülülék khemiai gyárakban való feldolgozását lehetetlenné teszi a magas szállitási tarifa. Igy pl. Aradról Bécsbe 140 frt értéket képviselő áru 130 frt szállitási dijjal lesz terhelve a Wagemann és Serb-féle bécsi vegyiszerek gyárába. Igy vagyunk továbbá a Lloyd gőzhajó-társasággal is, a mely daczára annak, hogy az állam részéről a kellő szubvenczióban részesül, mégis pl. Trieszből sokkal magasabb ár mellett szállitja a bort Konstantinápolyba mint Francziaországból.

[illegible] szállító társaságok között köttetni szokott kartellszerződésre való szigoru felügyelet gyakorlására figyelem megköveteli, hogy anyagi jólétünk ez irányban is kellő gyámolitásban részesittessék; igy pl. az osztrák államvaspálya és a Dunagőzhajózási-társaság között fennálló kartellszerződés nemhogy kedvezményt nyujtona, sőt ellenkezőleg: a viziszállitás oly terhessé tétetett mint a vasuti.

Szükségtelen hangsulyoznom, hogy a bor értékesitésére nagy befolyást gyakorol a regálé jognak szabálytalan helyzete.

A regálé jelenlegi fentartása ellen minden vidéken nagy az elkeseredés, miután nagy részben annak tulajdonitják a borkereskedés hanyatlását és az alsóbb néposztály sülyedését.

A regálé kártékonyan hat nemcsak a közerkölcsre, de az egészségre is, mert a regálé jelenlegi fennállása mellett a községek lakói csak oly itallal élhetnek, minőt legtöbb esetben az üzérkedő bérlő ád, illetőleg kiszolgáltat.

A regálé bérlő pedig, hogy azon terhes feladatának, a mely a bérfizetés és önfentartási kötelezettségből reá nehezedik, megfelelhessen, önkénytelenül a kényszer által is oda tereltetik, hogy a fogyasztó közönséget olcsó, sőt megromlott itallal lássa el s ily hamisitás igénybe vételével igyekszik helyzetén segiteni.

Amennyiben pedig a regálébérlők főczélja a nyerészkedés, legtöbb esetben a méregdrágán adott bor helyett, a fogyasztó nép inkább a spiritusból készült italhoz — a pálinkához fordul, mintsem hogy drága pénzén a rosz, sőt hamisitott bort fogyaszsza. Ez az oka, hogy sok vidéken a borivás mellőztetik s a pálinka oly fogyasztásban részesül, a mely a földnépét testileg eltörpiti, szellemileg eltompitja.

Igen czélszerü volna a regálé földesuri jogot, ugy mint a dézsmaváltságokat megszüntetni. Ennek eredménye első sorban az lenne, hogy a fogyasztó közönség — a konkurrenczia folytán — élvezhetőbb bort olcsóbb árért nyervén, a fogyasztás nagy lendületet venne s a nép a butitó méregitaltól hamarább elszoknék.

Tagadhatatlan, hogy boraink rendszeres fogyasztását a regálé nagyban korlátozza, és mint ilyen, a termény értékesitésére is káros befolyást gyakorol.

Ezen körülmény, valamint az, hogy az alsóbb néposztálynál elősegiti a testi és szellemi kifejlődésre akadályozólag ható pálinkaivást, mindenesetre igen fontos a regálé megszüntetésére nézve a melyet tovább közömbösen halasztani alig lehet. A regálé-megváltás aránylag csekély áldozatok árán keresztülvihető lenne oly módon, ha a pálinkagyártás állami monopoliummá téve, törvényileg kimondatnék, hogy csak államilag készült pálinka bocsátható kimérés alá. Ez által oly jelentékeny jövedelem biztosittatnék az állampénztár javára, hogy abból a regálé-megváltásra forditott összeg kamatai nagyrészben fedezhetők lennének.

Általában érzékeny panaszképen hangsulyoztatott a borvidékek tulnyomó többsége által az adóhátralékok behajtásánál tapasztalt azon igazságtalan és káros eljárás, mely szerint az ily hátralékok fejében szüret alkalmával lefoglalt mustkészletre nézve a helyes kezelés lehetetlenné tétetik; miután a must az illető közegek által a tulajdonos kezelése alól kivonva, a község-elöljáróság által szabadon és felügyelet nélkül erjedésnek engedtetik; s az ily módon nyert mulhatlanul rosz minőségü bor nyerészkedő üzéreknek potom áron eladatik. Magángazdasági szempontból milliókra menő károkat okoz ezen eljárás, miután a különben jó kezelés mellett megfelelő áron eladható bor elvesztegettetik, ugy hogy nemcsak a tulajdonos veszti el évi fáradsága gyümölcsét, de a legtöbb esetben még a végrehajtási költségek is alig kerülnek ki belőle. Másrészt pedig nemzetgazdasági kárt okoz azáltal mert a vevők az elpocsékolt bor vételárához szabják a többi borokért felajánlott árakat is, és lehetetlenné teszik más birtokosokra nézve a kellő értékesitést. Óhajtandó volna ezen helytelen eljárás mentülelőbbi megszüntetése iránt haladéktalanul megtenni a kellő intézkedéseket.

Másodszor élénk panasz tárgyát képezi a fogyasztási adó kezelésénél tapasztalt igazságtalan elbánás s leginkább ott, hol a közönség a kincstárral a bérleti összegben megegyezni nem tudván, a fogyasztási adó bérlet utján kezeltetik.

Eziránt bátor voltam nagyméltóságodnak, a versecz panasz megvizsgálásánál, bővebb jelentésem által mindazon részleteket felsorolni, a melyek az igazságos panaszra okot szolgáltattak. Miért annak méltányos uton leendő megszüntetése czéljából van szerencsém javaslatba hozni, hogy a mennyiben az előttünk álló 30 évi gyakorlat alapján a fogyasztási adó kezelése megkönnyitésre kész adattal rendelkezik a magas ministerium, méltóztassék becses pártfogásában részesiteni ezen égető bajt és a fogyasztási adó jövőre czélzó kezelése tekintetében pozitiv általány megváltásával, annak türhetőbbé tételével, enyhitést szerezni az adózó polgárok terhes helyzetén.

Ez alkalommal nem hagyhatom megemlités nélkül egy — Lápossy F. és Társa budapesti borkereskedő czég által — hozzám beadott panaszt, melynek orvoslását a nagyméltóságu belügyi, s a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministeriumoknál hiában kérelmezte. Az emlitett czég, mely finom asztali s csemegeborokkal, lepecsételt s etiquettirozott palaczkokban folytat üzletet, nem soroltathatik a bormérések vagy korcsmákkal egy osztályba, mégis 1876-ban két üveges borüzletére 20—20 forint regálé adó, 1878-ban 150—150 frt lett kivetve, sőt ez utóbbi évben „pálinkamérés" czimén a két bolt után 156 frttal adóztatott meg, holott pálinkát nem mért s csak külföldi finom liqueuröket árul üvegekben; végre — üzlete bezáratása terhe alatt — kényszerittetett a főváros által 30 frtért bormérési engedélyt váltani. Restituczio nem lévén, e czég, mely 800—900 akó bort küld el évenkint üvegekben vagy hordókban városi pinczéjéből, fogyasztási adót is körülbelől 1.700 frtot fizet. Igen czélszerü lenne Budapesten a regálé-kérdés végleges megoldásáig, a vámsorompón beszállitott italnak megadóztatásával, enyhiteni a létező bajokon.

A fennállott tranzito-kedvezményben nem minden kereskedő részesülvén Budapesten s ezen intézkedés fentartása valóban a magas kincstárnak is nagy kárára lévén, kivánatos lenne annak vagy végképeni beszüntetésével megkönnyiteni a versenyt, vagy általános kiterjesztésével módot adni a kisebb anyagi erővel rendelkező reális vállalatnak, azon szabad mozgásra, mely a szabadkereskedés versenyét élénkiteni van hivatva.

A fogyasztás zárvonallal körülvett városoklan, és igy Budapesten nagy mérvben alkalmaztatik a borkereskedés részéről azon üzelem, hogy a borseprü a zárvonalon behozatván, s mint ilyen 33 kr fogyasztási adóval terhelt áru, zsákon át kipréseltetik és a nagy részben felhigitott borseprüből nyert folyadék 70—80 száztóli bor, mint ital hozatik forgalomba. Miért is ezen államra is nagy kárral járó üzelemnek korlátozására oda kellene hatni, hogy borseprőt beszállitani ne lenne megengedhető vagy oly adózással lenne sujtandó, hogy az ezen uton nagy mérvben tapasztalható visszaélés megszüntettetnék.

Nagy hátrányára van borkereskedelmünknek azon viszás intézmény is, melynek létezése miatt Verseczen és Sopronban nagymérvü kifejezést adtak elégedetlenségüknek az értekezlet tagjai. — Ugyanis ugy a kivitel, mint a behozatalnál, [illegible] hitelesités alá vetetnek, minthogy a hordó-hitelesités tárgyában kivánatos lenne, azon edényeket, a melyek a külföldről a rendes hitelesitéssel ellátva megérkeznek, az ujabb hitelesités alól felmenteni s kieszközölni, hogy hordóink viszont a külföldön is mentessenek fel ez alól, miután azon eljárás, mely a transport-hordók ujabb hitelesitését követeli, bénitólag hat a kereskedelmi forgalomra, nagymérvben terheli a bornak értékét és több kereskedőt visszariaszt az üzletkötéstől.

(Vége következik).

Vegyes közlemények.

⁂ **A tőzsdetanács** megengedte a fővárosi 6 milliós és 5 százalékos kölcsön névleges 1000 frt illetőleg 500 és 100 frtos költségének hivatalos jegyzését és azt ma már el is kezdte.

⁂ **Elveszett egy millió pud sin.** Az orosz délnyugati vasut vonalain elveszett egymillió pud sin. Bármily hihetetlen is, a tény konstatálva van. E vasut kormánybiztosa, ki nyolcz millió rubel állami előleget kapott azon czélból, hogy a vassinek aczélsinekkel kicseréltessenek, meg akart győződni a vasuti könyvvitel feljegyzéseinek hitelességéről. Ellenőrizte a megrendelést és felhasználást és azt találta, hogy annyi pénzért, mennyit a pénztár kifizetett sinek beszállittattak. A depot összehasonlitásánál azonban egy millió pud deficzitet fedezett fel. Az igazgatóság azt hiszi, hogy e mennyiség az általa igazgatott bender-galaczi vasuton használtatott fel. De ezt még szakférfiak sem birják elhinni, mivel azon vasut még csak két év előtt épittetett ki. Kiew némely köreiben csodálkoznak a deficzit felett azon okból, mivel véleményük szerint — kicsi; a vasut épitésénél, a sineknél, de egyáltalán minden elszállitható tárgyaknál tizszerte nagyobb volt a deficzit.

⁂ **A keleti vasutak.** A török kormány Ausztria-Magyarország és Szerbia képviselői előtt kijelenté, hogy az Üsküb-vranjai vonal kiépitésere nézve fentartja a jogot a maga, illetőleg a török vasuti társulat részére, miután a vonal kizárólag török területen halad. E nyilatkozat mindkét állam részéről helyeslésre talált és igy Szerbia csak a nis-vránjai részt fogja épiteni és mindkét kormány külön pályaudvart fog felállitani Vranjában. A porta egyszersmind megigérte, hogy a vranja üsküpi vonalat 1883. jun. 15-ig kiépiti. — Az osztrák Staatsbahn keleti vonalára vonatkozólag azt jelentik ismét, hogy Serres most Bukarestben időzik, hol az uj keleti vonalaknak engedélyezendő román területet illetőleg végleges megállapodásra akar jutni. E végleges megállapodás is csak föltételes lehet, mivel a tervezet keresztülvitele a bulgáriai és ruméliai kormányoktól is függ.

⁂ **A m. kir. államvasutak uj igazgató-tanácsa.** A m. kir. államvasutak igazgatásának szervezetére vonatkozó uj utasitás legmagasabb helyen jóváhagyatván, az igazgatás ujjászervezésének nagy horderejü munkája folyamatban van. Az uj igazgatótanács már kineveztetett s f. hó 28-án tartotta első alakuló ülését, melyet megelőzőleg a régi igazgatótanács föloszlott. — Az igazgatótanács elnökévé két évi időtartamra Ribáry S. min. tanácsos ur, a vasuti és hajózási szakoszt. főnöke a közmunka és közlekedési ministeriumban lett kinevezve. Tekintettel azon nagy feladat s rendkivüli teendőkre, melyek az elnöki tiszttel különösen az első időszakban egybekötve lesznek, a nevezett ministeri tanácsos ur elnöki tisztségének tartamára a ministeriumban való müködéstől egyuttal fölmentetett. Az igazgató-tanács rendes tagjaivá szintén két évi időtartamra a közmunka és közlekedési m. kir. miniszter ur következő urakat nevezte ki, u. m.: a) saját képviselőiül: Záhorszky Kálmán (a vasutengedélyezési, épitési és hajózási ügyosztály főnöke a közmunka és közlekedési magyar kir. ministeriumban) és Kilényi Hugó (tarifaügyek előadója a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. ministeriumban) osztálytanácsosokat és Barvits Albint a vasuti és hajózási főfelügyelőség felügyelőjét; — b) a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszter ur kijelölése alapján: Németh Imre miniszteri tanácsost; — c) a m. kir. pénzügyi miniszter ur kijelölése alapján: Máriássy Sándor főpénzügyi tanácsost és Graenzenstein Béla pénzügyi miniszteri titkárt; — d) az országos gazdasági egyesület javaslatára: Gróf Károlyi Sándor nagybirtokost; — e) a budapesti ipar- és kereskedelmi kamara kijelölése alapján: Luczenbacher Pál nagykereskedőt és végre f) báró Podmaniczky Géza nagybirtokost és Neumann Frigyes nagykereskedőt. Póttagokká kineveztettek: Csörgeő Gyula osztálytanácsos a közmunka- és közlekedési magy. kir. ministeriumban, dr. Herich Károly osztálytanácsos a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministeriumban és Hegedüs Imre magy. kir. pénzügyi miniszteri titkár.

⁂ **Galicziai petroleum.** Lembergből irják, hogy egy tőkepénzesek és iparosokból álló franczia csoport egy nagy petroleum-terrenum megszerzése iránt alkudozik. Hir szerint az Unio bank is belép a csoportba. Eddig a tárgyalások még nem léptek ki az első stádiumból, különösen mi az Unio bank részvétét illeti.

⁂ **A magyar földhitelintézet** f. évi szeptember 30-án (csütörtök) d. e. 9 órakor tartja saját házában (bálvány-utcza 7. sz.) 4½% os papiros zálogleveleinek nyilvános kisorsolását, amely alkalommal 1 drb 10.000 frtos, 18 drb 1000 frtos és 12 drb 100 frtos záloglevél 29.200 frt értékben fog kisorsoltatni.

⁂ **Pénzügyi és tőzsdei hirek.** A német birodalmi bank legutóbbi kimutatása kedvezőbb benyomást gyakorol a bankbetétek szaporodásával. Az érczkészlet szaporodása 8 millió márkával azt mutatja, hogy a disconto-felemelés által a czél lett érve. Hogy a magasabb discontótétel daczára a váltótárcza is több mint 11½ millió márkával növekedett első sorban a szükebb pénzviszonyoknak tulajdonitható, mert a bank utján még mindig lehet olcsó pénzhez jutni. Más figyelemre méltó momentumokat nem tüntet fel a kimutatás. — A kényszer-kurzus eltörléséről Olaszországban egy idő óta egymást érik az ujabb meg ujabb hirek. de eddig még egyik sem teljesült. Legujabb a Daily News azt jelenti Rómából, hogy az olasz kormány e czél elérése végett a párlamenttől felhatalmazást akar kérni 1500 millió lira kölcsön felvételére 3½%-ra. Jó lesz most is csak feltételesen bizni e hirben. — Az orosz valuta most egy par excellence üzérkedési papir szerepét játsza és a keleti háboruból ez az orosz birodalom legnagyobb hátránya. Minden gazdasági vagy politikai esemény, még az osztrák hitelintézet félévi merlege is nagy befolyást gyakorol az orosz valutára. Nagyon természetes, hogy e helyzet hátránnyal van az orosz kereskedelem szoliditására. Az orosz lapok váltig erősitik, hogy a kormány most a legteljesebb békepolitikát üzi és a valuta cursusa mennyi háborni niveaun áll. Az orosz tőzsdéket most csupa külsőségek vezénylik. Igy Rigából azt jelentik, hogy f. hó 24-én a berlini lanyha jelentések deroutáló hatást idéztek elő. Az exporteurök váltóikért oly árfolyamot kértek, mely a berlini és pétervári paritás mögött maradt. Ehez járul még, hogy egyes rigai üzérek, kik „London"-ra adósak és rövid idő alatt fedezniök kell, az orosz valuta rohamos esése által bátorságukat vesztik és most á tout prix fedeznek. — A bécsi tőzsdei árfolyamlap reformja czéljából kiküldött albizottság tegnap tartotta utolsó ülését. Az albizottság inditványt fog tenni némely uj rovat felvételére. Ki lesz tüntetve a legmagasabb és legalacsonyabb árfolyam. Azt hiszik, hogy a lagmagasabb és legalacsonyabb árfolyam megállapitása sok nehézséggel fog járni. Inditványozni fogja továbbá két nap zárlati árfolyamának egymás melletti jegyzését. Az összes részvényeknél az utolsó és megelőző év jövedelme lesz kitéve és elfognak hagyatni az átla-[illegible]mok. [illegible] fogja, hogy az árfolyamlapot maga a tőzsdei kamara szerkeszsze, mivel annak tartalmáért ugyis felelős. — A londoni tőzsde most élénken foglalkozik az értékrendezés szervezetével. Be fognak hozatni a leszámoló árfolyamok, miáltal a rendezés sokkal könnyebbé válik. Továbbá a különbözeteket nem az arrangement-bureau, hanem a felek egymás közt fogják kiegyenliteni. — Chec-törvényt szándékozik behozni az osztrák kereskedelmi miniszter, mivel Ausztriában hiányzott eddig a giro- és checügy speczialis rendezése. — „A moszkvai gőzmalmok részvénytársulata" czég alatt Moszkvában uj részvénytársulat alakult. — Az első cseh czukorfinomitó részvénytársulat a 129,644 netto-nyereségből 9.60 (6%) osztalékot és egy százalék felülosztalékot, tehát összesen 11.20 forintot fog kifizetni.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonatőzsde.

— szept. 29.

Buzában ma igen élénk forgalom fejlődött ki s pedig oly mennyiségben, mint még az idén nem fordult elő. A kinálat igen élénk hangulat mellett indult, de e mellett a vételkedv tartós külföldi, különösen amerikai kedvező tudósitások, s a keleti kérdés bonyolodása következtében igen izgatott volt, s malmaink beraktározásra, valamint nagyobb liszt kivitel és fogyasztás miatt nagy mennyiséget vásároltak össze. — A tulajdonosok által követelt szilárd ár minden ellenvetés nélkül adatott meg, sőt egyes tételek 10—15 krral fizettettek drágábban a tegnapi hivatalos áraknál. Eladatott 25.000 mm.

Hivatalosan az alábbi kötések jegyeztettek.

Buza. Tiszavidéki 200 m. m. 79·5 k. 12.20, 600 m. m. 79·5 k. 12.10, 200 m. m. 79·5 k. 12.20, 200 m. m. 79 k. 12.20, 200 m. m. 79 k. 12.20, 100 m. m. 79 k. 12.15, 200 m. m. 78·8 k. 11.70, kevert 100 m. m. 78·6 k. 12.—, kevert 100 m. m. 78·5 k. 12.—, kevert 200 m. m. 78 k. 12.12½, 300 m. m. 78 k. 12.12½, 400 m. m. 77·4 k. 12.05, 100 m. m. 77 k. 11.70, kevert 400 m. m. 76·8 k, 11.90, 100 m. m. 76·7 k. 11.80; 300 m. m. 76·7 k, 11.90, 100 m. m. 76·6 k. 11.60 kevert.

Pestvidéki 100 mm. 78 k. 11.80, 100 mm. 77.5 k. 11.80, 200 mm. 75.5 k. 11.—, üszögös 350 mm. 11.50, 600 mm. 74·6 k. 11.50, 700 mm. 74·5 k. 11.50.

Fehérmegyei 3000 mm. 75·5 k. 11.65, 2000 mm. 74 k. 11.45.

Bánáti 1800 mm. 76·5 k. 11.85, 200 mm. 75 k. 11.40, 300 mm. 75 k. 11.35, 100 mm. 75 k. 11.42½.

Bácskai 2500 mm. 76·5 k. 11.82½.

Becsei 2000 mm. 76 k. 11.75.

Marosi 200 mm. 76·9 k. 11.80, 100 mm. 76·7 k. 11.80.

Magyar éjszakvidéki 100 m.m. 78.8 k. 11.45, 100 mm. 78.7 k. 11.85, 100 mm. 77.5 k. 11.75, 700 mm. 78 k. 11.20 üszökös 200 mm. 77.3 k. 11.50, 100 mm. 77.3 k. 11.50, 100 mm. 77 k. 11.50, 100 mm. 76.5 k. 11,50, 100 mm. 75.6 k. 11.50. Mind három havi időre adatott el.

Hivatalos árak kész áruban:

Buza uj			frtól	frtig
Tiszavidéki	75	„ 80	11.25	12.05
Pestvidéki	75	„ 80	11.15	11.90
Fehérmegyei	75	„ 80	11.25	12.05
M. é. vidéki	75	„ 80	11.—	11.80

Rozs ma külföldi megbizások következtében igen keresett volt, raktári készletek és gyér behozatok miatt azonban igen csekély volt a forgalom s a piaczon levő 100 mmázsa a tulajdonosok által követelt árban gyorsan vásároltatott össze. Az irány igen szilárd és emelkedő. Eladatott: 600 mm. 20—25 krnyi magasabb árban mint az tegnap hivatalosan jegyeztetett.

Arpa szintén igen keresett volt, eladók hiányában azonban csak egy pár mm. jött forgalomba 10—15 krnyi emelkedett ár mellett.

Tengeri és **zab** behozatalok hiányában forgalom nélkül maradt. Az irány szilárd, az árak változatlanul zárultak.

Hivatalosan az alábbi kötések jegyeztettek.

Rozs 200 m. m. 10.30 és 400 m. m. 10.25 forint.

Arpa 100 m. m. 9.25 300 m. m. 8.20, serfőzdei és 600 m. m. égetni való I. rendü 8.02½ forint.

Mind azonnali szállitás és készpénzfizetés mellett.

Hivatalos árak kész áruban:

Rozs 70 kltól 72 klig	10.[illegible]0—10.25 frtig
Árpa uj 60—62 klig	6.30—6.50 frtig
„ „ 62—64 klós	7.10—7.75 frtig
„ „ 64—66 klós	8.20—9.[illegible]0 frtig
Zab uj 37 kltól 40 klig	5.85—6.10 frtig
Tengeri bánsági	7.90—7.95 frtig
„ másvidéki	7.80—7.85 frtig
Káposztarepcze	12.4/8—12.6/8 frtig
Bánsági repcze	—.— —.— frtig
Köles nyers	5.75—6.00 frtig

Határidőüzletben ma igen csekély volt a forgalom üzérek tartózkodók a tulemelkedett árak miatt. Az árak tegnapi jegyzésünkhez képest egészen változatlanul maradtak.

Hivatalosan jegyeztetett:

Szokvány buza tavaszra	11.40—11.45
„ „ őszre	11.22½—11.27½
Zab tavaszra	6.30— 6.35
„ őszre	6.20— 6.25
B.-Tengeri 1881. máj.—jun.	6.12— 6.17
Káposztarepcze szept.—okt	—.— —.—

Délelőtt eladatott:

Szokvány buza tavaszra 2500 m. m. 11.38 és 2500 m. m. 11.39.

Szokványbuza őszre 2500 m. m. 11.26.

B.-tengeri 1881. máj.—jun. 2500 mm. 6.10, 2500 mm. 6.15. 5000 mm. 6.16, 2500 mm. 6.17, 2500 mm. 6.17½ és 2500 mm. 6.18.

A déli tőzsdén szilárdabb newyorki tudósitások következtében eladók ujolag magasabb árakat követeltek, miért is vevők csak is a szükséges fedezések vásárlásokra szoritkoztak.

Eladattak:

Szokványbuza őszre 2500 mm. 11.30, 2500 és 2500 mm. 11.31.

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. és 2500 mm. 11.40, 2500 mm. 11.40, és 2500 mm. 11.45.

B.-Tengeri 1881. máj.—juniusra 7500 mm. 6.20 frt.

Zab őszre 1400 métermázsa Győrött átadva 6.22.

A délutáni forgalom igen csekély s mindössze csak egy pár kötés jött létre szilárdabb árak mellett, mivel Berlinből magasabb árfolyam érkezett. Eladatott:

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 11.45 és 2500 mm. 11.47.

Szokványbuza őszre 2500 mm. 11.32.

Esti zárlat.

Szokvány buza tavaszra	11.40—11.45
„ „ őszre	11.30—11.35
Zab tavaszra	6.35—6.40
„ őszre	6.25—6.30
B. tengeri 1881. máj.—juniusra	6.15—6.17½
„ nemzetközi 1881 ápril—máj	—.— —.—
Káposztarepcze szept.—okt	—.— —.—

Értéktőzsde.

A tőzsde kezdete és az esti tőzsde zárlata kivételével ismét lanyha volt az üzlet. Berlinből szükebb pénzviszonyokat és Bécsből a prolongáczió nehézségeit jelentették és e mellett a flotta-demonstráczióról is a legellentétesebb hirek érkeztek.

Előtőzsde.

Kezdetben megnyugtató hirekre és párisi jobb árfolyamokra az előtőzsde élénk volt, de később a bécsi első előtőzsdéről érkezett bágyadtabb árfolyamokra, az üzlet lanyhult.

Osztrák hitel 281.20-on indult, lement 279.90-re. Magyar aranyjáradék 107.50-en indult és zárlatig szinte lényegesen lement.

11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitel 279.80, magyar aranyjáradék 107.10.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde kezdetben folytatólagosan gyenge volt, de malom papirok ma ismét jobban keresettek. Tőzsdezárlatkor azon mindenesetre valótlan hirre, hogy a flotta Raguzából elvitorlázott, osztrák hitel és magyar aranyjáradék szilárdabb volt.

Osztrák hitel 279·30-on indult, javult 279·75-re magyar aranyjáradék 109·60-on köttetett.

Bankpapirok közül magyar hitel 247·50—247·75-ön köttetett, angol-osztrák 117.75, uniobank 107·25—107·50-en jött forgalomba.

Magy. vasuti kölcsön 122-ön köttetett.

Malompapirok közül Lujza 230—235-ön köttetett, maradt 235-ön, Konkordia 449—505, sütők és molnárok 326-on köttetett. Erzébet 225 pénz.

Pesti közuti vaspálya 373-on köttetett, maradt 372. Ganz és társa 488.

Váltók és valuták szilárdak, arany 5.64.

1 óra 30 perczkor zárulnak: osztrák hitel 279.70, magy. hitel 247, magyar aranyj. 107.

Délutáni tőzsde.

Az irány némileg szilárdabbnak mutatkozott. Osztrák hitel 280.40—280.10 ig köttetett, magyar aranyjáradék 107.25—107.45-ön.

4 órakor zárulnak, osztrák-hitel 280.80, magyar aranyjáradék 107.40.

Esti tőzsde.

Este az üzlet igen élénken indult meg, mivel azon hir terjedt el, hogy a berlini kongresszus egybe fog hivatni Németország által és békésebb időkre van kilátás.

Osztrák hitel 281.50-en indult és emelkedett 281.70-ig. Magy. aranyjáradék 107.40-től 107.50-ig vásároltatott.

5 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitel 280.80, magy. aranyjáradék 107.32½.

Utótőzsde.

Hat órai zárlat után érkezett bécsi lanyhább árfolyam beérkeztével még igen élénk forgalom fejlődött ki, s több kötések tétettek ugy osztrák hitel részvényben mint magyar aranyjáradékban fedezés-kre.

7 óra 30 perczkor zárult: Osztrák hitelrészvény 280.40—280.50. Magyar aranyjáradék 107.12½—107.17½.

Lessámolási árfolyamok.

Magyar aranyjáradék	107.—
„ hitelbank	247.—
„ leszámitoló	—.—
„ földhitel	—.—
„ jelzálogbank	—.—
Osztr. hitel	280.—
Angol-osztrák	116.—
Unio-bank	106.—
Tiszai sorsjegy	106.75

Szelvényekre esedékes kamat szept. 30-án.

Magyar államadósság:		
Magyar vasuti köles. 120 frtos darabonként 5%		1.48^{33}
Magyar gömöri államvasuti zálogl. darabonként 5%		1.22^{92}
Magy. 1869. kelet. v. áll. kötv. elsőbbs. adom. 5%		3.70^{80}
Magy. 1873. kelet. v. áll. kötv. elsőbb. ar. v. ezb 5%		1.23^{62}
Magyar 1876. kelet. v. áll. kötv. aranyb. 5%		1.23^{62}
Tiszai és szegedi kölcsön darabonként 4%		1.38^{89}
Magyar aranyjáradék 100 frt után 6%		1.48^{33}
Magyar földtehermentesitési kötv. 100 frt után 5%		2.02^{08}
Erdélyi földtehermentesitési kötv. 100 frt után 5%		1.20^{70}
Szőlődézsmaválts. kötv. 100 frt után 5%		1.14^{96}
Osztrák államadósság:		
Osztrák államadósság papirért 5% 100 frt után		1.73^{84}
Osztr. államadós. ezüstben jan.—jul. 5% 100 frt után		1.03^{84}
Osztr államadósság ezüstben apr.—okt. 5% 100 frt u.		2.08^{84}
Osztrák államadósság kisorsolás 1860. egész 5%		8.27^{79}
Osztrák államadósság kisorsolás 1860. ötödrész 5%		1.65^{55}
Osztr. államadósság kisorsolás 1854. egész 5%		4.17^{67}
Osztrák aranyjáradék 4% 100 frt után		1.98^{89}
Pest város kölcsöne 1870. vagy 1871-diki 5%		1.48^{33}
Vasuti papirok:		
Alföld-fiumei 5%	drbként	2.47^{22}
Báttaszék-dombovár-zákányi 5%	„	2.47^{22}
Déli vaspálya 5%	„	4.13^{88}
Északkeleti vaspálya 5%	„	2.47^{22}
Erdélyi vaspálya 5%	„	2.47^{22}
Kassa-oderbergi 4%	„	1.97^{80}
Osztrák állami 5%	„	2.47^{22}
Pécs-barcsi 5%	„	2.47^{22}
Tiszai 5%	„	2.47^{22}
Záloglevelek:		
Magyar földhitelintézet papirértéke 5½% 100 frt után		2.27^{66}
Magyar földhitelintézet papirértéke 5% 100 frt után		2.06^{94}
Magyar földhitelintézet papirértéke 4½% 100 frt után		2.23^{75}
Magyar földhitelintézet ar. v. ezüst 120 frt után 5%		0.48^{33}
Magyar jelzálogbank 5½% 100 frt után		1.35^{96}
Magyar altal. földh. részvény-társaság 6% 100 frt után		1.98^{33}
Magyar által. földh. részv.-társaság 5½% 100 frt után		1.8[illegible]^{81}
Osztrák-magyar bank 5% 100 frt után		1.23^{62}
Pesti magyar kereskedelmi bank 6% 100 frt után		0.98^{33}
Pesti magyar kereskedelmi bank 5½% 100 frt után		0.90^{16}
Elsőbbségek:		
Báttaszék-dombovár-zákányi vasut 5%	drbként	4.97^{22}
Dunagőzhajózási társaság 5%	„	3.70^{84}
Északkeleti vasut 5%	„	7.45^{84}
Magyar-galicziai vasut 5%	„	0.80^{55}
Első erdélyi vasut 5%	„	4.97^{22}
Kassa-oderbergi vasut 5%	„	2.47^{22}

Külföldi gabnatőzsdék.

Berlin, szept. 27. Gabnapiaczunkon szakadatlanul tart a rozs-hause; rövid időközökben észlelhető ugyan némi realizálási kedv és ennek megfelelőleg rövid időre az irány kevésbé szilárd és az árak gyengébbeknek látszanak, a reakczió azonban oly kevés erővel bir, hogy az emelkedő irányzatot csak igen rövid időre szakithatja meg. Ma a rozsüzlet uj lendületet nyert és az árak különösen határidőkre ismét jelentékenyen szilárdultak. Mint hetek óta, most is az orosz gabnaüzlet befolyása mérvadó. Az orosz aratásról folytonosan rosz hirek érkeznek, az orosz rozs kivitele majdnem teljesen pang és az orosz üzérek nemcsak hogy ide nem szállitanak, sőt piaczunkon mint vevők lépnek fel, részint, hogy korábbi kötelezettségeket kiegyenlitsenek, részint hogy Oroszország részére vásároljanak. Ha azt hozzák fel, hogy az orosz üzérek és termelők szándékosan tartózkodók a rozs árak felhajtása czéljából, azt a jelen helyzetnél teljesen lehetetlennek tartjuk. A mai üzlet részleteiről következőket jelentünk:

Buza felmondási és őrlési czélokra keresett és jobban fizettetett. Határidőre a szilárd angol jelentésekre szintén élénk volt a kereslet és a javulás általános. Miután az árfolyamok 3—4 márkával emelkedtek, kis gyengülés állott be, de a zárlat ismét szilárd volt. — Loco 180—235 minőség szerint, szeptember—októberre 211—212½, okt. novemberre 205—207½, nov.—deczemberre 205—206½, apr.—májusra 207—208½, szabályozási ár 212 márka, eladatott 10.000 mázsa. — **Rozs** kevés adatott el, a határidőüzlet emelkedő irányzat mellett élénk volt. Számos fedezések, főleg angol számlára, melyekben helyi fedezések is járultak, közeli határidőkre 6 márka emelkedést eredményezett, későbbiek is emelkedtek A szomoru jelentések Oroszországból kizárnak minden reakcziót. Loco 200—210 minőség szerint, belföldi 200—207, szeptemberre 201—204½, szeptember—októberre 199½—203, okt.—novemberre 197—200, nov.—deczemberre 195—198—197½, apr.—máj.-ra 187½—189¾, szabályozási ár 203 márka, eladatott 1000 mázsa. — **Árpa** loco 140—195 márka minőség szerint. — **Zab** szilárd. határidőre javult, loco 130 165, orosz 136—145, kelet- és nyugatporoszi 138—146, pommerániai 142—146, sziléziai 138—146, cseh 138—146, szept—októberre 145½—145¾, okt. novemberre 141, nov.—deczemberre 140½, apr.—májusra 143, szabályozási ár 146 márka, eladatott 5000 mázsa. — **Tengeri** szilárdabb, loco 125—129, amerikai 125 márka. Mind 1000 klként. — **Szesz** f. hóra fedezésre kerestetett és magasabban fizettetett. A többi határidők is szilárdak, de változatlanok. Loco hordó nélkül 60 59 8, szeptemberre 61.5, 62.2—61.6, szept—okt.-re 58.5, 58.7—58.3, okt.—novemberre 57, 57.2—56.8, nov.—decz.-re 56.5, 56.7—56.3, apr.—májusra 57.8, 57.9—57.7, szabályozási ár 61.8 márka, eladatott 830,000 liter.

Hamburg, szept. 25. Az irány szilárd, de csendes; a forgalom korlátolt. Helyben világos tarka mecklenburgi 125—26 fontos **buzáért** 208 márkát fizettek, 126 fontos (74⅜ k.) fehér holsteini 205 márka, 132 fontos (78⅛ k.) amerikai téli 204 márka, 130 fontos (76⅞ k.) u. a. 200 márka. Kinálva maradt amerikai téli 130—134 fontos 202—212 márkán, elbai és holsteini 125—130 fontos 206—215 márka, dániai 130—133 fontos 210—220 márka, mecklenburgi 126 132 fontos 210 220 márka 1000 kilonként. **Rozs** szilárd, amerikai 125 fontos (73⅛ k) 206 márka, dániai 122 fontos (72 k) 196 márka, ugyanaz elvámolva 200 márkán fizettetett. — Kinálva marad: mecklenburgi 120—124 fontos 200—208 márka, dániai 121—22 egész 126—27 fontost 194—200 márka, amerikai 123—125 fontos 198—206 márkán, 115—118 fontos Odessa Nikolajeff, Reval és Pétervárban 186—200 márkán 1000 kilonként. — **Árpa.** Finomabb fajokban, különösen chevalierben az irány meglehetős szilárdnak mondható. A tegnap óta létett kötések árai ezek: saalei 180—185 márka, közönséges chevalier 190—195 márka, jó és finom chevalier 200, 205—210 márka, elsőrendü chevalier 215, 220 225 márka minőség szerint. Tulajdonosok magatartása szilárdult és kinálat csolnakokból gyengébb, miután a beraktározott tételek nem hozatnak még piaczra. Különben nem változott és marad kinálva: saalei 185—190 márka, chevalier 195—200 márka, jó és finom chevalier 205—215—230 márka, elsőrendü 222—225—230 márka, magyar 150—160—180 márka, finom 200 márkáig, morva és cseh 180—200—215 márka, holsteini, dániai és mecklenburgi 160—180—190 márka, déloroszországi 128 135 márka 1000 kilonként. **Zab** finom uj holsteini 144 146 márkán adatott helyben el; uj cseh 150 márkán kináltatott, ó áruért árak változatlanok.

Bécs, szept. 28. A mai határidőüzlet nagyon élénk volt. 1.000 mm. őszi buza fedezésre 11.25—11.32½ frt fizettetett, és igy maradt keresve, tavaszi 11.42½—11.50 frton jött forgalomban maradt 11.50 pénz. **Zab** őszre elhanyagolt, ellenben tavaszra keresett és 5000 mm. 6.55—6.66 frton adatott el. **Tengeri** máj. juniusra szintén magasabb és 1500 mm. 6.50 frtra köttetett. Effectiv **buzából** eladatott egy rakomány oláh 77 k. 11 frt, továbbá 1200 mm piros 78 k. 12.25 frt, mindkettő kivitelre. — **Kereskedelmi** zab sürgősen kináltatott és csak nyomott áron adható el. — **Szesz** lanyha 31.50—31.75 frt

New-York, szept. 28. A lefolyt héten Európába szállittatott 439,000 quarter buza, a buzakészlet 15.371,000 bushel.

Sertés-kereskedelmi csarnok Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, szept. 29. Változatlan árak mellett az üzlet élénk volt. Magyar öreg tulsulyu 56—57, fiatal nehéz 58—58½, közép 58½, könnyü 58½—60, szedett 55—57. Szerb közép 58½ kr. Az árak kilogrammonként értendők.

Marhavásár.

Prága, szept. 27. A konjuntura egy idő óta valamivel kedvezőbb és különösen a mai vásáron kis felhajtás mellett élénk és gyors volt a forgalom Szarvasmarha felhajtatott 265 darab, prima 40 forintjával fizettetett, 2od rendü 35—36 forint métermázsánként. juh párja 18—26 forint. — Az eladott szarvasmarha közt volt 15 darab szerbiai bivaly és 20 magyar ökör, a többi felföldi. — Jó áron keltek uradalmi lovak. a kikiáltási ár 20 frt volt és 100 forinton alul egy sem adatott el, egy csikóért 330 frtot is fizettek. Piaczra került még 867 birka, párja 12.50—22.50 frt, 41 levágott birka klgramja 38—48 kr., 128 levágott borju klgramja 55—68 kr. és 84 sertés, árak klgmonként: cseh 49—57 kr., galicziai 48—56 kr., magyar 62—67 kr.

Az állategészségügy Magyarországon.

(Szept. 20-ig beérkezett tudósitások szerint.)

Nyitramegye, nagy-tapolcsányi járásban, helyenkint a juhok között métely mutatkozik. Pöstyéni járásban több helyen nemcsak a birkák és szarvasmarhák, de a lovak között is fellépett a lépfene s szedi áldozatait, mit hihetőleg a rosz legelő s a szárazság idéztek elő.

Zalamegye, csáktornya és novai járásaiban a szarvasmarhák, de különösen a juhok között a lépfene pusztit; a csáktornyai járásban körülbelül 150 drb juh hullott el e bajban. A tapolczai járásban a juhok motozásban hullanak.

Biharmegye, ugrai járásában a szarvasmarhák és juhok között a lépfene erősen fellepett. A mezőtelegdi járásban a kijáró marhákban, sőt az ólak körül is, a farkasok tesznek nagyobb károkat.

Torontálmegye Acseneji járásban a lépfene s Hegyesen a marhavész megszünt; utóbbi járványos vészben 13 drb marha hullott el.

Hunyadmegye, szászvárosi járásban a disznók között a torokgyik pusztit s itt-ott sok áldozatot szed.

Udvarhelymegye, keresztúri járásban a sertések több helyen hullanak, — a baj oka ismeretlen.

Gazdasági kiállitás Kecskeméten.

— Saját tudósitónktól. —

Kecskemét, szept. 28.

A „Kecskemét vidéki gazdasági egyesület" kiállitása véget ért, mennyiben az 5 osztály számára külön alkotott 5 jury müködését teljesen befejezte s annak eredményét jegyzőkönyveiben az egyesületnek bemutatta.

A jegyzőkönyvek betekintése után a kiállitásról siker tekintetében teljes képesszerünek, s ezen kép jó hatással van azokra, a kik a kiállitás körül buzgólkodtak, a kiknek a kiállitás sikerében részök van, de jó hatással van arra is, a ki csak egyszerü szemlélő. Magukra a termelőkre nézve ugy szólván megbecsülhetetlenek az ily kiállitások, a mennyiben itt a vevőkkel közvetlenül is érintkezhetnek, — ez itt, ezen a kiállitáson meg is történt, mivel ezen több rendbeli gabnaés gyümölcs megrendelés történt; különösen tömeges megrendelés történt Deák Lászlónál gyönyörü szép és jó almáira; — a megrendelt mennyiségen felül eladásra van még nála vagy 20,000 darab. De nem csak a gabna és gyümölcs, hanem a bor és sz szre is történtek megrendelések, köttettek itt eladási szerződések, igy a többek között „Parragh és társainál" jelenlétünkben vétetett meg 5 hektoliter folyó évi főzetü cognac brüsszeli czég számára, hektoliterenkint 80 frtjával.

Miként a jury jegyzőkönyvéből kitünik e kiállitáson nem annyiban a nagy massza, mint inkább a tárgyak jósága, finomsága által tüntek ki a kiállitók; különösen szépen voltak a gabnanemüek, kerti vetemények, ugyszintén a gyümölcsök képviselve.

A kecskeméti kiállitás jól sikerült, hogy jól sikerült az oroszlán részben a gazd. egylet alelnökének: Csillery Benőnek köszönhető, — kitünt a kiállitás rendezésében s igy az elért sikernek részese még: B. Kiss Lajos is.

A juryk itélete szerint a dijak a következőleg itéltettek oda.

I. osztály. **Gabna-nemüek**: Buza. I. dij: 2 arany Uzovics Pál, izsáki földbirtokos. — II. dij: 1 arany, Ötvös János, kecskeméti birtokos. — Dicsérő oklevelek: Ötvös János, kecskeméti birtokos. Szücs Ferencz, Fató Ferencz, nagykőrösi birtokosok. Dömötör Bertalan tassi ref. lelkész. Kecskeméti gazdasági felső népiskola. Deák László kecskeméti birtokos.

Rozs. I. dij: 2 arany, Muraközy Imre kecskeméti birtokos. — II. dij: 1 arany, Pap Ferencz kecskeméti birtokos. — Dicsérő oklevelek: Veréb János Félegyháza. Adam László Nagykőrös. Sárközy Pál, ifj. Csókás József, Bodri Zakar, Ötvös János, Gyenes Imre, kecskeméti birtokosok.

Árpa. I. dij: 2 arany, Deák László Kecskemét. II. dij: 1 arany, Sikari Kovacs József Kecskemét. — Dicsérő oklevelek: Pap Ferencz, Liptay Pál, Gazdasági felső népiskola, Krizsán József, Fekete István Kecskemét.

Zab. I. dij: 2 arany, Deák László Kecskemét. — Dicsérő oklevél: Veréb János Félegyháza. Bodog Zakar, Ötvös János, Szabó László, Tassy László, Liptay Pál Kecskemét.

Köles. Dicsérő oklevél: Deák László Kecskemét.

Kukoricza. I. dij: 2 arany, Kecskeméti gazdasági felső népiskola. — II. dij: 1 arany, Deák László. — Dicsérő oklevél: id. Csókás József, özv. Bordács Dánielné.

Dohány. 1 aranydij: Koczó László Kecskemét. — Dics. oklevel: Muraközy Imre, Deák László, Sebeszta János N-Kőrös.

Kender. 1 db 2 frtos ezüst: Pap Ferenczné. — Dics. oklevél: Balla Jánosné, Héjjas Istvánné.

Gazdasági gyüjtemény 1 drb arany: Kecskeméti felsőbb népiskola. — 2 frtos ezüst: ifj. Szél Lajos. — Luczerna és moharért 1 drb arany, nyerte Muraközy Imre.

A II. osztályból **borokért.** I. fehér bor: Gubányi Mihály Czegléd. Csereklyey Károly, Muraközy Imre, Lovas János, Csikay Imre, Szelles József Kecskemét, ezek arany-

nyal Csorba Károly. Valk József, Csillery Benő, Beretvás Pál Kun László Kecskemét. B Tóth Ferencz Nagykőrös. Lovas János. Kovács József Kecskemét. Gubányi Mihály Czegléd, ezek ezüsttel. Vértessy József, Beretvás Pal, Leheczky Gyula Kecskemét. Gyurinka Antal Nagy-Kőrös, ezek oklevelekkel. Kezelés-elismeret: Pap Imre. Lovas János Szalay József. Kovács József, Kegyesrendiek háza Kecskemét.

Vörös bor. Dij: ezüst, Gubányi Mihály Czegléd Beretvás Pal Kecskemét.

Cognac. I dij: arany, Parragh és társai Kecskemét. — II. dij: ezüst, Lovas János, Lesztár Péter. Tomasko Jakab Szalay József, Csorba Károly Salamon Imre, Csillery Benő, Kecskemét. Elismerő oklevél: Gubányi Mihály Czegléd Vértessy József és társa.

Törköly szesz. Dij ezüstben 2 forint. Parragh Gedeon és társai, Kucka István Kecskemét.

III. Gyümölcsészeti szakosztály. 1. Legkitünőbb szőlő gyüjtemény: első jutalom: 2 db arany, nyerte Csikay Imréné 40 fajból álló gyüjteménye; második dij 1 darab arany, nyerte Lovas János 17 faj gyüjt.; dicsérő oklevéllel kitüntettetek: Kovács József 30, Muraközy Lászlóné 15, Deák László 16. Pulai János 18 fajból álló gyüjteményeikért.

2. Legszebb alma gyüjtemény: első jutalom 2 darab arany, nyerte: Ring Sándor k. k. Félegyházi 20 fajból álló gyüjteménye. Második jutalom 1 db arany, nyerte Deák László 23. Harmadik jutalom 1 db arany, nyerte V. Kis József 15. Negyedik jutalom 1 db arany, nyerte Nagy Kaszap Farkas n.-kőrösi 14, Biró Elek 15 fajból álló gyüjteményeikért; kitüntettettek: elsőrendü oklevéllel, az elsőrendüekkel hasonló gyüjteményekért: Kecskemét város mükertészete 57, Ferenczy Lászó 37, Csikay Imréné 32 fajból álló gyüjteményeikért. Dicsérő oklevéllel: Muraközy József 12, Csereklyey Károly 14, Muraközy Lászlóné 10, Pulay János 21, Szilárdfy Károly Izsákról 12, Csikás József ifj. 11, Beke István 13, Csillery Benő 6, ifj. Dékány Imre 8, Várkonyi János 3. dr. Horváth János 9, Sántha János 5, Csontos János 5, Czira József N.-Kőrös 4, B. Tóth Ferencz N.-Kőrös 8, Végh Dániel 5, Sallai István 4, Nagy-Kőrös város mükertészete 20 fajból álló gyüjteményeikért.

3. Legszebb és jobb körtegyüjtemény első jutalom 1 db arany, nyerte Csereklyey Károly 12 faj, a második jutalom 1 db 2 frtos ezüst, nyerte Deák László gyüjteménye; dicsérő oklevéllel kitüntettettek: első rendüvel Kecskemét város mükertészete 38, Kovács József 7, Csillery Benő 5. Tóth István 3, B. Tóth Ferencz 3, Muraközy Lászlóné 5 Dobák Ferencz (K. K. Félegyháza) 1, Muraközy József 3, Nagy-Kőrös város mükertészete 23 fajból álló gyüjteményeikért. Ezeken kivül: elsőrendü dicsérő oklevéllel: Kecskemét város mükertészete 2 faj dió, Kovács Sándor 1 faj dió, Sántha János 3 faj dió, Csillery Benő 2 és Csontos János 1 faj dióért, Ötvös János és Ring Sándor szép őszi baraczkjaikért.

Kerti vetemény mag gyüjteményekért 1 db arany jutalmat Kiss Lajos, ugyanesak olyanért 1 darab aranyat Kun Anna.

IV. **Gazdasági és háziipar-osztály:**

1. A legszebb és leggazdagabb befőtt gyümölcs csoport, első jut 1 drb arany, nyerte Pacsu Mihályné, második dij 1 drb 2 frtos ezüst, nyerte B. Kiss Lajosné, kitüntettek Horváth Döméné, Gáll Ferenczné, Szegedy Gáborné, Szőke Kovács Andrásné dicsérő okirat által.

2. Legszebb és gazdagabb aszalt és czukrozott gyümölcs, első dij 1 drb arany, nyerte Gáll Ferenczné, második dij 2 frtos ezüst nyerte Battlay Jánosné, dicsérő okirattal kitüntetett B. Kiss Györgyné.

3 Legszebb lépes méz, első jutalom 1 drb arany, nyerte Selb Antal Kiskun-Félegyházáról, dicsérő okirattal kitüntetett Csókás József id., Ötvös János

4. Legjobb kenyér, első jutalom 1 db arany, nyerte Fekete Istvánné ügyvéd neje, második dij 1 db 2 frtos ezüst nyerte B. Kiss Lajosné, dicsérő okirattal kitüntettettek Ötvös János, Szőke Kovács Andrásné, Szegedy Gáborné, Szél Imréné és Kazal Ferenczné.

5. Legszebb és jobb minőségü s leggazdagabb száritott tészták, első dij 1 db arany, nyerte B. Kiss Györgyné, második dij 2 frtos ezüst, nyerte Hegedüs Antalné N.-Kőrös, dicsérő okirattal kitüntettettek Khider Ferenczné Nagykőrös, Szegedy Gáborné, Acs Teréz Kiskun-Félegyház., Csolnaky Ferenczné, Tasi Lászlóné és Iltéjjas Teréz.

6. Legjobb sajt, jutalma 1 drb 2 frtos ezüst, nyerte Ötvös Jánosné, dicsérő oklevéllel kitüntetve lett k Szél Imréné, Héjjas Istvánné.

7. Legjobb turó, jutalma 2 frtos ezüst, nyerte Muraközy Lászlóné, dicsérő okirattal kitüntettetett: Kuczka Péterné

8. Legszebb és legnagyobb élő virág gyüjtemény, jutalma egy darab 2 frtos ezüst, nyerte B. Kiss Lajos mükertész.

9. Legdiszesebben összetett virágcsokor és koszoru, jutalom 2 frtos ezüst, nyerte Kásza Mari (paraszt kertész leány), toll virágért Kiss Eszter és Teréz dicsérő oklevél.

10 Télire eltett ugorka és bab stb. dicsérő okiratot nyertek Gáll Ferenczné, Paera Mihályné, B. Kiss Györgyné, Szőke Kovács Andrásné, Szegedy Gáborné, B. Kiss Józsefné, Ábel Luiza. Boreczetért: B. Kiss Józsefné és Csolnoky Ferencz, rózsa eczetért Héjjasi Istvánné, jegeczesett kosárért Lovas Jenő, sirért Szegedy Gáborné, B. Kiss Györgyné és Tasi Lászlóné. Füstölt hus és szalonnáért Ilgner János és Gál Antal.

V. Zöldség és konyha-kertészeti osztály.

1. Legjobb és leggazdagabb konyha zöldség, jut. 1 arany, nyerte Kun Anna, második dij 1 db arany, nyerte Sebeszta János N.-Kőrös, második dij 1 db 2 frtos ezüst, nyerte Orbán Ferencz kitünő kartifioljáért, nyertek még: Kasza András és Nagy László tömeges kiállitásaikért, B. Kiss Lajos mükertész legjelesebb gyüjteményeért, dicsérő oklevél és egyleti jegyzőkönyvi elismerés: kitüntettetek még: Pataky Vilmos, Muraközy Imre és Deák László dicsérő oklevelekkel,

2. Legszebb takarmány répa gyüjteményért: 1. jut. 1 db 2 frtos ezüst, nyerte a felsőbb gazdasági népiskola; kitüntettettek dicsérő oklevelekkel: Deák László 13 faj répa gyüjteményért, Lehoczki Gyula kitünő tiszta faju Oberdorfi répákért.

3. Legszebb és jobb faj burgonya gyüjtemény, jutalom 1 db arany Muraközy Imre, második jutalom 1 db 2 frtos ezüst, nyerte Bódog Zachar. Okmánynyal kitüntettetek: Deák László, Lehoczky Gyula és Pokorny Frigyes.

Napirend szept. 30-án.

Naptár. Csütörtök. Kath.: Jeromos. Prot.: est Jeromos. Görög-Orosz: 18. Omén.

A budapesti szabósegédek önképző egyletének közgyülése este 8 órakor (király-utcza).

Képviselőház ülést tart d. e. 10 órakor.

Muzeumban nyitva van a természetiektára d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Fővárosi tanács d. e. 10 órakor.

Keleti iparmükiállitás nyitva d. e. 9 órától d. u. 6 óráig (Ferencziek-bazár I. em.)

Iparmuzeum d. e. 9 — d. u. 4 óráig.

Orsz. gazd. és tanszermuzeum d. e. 10—12 d. u. 2—4.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 6 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva d. u. 2—6.

Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 2—6

Margitszigeten reggel és este népzene.

Állatkert nyitva egész nap.

—

Arverések ma a fővárosban. Dankó Mária 19070 frtra b. ingatl. (I—III.) Günther Ágoston 1325 frtra b. ingatl. (I—III.) Szinnyei József 6179 frt b. arenai utczai háza (torony-utcza 1.)

Hajóforgalom.

A Duna balpartján következő vizijárművek kötöttek ki ugym.: Nagy András m. h. 500 m³ m. fehérkő Söttőröl. — Lassics Miklós m b. „Szlavonia" buza 35.000 m. m. N.-Becskerekről. — Freund és Trebicser m. h. „Szeged" 905 m. m. árpa; 1094 m. m. buza Paksról. — Lusics Mihály m h. buza 1800 m. m. N.-Becskerekről, hajó neve „Béga." — Wallenfeld Károly m. h. 2. sz m. h. 80 m. m. falkő Visegrádról. — Buday András h. h. 110 m. m. szőlő; 12 hect bor Tóthfaluból. — Freund J. fiai m. h. „Szt.-István" 4250 m. m. buza Verbászról — Fleischmann Imre m. h. „Erzsébet" buza 1900 m. m. Bztinról. — Luczenbacher Pál utóda m. h. 326 m. m. tüzifa 15. sz. Zsidófokról. — Mészáros Máté m. h. „Kalocsa" 35.000 drb faltégla Verőczéről. — Wellenfeld Károly m. h. 3. sz. koczkakő 70 0 drb Szobbról.

Kivonat a hivatalos lap szept. 29-iki számából.

Arverések a vidéken. Szepessy Béla 6000 frtra b. ingatl. nov. 15. Miskolczon Takács Józsefné 440 frtra b. ingatl. nov. 2. Szombathelyen. Horváth Pál 2600 frtra b. ingatl. decz. 9 Győrben. Merche Katalin 792 frtra b. ing. nov. 9. Verden (Segesvár). Michile Paraskiva 556 frtra b. ingatl. nov. 16. Longadáron (Segesvár). Schwartz Józsefné 680 frtra b. ingatl. okt 19. Oláh-Baksán (Szilágy-Somlyó) Ilkits Teofine 500 frtra b. ingatl. okt. 6. Versetzen. Törzsök Mátyás 1666 frtra b. ingatl. okt. 9. Győrön. Ivanitska Fülöp 2700 frtra b. ingatl. okt. 15. Győr. Mondjik János 870 frtra b. ingatl okt. 28. Kalazon (pestvidéki törvsz.) Nagy Zsigmond 604 frtra b. ingatl. Sz-Udvarhelyen Mallasik József 650 frtra b. ingatl. okt. 26 Dághon (Esztergom). Rakács Ferenczné 332 frtra b. ingatl. okt. 2. Galántán. Markovics Pinkász 1650 frtra b. ingatl. okt. 11. Kováson (N-Szombat). Oláh István 2900 frtra b. ing. okt. 22 Málczán Téby Mihály 1100 frtra a. ingatl. okt. 9. Nagyvárad. Ludányi Ferencz 12 0 forintra b. ingatl okt. 7. Gy.-Patán (Gyöngyös) Timko András 1060 frtra b. ingatl. okt. 25. Alsó-Körtvélyesen Bodó József 427 frtra b. ingatl. okt. 29. Kolozsvár. Toka Zsigmondné 15,000 frtra b. ingatl. okt. 20. Tasnádon. Csécsi Borbála 1142 frtra b. ingatl. okt. 13. Avasujváros (Szatmárnémeti.) Malovik Márton 650 frtra b. ingatl. decz. 3. Szeniczen. Szieb János 32 9 frtra b ingatl. okt. 4. Lieblingen (Csákova.) Bus János 420 frtra b ingatl. okt. 22. Deakin (Galantba) Adamovics György 1000 frtra b ingatl. okt. 9. Verseczen Hits Vitalis 3100 frtra becsült ingatl. okt. 11. Versecz. Gede István 2119 frtra b ingatl. okt. 29. Péren (Győr.) Tomaska Erzsébet 430 frtra b. ing. decz 7. N-Szombat. Olasz Antalné 509 frtra b. ingatl. nov. 13. Sz.-Udvarhelyen Ifj. Bóné Sámuel 680 frtra b ingatl. október 11. Szilágy-Somlyón. Rákóczy Sándor 13968 forintra becsült ingatlana nov. 17. Domanyikon (Korpona) Szőcs György 311 frtra b ingatl. okt. 12. Magyaron (Szász-Régen) Szőcs Gábor 430 frtra b. ingatl. nov 3. N.-Litkén (Szombathely.) Simon Ferencz 806 frtra b. ingatl okt 19. Szombathelyen. Timár József 965 frtra b. ingatl. Zsigárdon (Galantán.) Mathisz Mihály 2730 frtra b. ingatl. okt. 16. Gyarmathán. Vida János 250 frtra b. ingatl okt. 16. Roska Petre 777 frtra b. ingatl okt 12. Szász-Erkeden (Teke.) Koseez József 1367 frtra b. ingatl nov. 4. Nagyszombat. Kuntu Lajos 414 frtra b. ingatl. okt. 25. Bazádon (Maros-Vásárhely.) Szántó Sámuel 13,678 frtra b. ingatl. okt. 22. M.-Kásonyban (Beregszász.) Adler Szilárd Lajos 5144 frtra b. ingatl. okt. 20. Pozsony. Filep Péter 407 frtra b. ingatl. okt. 14. Kolozsváron. Pfanczelt József 3000 frtra b. ingatl. okt. 22. Dévényujfalusin (Pozsony.) Török Tamás Marton 1584 frtra b. ingatl. okt. 15 Kolozsvár. Stephanya János 2000 frtra b. ingatl. okt. 13. Késmárkon. Roth Károly 1100 frtra b. ingatl. okt. 19. Deésen. Petrovics Lajos 3072 frtra b. ingatl. okt. 23. Galanthán.

Csödmegszüntetés Breier Dávid nagyszebeni bőrkereskedő ellen

Pályázat. A károlyfalvi kir. jbiróság jbirói, a bpesti ipartanodánál gépészeti tanári, a kaposvári ügyészségnél alügyészi, a székelykereszturi kir. jbiróságnál aljegyzői állomásokra.

—

A kis lottó huzása.

— Szept. 29-én. —

Brünn 71 44 89 68 52

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

Elhaltak Budapesten szept. 28.

Marevics Lajos 30 é. czipész VII. k. kertész-utcza 24. agyhüdés — Kurutz Károly 30 é. napszámos, lakástalan. tüdővész. — Urtan Lehner Zsuzsánna 47 é napszámosné. IX. k kis-főutcza 10. szivbaj. — Palkovszky Béla 39 éves napszámos. VI k. sziv-utcza 15, tüdővész. — Donkó Zsuzsanna 25 é. napszámosnő VI k. hajós-utcza 39. hagymáz. — Kastle Pál 7. é. ... bélést. agysorv. — Suranyek Antal 28 é. napszámos VIII. k. Szerdahelyi u. 16. szivbaj. — Trenko Harsányi Zsófia 57 é. napszámosné VIII. k. Rákóczy tér 16. alhasi álképlet. — Gasparik Mátyás 57 é. napszámosnő V. k. nádor u. 54. tüdővész, — Széchenyi Ádám 59 é. napszámos II. k. Rózsa u. 80 rák. — Steinhaus Kramer Carolin 30 é. órás neje VI. k. gyár u. 15 elvérzés. — Reiter Irma 15 é. kádármester leánya VI. k. Dávid u. 7. tüdővész. — Thaler Ferencz 47 é. szőllős III. k. András utcza sérv. — Epstein Lipót 30 é. kereskedő. V. k. Katona-utcza 17. tüdőlob. — Lindmayer Franciska 1 é. kőmüves leánya. VII. Bem-utcza 79 téllob. — Bolik Aurelia 7 é. tanár leánya. VIII. k. nagytemplom-utcza 30. himlő.

IDEGENEK NÉVSORA.

Arany sas szálloda.

Bakay P. birt. T.-Szt-Sólna. Bakay J. birt. T-Szt.-Solna. Sibó Gy birt. Abony. Kandó J. mgzóné Domon. Tóth A. tan. Szeged.

Erzsébet szálloda.

Prónay I. fldb Romhány. Bertényi J. mgzóné Győr. Nagy J. fldb Nógrád. Ocsovszky F. jbiró Vágujhely. Schneider J. tanar Pécs. Cziffra K. hivti Sopron. Hoblik A. ügyv. Tinnye. Várady L gyógysz. Szentes. Safáry E. tisztviselő Kalócsa. Kápácsy J. tvsz. irnok Eger.

Orient nagy szálloda.

Váradi G gyógysz. Szentes. Tausz D. fldb Győr. Alberti J. fldb Csalóköz. Petykó P. fldb Kovacsi. Kander S fldb Szt.-Miklós. Jelinger M. kdő Bécs. Lang H kdő Lincz. Fiber J. kdő Miskolcz. Welman S. kdő N. Várad. Herz R. kdő Ujhely. Pick J. kdő Kassa. Ugron J. gazd. Kovászna. Huber K. jegyző Ujfalu. Radimetzky F. mérn. Galiczia. Dunder L. mgzó Berlin. Spigel J. kdő Debreczen. Kohári K. gazd. Köbölkut. Jámbory mgzóné Szeged.

Fehér ló szálloda.

Krizsán P. fldb Nógrád. Dr Káboli Gy. Püspökfülek. Szepesi K. lelk. Püspökfülek. Gobl J. kdő Metzenzeff. Hajkeő L. tanárj. Budapest. Soltész K. mgzó M-Sziget. Lukács G ügyv. Nagykáta. Kulisza J. mérn. Krakkó. Lendvay N. szin. Árokszállás. Bányai J. szinész Árokszállás.

Nemzeti szálloda.

Dr. Spóner A. kp N-Lemnitz. Potoczky D. képv. Megyaszó. Pilisy N. képvis. Kis-Várda. Török J. és fia R.-Szombat. Bógyay A. birtné Cs-Rendek. Torday E. ügyész Ungvár. Petza J. mgzó Szőrény. Neuerer I. mgzó Szőrény. Lichtneker M. szállt. Szőrény. Brankovics J. birt. Szőrény. Jamesnyi M jegyző Szőrény. Diemer K. kdő Szőrény. Tüszfas I kdő Karánsebes. Obermüller H. hdn Szolnok. Huszár J. jegyző D-Földvár. Marffy E. fldb Somogy.

Europa szálloda.

Roschau V. lovag Bécs. Popper de Podhrágy A. Bécs. Guttmann de Gelse N.Kanizsa. Schuschnitz G. mgzó Bécs. Landwehr H. kdő Salzulfen. Alphonse Carloz gyár. Páris. Csoly J. fldb Pancsova. Arkwright A. mgzó London. Bartlitt R. mgzó London. Stone M. mgzó Liverpool. Dr. Ehrlich ügyv. Brünn.

Hungária szálloda.

Neumann A. birt. Barmen. Funke E. kdő Bécs. Kossáry M. kdő Bécs. Beilicza F. kan. Zólyom. Schmidt F. fldb Eszék. Ronay F. képv. Szt.-Iván. Gühler F tiszt. Magdeburg. Skultéty Zs. bir. Baja. B. Ozekoviczky Gy. Zágráb. Stanek F. kap. Zólyom. Domglás E mgzó Amerika. Nebits Gy. kap. Belgrád. Berencs H kdő Bécs. Hinrichten M. kdő Bécs. Fuchs E. kdő Bécs. Joachims L. ügyv. Győr. Mathe A. techn. N.-Kőrös.

Pannonia szálloda

Soós J. birt. Debreczen. Gröber L. birt, Eger. Madocsári F. birt. Liptó. Bölcsházy J. birt. Liptó. Andaházy P. birt. Madocsa. Greif M. gazda Békés. Roth L. gépész Kassa. Singer J. kdő Arad. Neuman S vállal. Szeged. Figdor V. kdő P.-Ladány. Grimm A intéző Gy.-Pata. Nagy P. szinész Szeged. Wilhelmi A. mgzó Kassa. Wiener M. müvésznő Bécs.

Vadászkürt szálloda.

Szabó J. képvis. Csáktornya. Weisswasser F. szállné Bécs. Wuscie J. képv. Zágráb. Janky A alezr. Magyarorsz. Klobad F főhadn. Miskolcz. Josipovic H. fldb Károlyvár. Szabó V. lelk. Somogy. Sukitzal I. gyógysz. Várallja. Schöner J. ügyv. Szegszárd. Grubern F. hivtl Magyaror. Bács Gy kdő Brod. Sehnec F. kdő Römscheid. Zampa R. kdő Bécs.

Angol királynő szálloda.

Gr. Walkenstein S. Bécs. Gr. Wimpfen S. fldb Bécs. Gr. Nugent A. fldb Zágráb. Gr. Roggendorf R. Rogendorf. Offenheimer K. fldb Stanisics. Bezerédy P. flb Sz.-Fehérvár. Kiss P. mgzó Páris. Supka H. apát Zircz. Dantzenberg J. ig. Prága. Wogg V. mérn. Cilli. Dr. Révész B. ügyv. Stansics. Fanandecz M. J. New-York. Fritsch J. kdő Bubensch. Rosenberg M. kdő Debreczen. Rosenthal M. kdő Bécs. Sommer M. kdő Bécs. Stoyesevics M. P. kdő Belgrád. Petrovics P. kdő Belgrád. Laad H. kdő Bécs.

NYILT-TÉR.

Közvetlen forrásból

salon-garniturákat

az ujabb mintáju (**Renaissance-stilus**) nagy választékban megrendelhetni, üzletem legjobb alkalmat nyujt. — **Minthogy magam készitem a munkát,** természetes is, hogy az árak a legolcsóbbak. Rendes vevők általam megrendelt garniturák mindenkor nálam megszemlélhetők. **Terem: I. emelet, váczi körut 13. sz.,** a lipótvárosi templom átellenében. 657

Tisztelettel

Karner J., kárpitosmester.

Központi levelezési-intézet

Budapest, sugár-ut 67. sz. a.

kereskedelmi-, ipar- és **hitelviszonyok, kölcsönök,** továbbá **bérletek, földbirtokok eladása** és **vétele** valamint minden egyéb ügyletek iránt jutányos dij mellett a **legmegbizhatóbb felvilágositást** nyujt, s ezekre vonatkozó, valamint minden egyéb bizományt ugy a bel- mint külföldre nézve készséggel vállal el. Kivánatra dijszabás küldetik.

Ezen intézet azonkivül **levelek, ajánlatok, folyamodványok** s mindennemü **okirat** szerkesztését, ugyszintén az **országban divó** és minden **élő nyelvre** való forditást is elvállalja. 642

Huzás f. é. oktober 1-én.

Igérvények

hitelsorsjegyre 4½ frt és 50 kr bélyeg | **Bécs községi sorsjegy** 2 frt és 50 kr bélyeg

főnyeremény 400,000 frt o. é.

árusit

LUEFF M. illatszerész, **Budapest váczi-utcza 28. sz. a.** 739

Amerikai szabadalm. esernyők,

ugyszintén mindenféle más rendszerüek ajánltatnak a legolcsóbb gyári árak mellett.

RANZENBERGER testvérek,

Budapest, váczi-utcza 18., koronaherczeg-utcza 9., hatvani-utcza 16.

751

BUDAPESTI SZINLAPOK.

Nemzeti szinház.

Kedd, szept. 30 án

WILTNÉ asszony, cs kir. udvari és kamara énekesnő vendégjátékául.

A TROBADOUR

Opera 4 felv. Irta Cammarano Salvator. Olaszból forditotta Nádaskai L. Zenéjét szerzette Verdi.

Személyek:

Fernando	Tallián	Ines,	Schmidné
Luna, gróf	Malecky	Ruis	Kiss D.
Leonora	WILTNÉ assz	Hirnök	Törzsök
Azucena	Bartolucci	Egy czigány	Sebestyén
Manrico	Perotti		

Az opera után:

ROCOCO.

Ballet 1 felv. Szerzette és betanitotta Campilli Frigyes balletm. Kezdete 7 órakor.

ORSZ. SZÉCHENYI KÖNYVTÁR

Népszinház.

BLAHÁNÉ LUJZA assz. mint vendég.

Uj betanulással és uj szereposztással:

A becsület szegénye.

Eredeti népszinmü dalokkal 3 felv. Irta Makróczy János, zenéjét Tisza Aladár. — Személyek:

Nyomárkai	Horváth V.	Imre	Vidor
Bakajsza	Kovács I.	Suhajda	Tamássy
Szakonyi	Eőry	Czilinderes	Rákosi Szidi
Gencsy Antal	Egri	Fiskáris	Kacsó Kar.
Patakyné	Sziklai E	Lapczop Sári	Béni Irma
Bandi	Ging Anna	Hiphopp	Bodor Etel
Virslis	Klárné	Góes Pesta	Sánta
Nyakigláb	Solymosi	Czinzár	Ujvári
Szomotorné	Pártényiné	Gaal Klári	Blaháné L.

Kezdete 7 órakor.

Meteorologiai jegyzetek.

A meteorologiai magy. kir. központi intézet időjárási távirati jelentései 1880. évi szept. 29-ről, reggeli 7 óra.

Észlelési állomás	Légnyomás mm.	Hőmérséklet C°	Szél iránya	Szél erősség	Felhőzet
Bregenz	772.1	+4.6	—	—	derült
Prága	773.1	+9.9	É	1	"
Bécs	770.6	+12.0	ÉNy	2	borult
Sopron	—	—	—	—	—
Magyar-Óvár	769.4	+10.6	ÉNy	2	derült
Trencsén	768.1	+9.2	Ny	1	felhős
Beszterczebánya	768.3	+10.4	É	3	"
Budapest	767.5	+11.0	—	—	—
Szolnok	766.4	+11.1	—	—	derült
Debreczen	766.7	+11.0	É	4	felhős
Ungvár	765.8	+10.2	E	1	"
Szatmár	—	—	—	—	—
Nagy-Szeben	765.9	+9.3	DK	1	—
Orsova	767.5	+11.4	—	—	borult
Temesvár	—	+9.0	ÉNy	1	felhős
Szeged	—	—	—	—	—
Csáktornya	768.3	+11.8	É	3	felhős
Zágráb	768.7	+13.4	ÉK	2	borult
Fiume	769.3	+16.5	ÉK	4	derült
Pola	767.7	+14.6	ÉK	1	"
Lesina	—	+17.1	ÉK	4	"
Selmeczbánya	—	—	—	—	—

A megelőző 24 óra alatti tünemények. A légnyomás kevéssel emelkedett, Orsován 3.4 mm.-rel. A hőmérsék keveset változott. Eső Bécs 1, Beszterczebánya 3, Szolnok 2, N.-Szeben 2, m. m. Ozon Budapesten nappal 4, éjjel 9.

Vasut közlekedési utmutató.

A vonat indul.	A vonatok minősége	Indulási idő
Az osztrák államvaspálya indóházából.		
Budapestről—Vácz, Esztergom, Pozsony, Bécs felé a	gyors vonat szem. vonat " " vegyes von.	8 óra 10 p. regg 2 óra 50 p. d.u. 9 óra 20 p. d. e. 9 óra 30 p. este
Budapestről Érsek-Ujvárig	" "	11 óra 35 p. d.e.
Budapestről Nagy-Marosig	" "	4 óra 55 p. d.u.
Budapestről Czegléd, Szeged, Temesvár, Orsova felé	gyors vonat szem. " " "	10 óra 5 p. este 6 óra 55 p. reg 6 óra 05 p. este
Budapestről Czegléden keresztül, Szolnok, Arad, Temesvár felé	szem. vonat " "	7 óra 30 p. regg 6 óra 25 p. este
Budapestről Czegléden keresztül Püspök-Ladány, N.-Várad, Kolozsvár felé	gyors vonat szem. vonat " "	10 óra 5 p. este 6 óra 55 p. 6 óra 05 p. este
Budapestről Czeglédig	vegyes von.	2 óra 45 p. d. u.
A magyar államvasut (losonczi) indóházából.		
Budapestről Hatvan, Losoncz, Ruttka, Oderberg felé	gyorsvonat szem. vonat vegyes von	6 óra — p. regg 7 óra 34 p. regg 3 óra — p. d. u.
Budapestről Hatvan, Miskolcz felé	gyors vonat szem. vonat vegyes von.	10 óra 50 p. este 7 óra 34 p. regg. 5 óra 42 p. d. u.
Budapestről Hatvan, Miskolcz, Kassa, felé	gyors vonat szem. vonat	10 óra 50 p. este 7 óra 34 p. regg.
Budapestről Hatvanig	helyi vonat	9 óra 50 p. d. e.
A déli vasut (budai) indóházából		
Budapestről, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof, Trieszt felé	szem. vonat gyors vegyes von.	7 óra 10 p. regg 5 óra d. u. 7 óra 45 p. este
Budapest Székesfehérvár felé	" "	11 óra — p. d. e.
Budapest Kanizsa felé	" " szem. vonat	7 óra 45 p. este 7 óra 10 p. regg
Budapest Székesfehérvár, Veszprém, Kis-Czell, Szombathely, Grátz	gyors von. szem. vonat gyors von.	5 óra — p. d. u. 7 óra 10 p. reg 5 óra — p. d. u.

A vonat megérkezik.	A vonatok minősége	Megérkezési idő
Az osztrák államvasut indóházába		
Bécs, Pozsony, Esztergom, Vácz felől a	gyorsvonat " " személy von. " " vegyes von.	2 óra 31 p. d. u. 9 óra 45 p. este 5 óra 38 p. " 5 óra 57 p. regg. 12 óra 30 p. d. u.
Érsekujvárról Nagy-Marosról		8 óra 28 p. regg.
Orsova, Temesvár, Szeged, Kecskemét felől a	gyorsvonat szem. vonat	7 óra 30 p. regg. 8 óra 45 p. este
Kolozsvár, Nagy-Várad, Püspök-Ladány, Arad, Szolnok felől	gyors vonat szem. vonat vegyes von.	8 óra 50 p. regg 7 óra 30 p. regg 8 óra 45 p. este
Czeglédről		5 óra 20 p. regg.
A magyar államvasut (losonczi) indóházába.		
Oderberg, Ruttka, Losoncz felől	gyorsvonat vegyes von. " "	11 óra 6 p. éjjel 12 óra 20 p. d. u 7 óra 58 p. este
Miskolcz, Hatvan felől	gyors vonat szem. vonat vegyes von.	7 óra 33 p. regg 7 óra 58 p. este 12 óra 20 p. d. u
Kassa, Miskolcz, Hatvan felől	gyors vonat szem. vonat	7 óra 33 p. regg. 7 óra 58 p. este
Hatvanból	helyi vonat " " " "	6 óra 17 p. regg 9 óra 47 p. d.e. 6 óra 22 p. este
A déli vasut (budai) indóházába.		
Triesztt, Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár felől	gyors vonat szem. vonat	8 óra 47 p. este 7 óra 39 p. reg.
Grátz, Szombathely, Veszprém felől	vegyes von. vegyes von.	3 óra 58 p. d. u 8 óra 35 p. d. e.
Győr, Pápa, Kis-Czell felől	szem. vona	8 óra 26 p. este
Kanizsáról	vegyes von.	2 óra 14 p. d. u.

Hajó-közlekedési utmutató.

Indulás

Budapestről Bécsbe indul ... 6 órakor este
Budapestről Ujszőnybe indul ... 2 " délut.
Budapestről Dömösre indul ... 4 " délut.
Budapestről Mohácsra indul ... 12 " délben
Budapestről Paksra indul ... 11 " dél e.
Budapestről Orsova Galaczra (vasárnap, szerdán és pénteken) indul ... 11 " éjjel
Budapestről Zimonyba (kedden, csütörtökön, szombaton, minden állomást érintve, és vasárnap, szerdán és pénteken korlátolt állomás érintéssel) indul ... 11 " éjjel

Érkezés.

Bécsből Budapestre érkezik ... este 6 óra után
Uj-Szőnyből Budapestre érkezik ... reggel 8 óra után
Dömösről Budapestre érkezik ... reggel 7 óra után
Mohácsról Budapestre érkezik ... reggel 4 óra után
Paksról Budapestre érkezik ... reggel 2 óra után
Galacz-Orsováról Budapestre érkezik ... délután 3 óra után
Zimonyból Budapestre érkezik ... délután 3 óra után

Vizállás és időjárás.

Szeptemb.	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik:	Időjárás
29	Budapesten	3.73	—	áradó	borult
29	Pozsony	3.11	—	apadó	száraz
29	M.-Szigeten	0.84	—	"	borult
29	Szatmáron	1.60	—	áradó	—
29	Tokajban	1.00	—	apadó	derült
29	Szolnokon	0.90	—	áradó	felhős
29	Szegeden	1.46	—	—	—
28	Aradon	—	0.08	"	"
28	Becskereken	0.50	—	apadó	"
28	Bezdánnál	—	—	áradó	—
28	Verbászon	—	—	—	—
9	Eszéken	—	—	—	—
29	Barcson	—	—	—	—
29	Sziszeken	2.00	—	apadó	—
29	Orsován	3.49	—	—	—
—	Ujvidéken	—	—	"	felhős

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzetei (azonos a P. Lloydéval) szeptember 29.

Termény	Irány	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm frttól	frtig	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm frttól	frtig
Buza							
tiszavidéki uj	szilárd	74	—	—	75	11.25	11.35
" "		76	11.45	11.55	77	11.60	11.65
" "		78	11.75	11.85	79	11.90	11.95
" "		80	12 —	12.05	91	—	—
tiszavidéki uj	"	74	—	—	75	—	—
" "		76	—	—	77	—	—
" "		78	—	—	79	—	—
" "		80	—	—	81	—	—
pestvidéki uj	"	74	—	—	75	11.15	11.25
" "		76	11.35	11.45	77	11.50	11.55
" "		78	11.60	11.65	79	11.70	11.80
" "		80	11.85	11.90	81	—	—
pestvidéki uj	"	74	—	—	75	—	—
" "		76	—	—	77	—	—
" "		78	—	—	79	—	—
" "		80	—	—	81	—	—
fehérmegyei uj	"	74	—	—	75	11.25	11.35
" "		76	11.45	11.55	77	11.60	11.65
" "		78	11.75	11.85	79	11.90	11.95
" "		80	12 —	12.05	81	—	—
m. éjszakk. uj	"	75	11 —	11.10	76	11.20	11.20
" "		77	11.35	11.40	78	11.45	11.50
" "		79	11.65	11.70	80	11.75	11.80

Termény	Irányzat	Faj	Minőség hektoliterenk.	Ár 100 kilogrammként frttól	frtig
Rozs uj	szilárd	—	70—72	10 —	10.25
Árpa "	"	takarmány	60—62	6.30	6.50
" "	"	égetni való	62 64	7.10	7.45
Zab "	"	sörfőzdei	64—66	8.20	9.20
Tengeri ó	"	—	37—40	5.85	6.10
" "	lanyha	bánsági	75	7.90	7.95
Köles ó	"	másnemü	73	7.80	7.85
Repcze uj	"	—		5.75	6 —
" "	"	káposzta bánsági	nélkül	12 4/8	12 6/8
				—	—

Szokványgabona, határidőre	Irányzat		100 kilogramm ára áruban	
buza	csendes	tavaszra	11.40	11.45
"	"	őszre	11.22½	11.27½
"	"	október	—	—
tengeri	lanyha	1881 május—jun.	6.12	6.17
zab	"	tavaszra	6.30	6.35
"	"	őszre	6.20	6.25
repcze k. rep.bánsági		aug.—szeptemb, julius—auguszt.	—	—

Szilva lanyha bosn hord. p. 18 75 á 19.50 zsák p.17 20 á 18 30 szerb. h. 16.10 á. 16 30
Szesz csendes p 31 75 —.— áru 32 75
Szesz csendes élesztő p 33 50 á 34 —

Értékpapirok

Államadósság	Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar vasuti kölcsön á 120 frt 5%	122 —	122.25
" " " 120 frt egyes darabokban 5%	122.50	123 —
Gömöri államvasuti záloglev. 5%	—	—
Magyar keleti vasut áll.-kötv (elsőbbs.) adóm. 1869-ről 5%	80.50	81 —
" " " ar. v. ezb. 1873-ról 5%	96.50	97 —
" " " államkötv. ar. 1876-ról 5%	84 —	85 —
" nyeremény-kölcsön 100 frt	107 —	107.50
" " 50 frt	106.50	107.—
Tiszai és szegedi sorsjegy-kölcsön 4%	106.75	107
1871-iki magyar államk.-kölcsön v. strl. f. ez. 5%	—	—
1872-iki " " v. strl. f. ez. 5%	—	—
Magyar aranyjáradék 6% adómentes	107 —	107.15
" földtehermentesitési kötvények 5%	94.75	95.25
" " 1867. záradékkal 5%	93.75	94.50
" " temesi 5%	93.50	93.75

Értékpapirok

	Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal 5%	93	93.50
" " horvátországi 5%	—	—
" " erdélyi 5%	93.75	94.25
Magyar orsz. jel. urbéri válts. kötv. (100 frt) 5%	90.75	91 —
Szőlődézsma váltsági kötvény (100 frt)	93.50	94 —
Magyar kir. pénztárjegyek 6 hóra (100 frt)	—	—
Osztrák államadósság papirban 5%	71 —	71.25
" " ezüst kamat jan.—jul. 5%	72.25	72.75
" " apr.—okt. 5%	72.25	72.75
Osztrák aranyjáradék 4 kamat	87.25	87.75
Osztrák államadósság kisorsolással 1860-ból á 500 frt	130.50	131 —
" " 1860-ból á 100 frt	132.50	133.50
" " 1864-ből á 100 frt	171.50	172.50
" " 1864-ből á 50 frt	170 —	171 —
Pest város kölcsöne 1870-ből 6%	102.50	103 —
" " 1871-ből 6%	102.50	103 —

Értékpapirok

Osztalék 1879-re	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
	Bankok.			
12 —	Ált. m. municip. hitelb.	befiz. 200 frt	—	—
9 —	Angol-osztr. bank	" 120 "	116 —	117 —
—	Franko-m. b. lesz. a.	" 200 "	—	—
—	Horvát leszámitoló-bank	" 200 "	—	—
4 —	Iparbank, budapesti	" 100 "	49 —	50 —
—	Kisbirt. földh.-intézete	" 80	—	—
—	Közp. ipartárs. hitelint.	" 100 "	—	—
2 —	Lipótv. bank r.-társ.	" 140 "	—	—
—	Magy. ált. földh. r.-társ.	" 100 "	—	—
25 —	Magy. ált. hitelb.	" 200 "	247 —	247.50
—	Magy. jelzálog hitelb.	" 100 "	75	76 —
17 —	Magy. lesz. és pénzváltób.	" 100 "	121.75	122 —
18 —	Osztrák hitelintézet	" 100 "	279.70	280. —
—	Osztr.-magyar bank	" 300 "	820 —	825 —
—	I. magyar iparbank	" 150 "	154. —	156 —
—	I. magy. iparb. II. kib.	" 150 "	—	50 —
42 —	Pesti keresked. bank	" 500 "	620 —	622 —
7.—	Pest-budai kézm. bank	" 100 "	—	—
—	Sziszeki hitelbank	" 100 "	—	—
7 —	„Unio" bank	" 100 "	106 —	107 —
	Biztositó társulatok.			
200.—	Első magy. biztos. társ.	befiz. 1000 frt	3650 —	3700 —
—	Magy.-francz. bizt. társ.	" 50 "	—	—
90 —	Pannonia viszb. társ.	" 300 "	1090 —	1110 —
—	Pesti bizt. intézet	" 100 "	—	—
—	Unio viszbizt. társ.	" 800 "	—	130 —
	Gőzmalmok.			
—	Concordia malom	befiz. 500 frt		
—	Első budapesti	" 500 "	496.—	505 —
—	Erzsébet sz. n. átv. j. nélk.	" 200 "	1375 —	1385 —
30.—	Erzsébet malom II. kib.	" 70 "	225 —	228 —
40 —	Hengermalom	" 500 "	218 —	220 —
75 —	Lujza szelv. nélk.	" 160 "	650 —	660 —
50 —	Molnárok és sütők	" 200 "	234.—	235 —
50 —	Pannonia szelv. nélk.	" 1000 "	320 —	325 —
200 —	Viktoria	" 300 "	1065 —	1090 —
200 —			427 —	430 —
	Közlekedési vállalatok.			
—	Alföld-fiumei	" 200 "	153 —	154 —
—	Báttaszék-dombovári	" 200 "	—	—
—	Déli vasut	" 200 "	80 —	81 —
—	Északkeleti vasut	" 200 "	142 —	143 —
—	Erdélyi vasut	" 200 "	135 —	136
—	Győr-sopron-ebenfurthi vas.	" 200 "	—	—
—	Kassa-oderbergi vasut	" 200 "	127.50	128 —
—	Osztrák államvasut	" 200 "	275.—	276.—
—	Pécs-barcsi vasut	" 200 "	—	—
—	Tiszavidéki	" 200 "	—	—
			243 —	243.50

Értékpapirok

Osztalék 1879-re	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
6 —	Osztr. dunagőzhajózási társ.	" 500 "	90 —	92 —
24 —	Budai hegypálya	" 100 "	371 —	372 —
—	Pesti közuti vaspálya	" 200 "	202 —	—
	" " " élv. jegy.	" — "		
	Takarékpénztárak.			
—	Budapest III. kerületi	" 50 "	—	—
—	Czeglédi	" "	—	—
9 —	Országos központi	" 100 "	149.50	150 —
225 —	Pesti első hazai	" 1000 "	3775 —	3800 —
30 —	Pest-budai fővárosi	" 200 "	430 —	433.—
4 —	Pest-külvárosi	" 150 "	73 —	75,—
—	Pakracz-daruvár-kutinjai	" 50 "	—	—
—	Vas-zalamegyei első	" 100 "	—	—
	Különféle vállalatok.			
7 —	Alagut	befiz. 105 frt	100 —	103 —
—	Ált. waggon-kölcsönző trs.	" 80 "	—	—
30.—	Franklin-Társulat	" 150 "	153 —	155 —
24.—	Ganz és társa vasöntőde	" 400 "	485 —	488 —
12.—	Gschwindt-féle szeszgyár	" 200 "	315 —	320
26.—	Gyapjum. és biz. e. m.	" 200 "		
40.—	Keresked. test. épülete	" 210 "	535	550
50.—	Könyvny. „Athenaeum"	" 200 "	559	555
—	" Pesti részv.-társ.	" 500 "	640	660
—	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	" 200 "	129 —	130.50
—	Pesti épitő-társaság	" 85 "	—	—
—	Rima-murányi vasmű	" — "		—
7.—	Salgó-tarjáni kőszénb.	" — "	109 —	110 —
15.—	Salgó-tarjáni vasöntőde	" 100 "	136 —	136.50
—	Schlick-féle vasöntőde	" 100 "	163 —	165 —
40.—	Serfőzde első magyar	" 200 "	580	584
20 —	Sertéshizlaló	" 500 "	192 —	195
—	Sóskuti kőbánya	" 200 "	32 —	33 —
—	Spodium és csontlisztgyár	" 200 "	275	—
—	Szálloda-részvénytárság	" 200 "		
—	Tégla és mészégető ujlaki	" 200 "	100 —	103 —
—	Téglagyár, kőbányai	" 180 "	166	168
	Záloglevelek.			
	Magy. földh. int. papir érték	5½%	100.50	101 —
	" " " "	5%	99.50	100 —
	" " " "	4½%	92.25	92.75
	" " " arany v. ezüst	5%	117.50	118 —
	" jelzálogbank	5½%	98 —	98.50
	" ált. földh. részv. társ.	6%	105.—	105.50
	" " " "	5½%	100.50	101 —
	Osztr.-magyar bank p.p.	5%		—
	Osztr.-magyar bank o. é.	5%	102 —	102.50
	Pesti magy. kereskedelmi bank	6%	101.75	102.25
	Pesti magy. kereskedelmi bank	5½%	100.50	100.75

Értékpapirok

		Utolsó árkelet pénz	ár
Kisbirtokosok földhitelintézete	7%	—	—
" "	6%	—.—	—
„Albina" tak. és hit. int.	6%	98.—	98.50
Elsőbbségek.			
Báttaszék-Dombovár-zákányi vasut	befiz. 200 frt 5%	80.50	81
Dunagőzhaj. társ.	" 300 " 5%	—	—
" "	" 100/200 " 5%	—	—
Észak-keleti vasp. 5%	befiz. 300 frt	83 —	83.50
" " " ar. 5%	" 300 "	—	—
" " " ar. 6%	" 1000 "	—	—
Magy.-galiczia vasp. 5%	" 100 "	—	—
M. vas. els. kölcs. beruh. czél. ar.	" 300/1000 "	—	—
I. erdélyi vaspálya 5%	" 200 "	80.50	1 50
Győr-sopron-ebenf. vas. 6%	" 200 "	—	—
Kassa-oderbergi vasut 5%	" 200 "	86 —	86.50
K.-oderb. v. (ep.-tarn. v.) 6%	" 300 "	—	—
" " (osztr. v.) 6%	" 200 "	—	—
" " (m.-v.) 5%	" 200 "	—	—
Osztr. állami vasut 5%		—.—	—.—
Tiszavidéki vasut 5%	" 100 "		
Budapesti lánczhid 6%	" 100 "	102.25	102
Budapesti malom 6%	" 100 "	—	—
Kőszén és téglagy. kötv. 6%	" 100 "	—	—
Lloyd- és tőzsde-épület 6%	" 100 "	99.75	4
Magánsorsjegyek.			
Osztrák hitelintézet		179 —	180.25
Pénznemek.			
Cs. kir. arany (vert)		5.64	5.65
Cs. kir. arany (kör.)		5.63	5.64
Osztrák-magyar 8-frtos arany		9.42	9.43
20-frankos arany		9.42	9.44
Török aranylira			
Osztrák és magyar ezüst			
Német birod. bankj. 100 márkáért		58.25	58.30
Váltók árfolyama. (3 hóra.)			
Német bankpiaczok 100 márk	4%	57.4	57.55
Amsterdam 100 hollandi frtért	3%	97.40	97.60
Brüssel 100 frankért	3%	—	—
Páris 100 frankért	2½%	46.50	46.60
Marseille 100 frankért	3%	—.—	
Svájczi pénzpiaczok 100 frkért.	2½%	46.4	46.50
Zürich 100 frankért	2½%	46.40	46.50
London 10 font sterlingért	2½%	118.20	118.35
Szentpétervár 100 rubelért	6%	—	—
Milánó 100 lire nuovo ital.	4%	—	—

Bécsi tőzsde szept. 28.

A. Államadósság 100 frt.		Pénz	Áru
Egységes járadék, jegy. máj.—nov.	5%	71.05	71.20
" " feb.—aug.	5%	71.10	71.25
" ezüst. jan.—juli.	5%	72.20	72.35
" " ápr.—okt.	5%	72.20	72.35
Sorsolással, 1854-ből 250 ft sorsj. pp.	4%	121.—	122.—
" 1860-ből 500 ft o. é.	5%	130.50	131.—
" 1860-ből 100 ft	5%	132.50	133.—
" 1864-ből 100 ft		171.25	171.75
" 1864-ből 50 fr.		170.75	171.25
Como járadék 42 lira		27.—	29.—
Államjószági jelzáloglevél 120 ft	5%	143.—	144.—
Osztr. kincstári jegyek 100 ft	5%	100.25	100.75
Osztr. arany rente	4%	87.15	87.30
B. Földteherm. k. 100 frt pp.			
Csehországi	5%	104.50	—.—
Bukovinai	5%	95.50	96.50
Galicziai	5%	97.	97.50
Karinthiai	5%	98.—	—.—
Krajna és tengerparti		101.—	102.
Morvaországi	5%	103.50	104.50
Alsó-ausztriai	5%	105.50	106.—
Felső-ausztriai	5%	102.50	—.—
Salzburgi	5%	100.50	—.—
Sziléziai	5%	99.—	—.—
Stiriai	5%	103.75	104.25
Tiroli	5%	99.—	—.—
Horvát- és szlavonországi	5%	94.50	95.—
Erdélyi	5%	94.—	94.75
Temesi bánság	5%	93.50	94.50
" 1867-iki sorsolási záradék.	5%	93	93.50
Magyar	5%	94.50	95.25
" 1867-iki sorsolási záradék.	5%	93.75	94.25

C. Más közkölcsönök.		Pénz	Áru
Dunaszabályozási sorsj. 100 frtos	5%	113.	113.50
Magy. aranyrente adómentes 100 ftos	6%	116.85	117.
Magy. vas. kölcs. 120 frt,	5%	122.—	122.50
Gömöri államvas. záloglevél 150 frt	5%	—.—	—.—
Keleti vasuti els. 1869 adóm. 100 ft	5%	80.—	80.50
Magy. államkötv. 1873. adóm. 100 ft	5%	97.—	97.50
Magy. állami kötv. 1876 100 ft	5%		
Magy. nyeremény 100 frt		107 —	107.50
" Állami kölcs. 1871. 3 millió	5%	—.—	—.—
" " 1873. 5.400,000	5%	93.	94.
" szőlődézsma-váltság 100 frt.	7%	—.—	
Pestvárosi kölcsön 1871. 100 frt	6%		
Bécs városi kölcsön visz. fiz. 100 frt	5%	102.	102.25
Bécs városi kölcsön 100 ft	5%	116.75	117.25
Török vasuti kölcs. 400 frc. kam. nélküli		13.—	15.25
D. Bankok részvényei.			
Angol-osztr. bank 200 ftos 120 ft bef.	5%	117.—	117.25
Magy. ált. földh. r. 200 ftos 70% bef.	5%	—.—	—.—
Osztr. földh. int. 200 ftos 40% bef.	5%		
Keresk. és kézm. hitelint. 160 frtos	5%	279.50	279.75
Magy. ált. hitelbank 200 ftos	5%	247.50	248.—
Alsó-ausztriai leszám. társ. 500 ftos	5%	780.—	790.—
Bécsi giró-és pénztáregylet 200 ftos	5%	—.—	—.—
Osztr. jelzál. bank 200 frt. bef. 25%	5%	—.—	—.—
Magy. ált. municip. és hit. 200 frt	5%		
Osztrák-magyar bank 600 frt	5%	816 —	818 —
Unió-bank 100 frt	5%	106.50	106.75
Forgalmi bank ált. 140 frt	5%	126.25	127.
Bécsi bankegylet 100 frt	5%	127.75	128 —

E. Közlekedési vállalatok részv.		Pénz	Áru
Albrecht pálya 200 frt		72.—	73.
Alföld-fiumei pálya N.-Eszék 200 frt	5%	153.—	154.—
Báttaszék-dombovár-zákányi p 200	5%	143.—	144.—
Osztr. dunagőzhaj. társ. 500 ftos pp.	5%	535.—	537.—
Erzsébet pálya 200 frt p. p.	5%	187.50	188.—
" Linez-Budweis 200 frt	5%		
Ferdinánd északi pálya 1000 ft pp.	5%	2440.—	2445.—
Ferencz-József pálya 200 frt	5%	165.60	166 —
Pécs-barcsi pálya 200 frt	5%	—.—	—.—
Károly-Lajos galicziai pálya 200 frt	5%	272.75	273.25
Kassa-oderbergi pálya 200 frt	4%	127.—	127.50
Lemberg-czernovicz-jassii p. 200 frt	5%	163.50	164.50
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt p. p.	5%	670.—	671.—
Osztrák-északnyugati 200 frt	5%	173.—	173.50
Rudolf pálya 200 frt	5%	156.50	157.50
Első erdélyi pálya 200 frt	5%	135.	136.—
Osztrák államvasut-társaság 200 frt	5%	274.25	274.75
Déli pálya 200 frt	5%	80	80.25
Dél-északnémet összekötő p. 200 pp.	5%	133.50	134.—
Tiszavidéki pálya 200 frt	5%	242.75	243.25
Bécsi Tramway 200 frt	5%	208.50	209.—
Magyar-gácsországi pálya 200 frt	5%	138.50	139.
" északkeleti pálya 200 frt	5%	142.—	143.—
M. nyugati székesfeh.-gráczi 200 frt	5%	143.75	144.25
F. Ipar és keresk. vállal. részv.			
Osztrák ált. épitőtársaság 200 frt		—.—	—.—
Innerbergi bányatárs. 200 frt		92	93.
Liesingi sörfőzde 100 frt		52	52.50
Salgó-tarjáni kőszénbány 100 frt	5%		
Bécsi fegyvergyár 100 ftos	5%	156	160

		Pénz	Áru
Pesti ált. waggon-kölcs. társ. 80 frt	5%	72 —	73
Bécsi épitőtársaság 100 frt		30.—	31 —
G. Záloglevelek.			
Osztr. ált. földhitelint. sors. 5% ar. v. ez.		117.—	117.25
" 33 éves visszaf.	5%	100.—	100.50
Osztrák-magyar bank o. é.	5%	102.20	102.35
Osztr. jelzálogbank 10 év visszaf.	5½%	101.50	
Első osztr. takarekp. 5½% 30 év		105.50	105.75
Magyar ált. földhit. részv. társ.	5½%	—.—	—.—
Magyar földhitelintézet	5½%	100.50	101.—
" " aranyban	5%	117.25	118.—
" jelzálogbank	5½%	97.50	98.—
H. Elsőbbségi kötvények.			
Albrecht pálya 300 frt 5% ezüst		89.—	89.50
Alföld-fiumei pálya 200 frt 5% ezüst		89.—	89.50
Báttaszék-domb.-zákányi 200 frt 5% ez.		—.—	81.—
Dunagőzhajózási társaság 300 frt	5%	—.—	—.—
" 200 frt	6%	—.—	108.—
Erzsébet pálya 100 frt 5% ezüst		99.—	99.25
Erzsébet p. 300 frt o.é.5% 1862-ki kibocs.		98.50	99
Ferdinánd északi pálya 100 frt p. p.	5%	105.50	106.—
" " 100 frt o. é.	5%	101.75	
" " 100 frt ezüst	5%	104.—	104.50
Ferencz József pálya 200 frt ez.	5%	99.50	100.—
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst	5%	100.—	101 —
Károly Lajos gácsi pálya 300 frt	5%	101.—	
Kassa-oderbergi pálya 200 frt ez.	5%	—.—	
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt ez.	5%	86.—	86.50

		Pénz	Áru
Lemberg-czern.-jassyi p. I. kib. 300 frt		93.	95.25
" " " II. " 300 frt ez.		93.	93.50
" " " III. " 300		90.—	90.50
Osztr. észak-nyugati pálya 200 ft ez.	5%	100.—	100.25
Rudolf-pálya 300 frt ez.	5%	—.—	93.50
Erdélyi-pálya 200 frt ez.	5%	80.50	81.50
Osztr. állampálya 500 frank	3%	175.—	176.50
" 1874. kib. 500 frank	3%	—.—	
Déli pálya 500 frank	3%	124.—	125.—
" 200 frt arany	5%	111.—	111.50
Dél-északnémet összek.-pálya 100 frt	5%	93.—	94.
" 1879. k. 100 frt	5%	89.50	90.—
Tiszavidéki pálya 1000 frt	5%	98.50	99.25
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt	5%	84 —	84.50
Magyar-nyugati pálya 200 frt	5%	90.	91.—
I. Magánsorsjegyek.			
Hitelintézet 100 frt o. é.		180.—	180.75
Clary 40 frt p. p.		39.—	40.—
Dunagőzhajózási 100 frt p. p.		103.50	104.50
Innsbruck városi 20 frt o. é.		24.	24.25
Keglevich 10 frt p. p.		16.50	17.—
Krakkói sorsjegy-kölcsön 20 frt o. é.		20.	20.50
Laibachi dijsorsjegy 20 frt o. é.		23.	24.
Buda városi kölcsöne 40 frt o. é.		41.	41.50
Pálffy 40 frt p. p.		38	38.50
Rudolf alapitvány 10 frt o. é.		17.—	18.
Salm 40 frt p. p.		50.	51.
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o. é.		21.75	22.25
St.-Genois 40 frt p. p.		47.75	48 —
Stanislau városi 20 frt o. é.		24.	25.—
Trieszt város 100 frt p. p.		25.75	—.—
" " 50 frt o. é.		65.—	

		Pénz	Ár
Waldstein 20 frt p. p.		32	33 —
Windischgrätz 20 frt p. p.		41.50	42
Váltók (3 hóra.)			
Amsterdamra 100 hol. frt	3½	97.30	97.45
Brüsseli 100 frk	3½		
Német bankpiaczok 100 m	4	57.55	57.60
London 10 font sterl.	3	118.30	118.45
Milanó 100 lira	5		
Marseille 100 frk.	3		
Páris 100 frk.	3	46.55	46.60
Zürich 100 frk.	3½	46.50	46.55
Pétervár 100 rubel	6		
A valuták árfolyama.			
Cs. arany		5.63	5.64
" " reczés		5.64	5.66
Osztrák-magyar 8 frt. arany			
20 frankos arany		9.42	9.42½
20 márk, darabja		11.63	11.66
Orosz imperiale		9.71	9.73
Sovereigns		11.8	11.84
Török arany lira		10.70	10.7
Mária Terézia tallér			
Egyleti tallér			
Ezüst			
Ezüst rente szelvény			
Német bir. bankjegy		58.30	58.4
Orosz papir rubel		1.20¾	1.21¼